

BIBLIATANULMÁNYOK

A jelenvaló igazság
Mózes ötödik könyvében

Írta: Clifford R. Goldstein

2021. október, november, december

Copyright © Hetednap Adventista Egyház, 2021

Copyright © Clifford R. Goldstein, 2021

Felelős kiadó: Ócsai Tamás

A Bibliatanulmányokat a Hetednap Adventista Egyház Generál Konferenciájának Felnőtt Szombaticskolai Osztálya készíti, a Szombaticskolai Kéziratokat Elbíró Nemzetközi Bizottság általános felügyelete alatt, amelynek tagjai szerkesztő-tanácsadóként is szolgálnak. A közzétett *Bibliatanulmányok* a bizottság véleményét is tükrözik, tehát nem kizárólag a szerző(k) elgondolásai olvashatók bennük.

©2021 A Hetednap Adventista Egyház Generál Konferenciája®. Minden jog fenntartva. Senki vagy semmilyen intézmény nem jogosult arra, hogy a *Bibliatanulmányok* bármely részét vagy egészét átszerkessze, megváltoztassa, módosítsa, adaptálja, lefordítsa, kinyomtassa vagy kiadja a Hetednap Adventista Egyház Generál Konferenciájának® előzetes, írott engedélye nélkül. A Hetednap Adventista Egyház Generál Konferenciájának® divízióirodái kaptak felhatalmazást arra, hogy meghatározott irányelvek mellett intézkedjenek a *Bibliatanulmányok* fordításával kapcsolatban. A fordítás és a kiadványok szerzői joga továbbra is a Generál Konferenciánál marad. A Hetednap Adventista Egyház Generál Konferenciájának® bejegyzett védjegye a „hetednap adventista” és az „adventista” kifejezés, valamint a lángot ábrázoló logó, amelyek a Generál Konferencia előzetes engedélye nélkül nem használhatók.

Fordította: Zarkáné Teremy Krisztina

Korrektor: Dr. Gyetvainé Gerlai Krisztina

Felelős szerkesztő: Zarkáné Teremy Krisztina

Kiadja a Hetednap Adventista Egyház

2119 Pécel, Ráday u. 12.

Ügyintézés: Dr. Tokics Imréné

E-mail: tmaria@adventista.hu

Telefon: 06-30-530-7279 (munkaidőben)

Nyomdai előkészítés: Ecsedi Gabriella

Nyomdai munkálatok: Szóllósy Műhely, Debrecen

Felelős vezető: Szóllósy Botond

ISBN 978-963-9930-78-0

TARTALOM

Előszó	4
1. tanulmány: Bevezetés Mózes ötödik könyvéhez	6
2. tanulmány: Mózes történelmi leckéje	14
3. tanulmány: Örök szövetség	22
4. tanulmány: Szeresd az Urat, a te Istenedet!	30
5. tanulmány: Idegen a kapuidon belül	38
6. tanulmány: Melyik nagy nemzet az...?	46
7. tanulmány: Törvény és kegyelem	54
8. tanulmány: Válaszd az életet!	62
9. tanulmány: Szívből térjetek meg!	70
10. tanulmány: Emlékezz rá, ne feledd!	78
11. tanulmány: Mózes ötödik könyve a későbbi írásokban	86
12. tanulmány: Mózes ötödik könyve az Újtestamentumban	94
13. tanulmány: Mózes feltámadása	102
Reggeli dicséret	110

Ajánlott internetes oldalak:

Generál Konferencia:

- www.adventist.org

Transzeurópai Divízió:

- www.ted-adventist.org

Newbold College:

- www.newbold.ac.uk

Magyar Unió:

- www.adventista.hu

Dunamelléki Egyházterület:

- <http://det.adventista.hu>

Gyere ahogy vagy:

- www.gyereahogyvagy.hu

Tiszavidéki Egyházterület:

- <http://tet.adventista.hu>

Advent Kiadó:

- www.adventkiado.hu

Adventista Teológiai Főiskola:

- www.atf.adventista.hu

Ifjúsági Osztály:

- www.ifiinfo.hu

Reménység Evangélizációs Központ (REK):

- www.remenyvtv.hu

Bibliatanulmányok:

- www.bibliatanulmanyok.hu

White Könyvtár:

- www.white-konyvtar.hu

A szövetség könyve – Mózes ötödik könyve

A történet így szól: Jeruzsálemben, Jósiás király uralkodása idején (Kr. e. 640-609), feltehetőleg a templomban dolgozó munkás megtalált egy könyvmásolatot, amit aztán felolvastak Jósiásnak. „*Mikor pedig hallotta a király a törvénykönyv szavait, megszaggatta ruháit*” (2Kir 22:11, ÚRK). Miért? Azért, mert rádöbbsent, hogy ő és a népe nem követték az abban leírtakat.

Utána Jósiás átfogó reformációt kezdett ennek az iratnak az alapján, amit „*a szövetség könyvének*” (2Kir 23:2) neveztek. Erről olvashatunk 2Királyok 23. fejezetében.

Mi volt az a könyv, ami olyan komoly hatást gyakorolt a királyra és a népre? *Mózes ötödik könyve*, a negyedévi tanulmányunk tárgya.

Mózes öt könyve közül az utolsónak *Deuteronomium* a latin neve, ami azt jelenti, hogy *Második Törvénykönyv*, a tartalma pedig így összegezhető: Miután Izrael népe kivonult Egyiptomból, majd a Sínai-hegynél szövetségre lépett az Úrral, ahelyett, hogy egyenesen bementek volna Kánaánba, még negyven évig a pusztában vándoroltak. Amikor letelt a negyven esztendő, és a héberek már készültek átkelni az ígéret földjére, Mózes több beszédet is intézett hozzájuk. Mondandójának ez volt a lényege: *Hamarosan beléptek az ígéret földjére. Végre! Ne feledjétek, mit tett értetek az Úr, és ne feledkeztek meg arról sem, amit most kér tőletek: hogy teljes szívvel-lélekkel szeressétek Őt, és a szereteteket a parancsolatainak való engedelmséggel mutassátok be, mindent a szövetség szerint tegyetek!*

A szövetség fontosságát hangsúlyozva Mózes elismételte a népnek a Tízparancsolatot. Ez a törvényi alapja a kötelezettségeiknek az először az atyáikkal kötött szövetség értelmében, amelyet Kánaán határainál Isten újból megerősített, akkor már velük.

Lehetnek párhuzamok aközött, amivel Izrael népe szembesült az ígéret földje előtt és ami ma ránk vár, (a még sokkal jobb) ígéret földjéhez közeledve?

A negyedévi tanulmányunk címe tehát: „*A jelenvaló igazság Mózes ötödik könyvében*”. Istennek a szövetséges népéhez intézett szavaiban figyeljük meg a jelenvaló igazság üzeneteit.

Ebben a negyedévben *Mózes ötödik könyvének* témáit tekintjük át, mint például az örök szövetség, törvény és kegyelem, mit jelent szeretni Istent és az embertársainkat. Mind között a legfontosabb viszont az, hogy hogyan világít rá *Mózes ötödik könyve* Isten szeretetére, ami a legdrámaibb módon Jézus kereszthalálában és feltámadásában mutatkozott meg.

Igaz, hogy hatalmas a távolság mai egyházunk és a pusztai nép között időben és kultúrában, de talán több a közös *bennünk*, mint ami elválaszt tőlük. Miért ne szólhatna például az alábbi ige nekünk is, ma?

„Lássátok, tanítottalak titeket rendelésekre és végzésekre, amint megparancsolta nékem az Úr, az én Istenem, hogy azok szerint cselekedjétek azon a földön, amelybe bementek, hogy bírjátok azt. Megtartsátok azért és megcselekedjétek! Mert ez lesz a ti bölcsességetek és értelmetek a népek előtt, akik meghallják majd mind e rendeléseket, és ezt mondják: Bizony bölcs és értelmes nép ez a nagy nemzet” (5Móz 4:5-6)!

Figyeljük meg: nem magukra a törvényekre mondja, hogy az „a ti bölcsességetek és értelmetek a népek előtt”, hanem a törvények iránti engedelmességüket nevezi annak! Feltétlenül van ennek üzenete számunkra is. Ez csak egy példa a sok közül Mózes ötödik könyvében, amint majd látni fogjuk.

Clifford R. Goldstein a felnőtt Bibliatanulmány főszerkesztője.

Clifford R. Goldstein
szerkesztő

Néhány megjegyzés a magyar kiadáshoz

Tanulmányunkban a bibliai idézeteket többnyire a Károli-féle fordításban közöljük. Más idézeteknél zárójelben olvasható a forrás megjelölése. Számos idézet, valamint a bibliai könyvek neve és rövidítése az újonnan revideált Károli-Biblia (rövidítve: ÚRK, Budapest, 2019, Veritas Kiadó) szerint szerepel. Szintén gyakran idézünk még a Magyar Bibliatársulat 2014-ben kiadott, revideált új fordításából (rövidítve: RÚF). Ha az idézetben egy, az oldalon már ismertebb műre hivatkozunk, akkor használjuk az i. m. (idézett mű) rövidítést.

Érdemes ellátogatni a Bibliatanulmányok internetes oldalára: www.bibliatanulmanyok.hu. A weboldal formátuma letisztult és könnyen áttekinthető, egy helyen megtalálunk rajta minden szolgáltatást: az **írott tanulmányt**, a **Tanítói mellékletet**, a **White-idézeteket**, a **hanganyagot**, valamint a **hetenkénti videobeszélgetéseket** és a **Misszió DVD-t**. Az oldal nemcsak számítógépen, hanem táblagépen és okostelefonon is elérhető.

Az érdeklődőket várjuk a Facebook Bibliatanulmányok csoportjában az alábbi címen: <https://www.facebook.com/groups/bibliatanulmanyok/>.

Az adott heti bibliatanulmánnyal kapcsolatos beszélgetés megtekinthető a PAX Tv adásában csütörtökönként 17.00 órai kezdettel, valamint a Bibliatanulmányok honlapján, illetve kérhető e-mailben, videoüzenetként.

Továbbra is szeretettel ajánlom a Tanítói mellékletet és a White-idézetek gyűjteményét, mindkettő külön kiadványként is beszerezhető.

Zarkáné Teremy Krisztina
a magyar változat szerkesztője

Bevezetés Mózes ötödik könyvéhez

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 1Mózes 3:1-7; 12:1-3; 2Mózes 19:4-8;
Ézsaiás 14:12-14; Ezékiel 28:12-17;
Apostolok cselekedetei 7:20-36

„Aki nem szeret, nem ismerte meg az Istent; mert az Isten szeretet” (1Jn 4:8).

Mózes ötödik könyve természetesen nem légüres térben keletkezett, hanem mint ahogy az életben mindennek, vannak bizonyos összefüggései, amelyeknek a szerepe fontos a könyv jelentésének és céljának megértésében.

Számos történelmi előzmény magyarázza a körülményeket, de nem csupán Mózes ötödik könyve hátterét, hanem azt a világot és környezetet is, amelyben megszületett. Nehezen volna érthető például az ablaktörlőlapát célja és funkciója, ha nem kötnénk össze az autóval, és hasonlóképpen nehéz lenne Mózes ötödik könyvét is megérteni, kiváltképp mostani témánk (Mózes ötödik könyve és a jelenvaló igazság) fényében, ha különválasztva vizsgálnánk a keletkezésének körülményeitől.

Valaki három nap alatt elolvasta Lev Tolsztojtól az ezerötven oldalnyi *Háború és békét*, és amikor megkérdezték tőle, miről szól, azt felelte, hogy Oroszországról.

Mintha mi is hasonlót tennénk, amikor egyetlen heti tanulmányban össze akarjuk foglalni a *Mózes ötödik könyvét* megelőző történelem évezrezeit. Viszont a főbb pontokra összpontosítva látni fogjuk az összefüggéseket, amelyek a leginkább szükségesek a „jelenvaló igazságban” oly gazdag bibliai könyv megértéséhez.

SZERETETET ADNI ÉS KAPNI

1Jn 4:8 versében az áll, hogy „*az Isten szeretet*”. Egyszerű ez a három szó (a görögben négy), a mögötte meghúzódó gondolat azonban olyan mély, annyira alapvető, hogy szinte fel sem fogható, mi minden következik belőle. Nem azt fejezik ki, hogy Isten szeret, vagy szeretetet tanúsít, vagy Ő a szeretet megnyilatkozása, hanem azt, hogy „*az Isten szeretet*”. Ő a szeretet, vagyis az identitásának az a lényege. Bűnös emberként, akiknek a feje csupán néhány font súlyú szövetből és kémiai anyagból áll, amivel felfoghatjuk a valóságot, egyszerűen képtelenek vagyunk egészen megragadni, mit is jelent a maga teljességében az, hogy „*az Isten szeretet*”. Annyit azonban bizonyosan érthetünk, hogy ez különösen jó hír! Ha ehelyett az állna itt, hogy az Isten gyűlölet, vagy Isten bosszúszomjas, közömbös, akkor a róla szóló beszámoló nagyon is aggaszthatna. „*Az Isten szeretet*” – így jobban megérthetjük, hogy ezt a szeretetet tükrözi Isten uralma, az, ahogyan kormányozza az egész teremtett világot. Szeretet hatja át a kozmoszt, talán a gravitációnál is jobban. Isten szeret bennünket, nekünk pedig viszont kell szeretnünk Őt (lásd 5Móz 6:5; Mk 12:30). A szeretet azonban csak akkor szeretet, ha önkéntes. Isten nem kényszerítheti ki, hiszen abban a pillanatban, amikor ezt megtenné, már nem lenne szeretet. Ebből következően, mivel Isten intelligens, értelmes, a szeretet képességével rendelkező lényeket teremtett a mennyben és a földön, megvolt a kockázata, hogy teremtményei talán majd nem szeretik viszont, és voltak, akik nem is tették – innen ered az, amit nagy küzdelemként ismerünk.

A következő igék miért csak a szabadság és a benne rejlő kockázat összefüggésében érthetők? Ézs 14:12-14; Ez 28:12-17; Jel 12:7

Különösen sokatmondó Ez 28:15 verse: bemutatja, hogy a tökéletes Isten ugyan tökéletesnek teremtette meg Lucifert, az angyalt, mégis gonoszság találatott benne. Tehát nem gonosznak teremtette az Úr. Ellenkezőleg! Képesé tette a szeretetre, Lucifer igazi erkölcsi szabadságot élvezett, ám még többre vágyott, mindannak ellenére, amit az Úrtól kapott („*mindenféle drágakövel borítva*” [Ez 28:13, ÚRK]). Az egyik lépés vezetett a másikhöz, míg „*háború támadt a mennyben*” (Jel 12:7, ÚRK).

Robotkutyákat is lehet venni, amelyek engedelmeskednek minden parancsnak, soha nem piszkítják össze a szőnyeget és nem rágják meg a bútorokat. Csakhogy lehetne értelmes kapcsolatunk az ilyen „kutyákkal”?

A BŰNBEESÉS ÉS AZ ÖZÖNVÍZ

Szinte minden iskolásgyerek hallotta a történetet, hogy Izsák Newton fejére esett egy alma, ő pedig felismerte a gravitációt. Nem az a lényeg, hogy valóban ráesett-e az alma, vagy sem, inkább Newton bölcsessége a fő (tulajdonképpen nem ő fedezte fel a gravitációt, hiszen aki már leesett a földre, az tudhatott valamit erről). Ő azonban felmérte, hogy ugyanaz az erő tartja a holdat a föld körüli, a földet pedig a nap körüli pályáján és így tovább, ami (a gravitáció) miatt az alma lepottyant.

Ez azért fontos, mert évezredekken át sokan úgy hitték, hogy az eget irányító törvények különböznek a földet irányítóktól, Newton pedig rámutatott ennek a hiedelemnek a helytelenségére. Felfedezése a természeti törvények körébe tartozik, viszont ugyanaz az elv igaz az erkölcsi törvényre is. Valójában a szeretettől elidegeníthetetlen szabadság, ami Lucifer bukásához vezetett a mennyben, vezetett a földön az emberiség bűnbeeséséhez.

1Móz 2:16-17 és 3:1-7 verseiben a tökéletes Isten által, tökéletes világba teremtett, tökéletes embereket látjuk. Milyen komoly igazságot tudhatunk meg ezekből a szakaszokból a szeretettől elidegeníthetetlen szabadságról is?

A bűneset után gyorsan romlott a helyzet, egészen addig a pontig, amíg az Úr kimondta az emberről: „szíve gondolatának minden alkotása szüntelen csak gonosz” (1Móz 6:5). Rossz gondolatokkal a tetteik is bizonyosan azok voltak, míg úgy el nem hatalmasodott a gonoszság, hogy Istennek özönvízzel kellett elpusztítania az egész világot. Ezzel bizonyos értelemben esélyt adott az emberiségnek az újrakezdésre, egyfajta második teremtésként. Amint azonban Babel története (1Móz 11:1-9) mutatja, az ember továbbra is eltökélten dacolt Istennel. „Amikor a torony félig-meddig elkészült, egy részét lakásként foglalták el az építők; más részét ragyogóan berendezve és feldíszítve lakosztályként bálványaiknak szentelték. Az emberek örvendeztek az eredménynek, és dicsőítették az ezüst és arany isteneket, szembezállva a menny és a föld Urával” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*. Budapest, 1993, Advent Kiadó, 89. o.). Ezért Isten összezavarta a nyelvet, elszélesztette a bűnös emberiséget a földön.

Vegyük számba a nap során a gondolatainkat! Mit tanulhatunk ebből a saját szívünk állapotáról?

ÁBRÁM ELHÍVÁSA

Ábrámmal (a későbbiekben Ábrahám) először 1Mózes 11. fejezetének nemzetségi táblázatában találkozunk.

Olvassunk 1Móz 12:1-3 verseiben Ábrám elhívásáról! Hogyan értjük Isten ígérését ma, visszatekintve a kereszttel, Jézus halála és az evangélium elterjedése utáni korból?

Pál apostol évszázadokkal Ábrahám után a galáciabeliek közötti tévtanítással foglalkozva visszamutatott a pátriárka elhívására. Rávilágított, hogy ez már a korai kifejezése volt annak, ami mindig is Isten szándékában állt: az egész világra eljuttatni az evangéliumot. *„Értsétek meg tehát, hogy akik hitből vannak, azok Ábrahám fiai. Mivel pedig az Írás előre látta, hogy Isten hitből fogja megigazítani a pogányokat, előre hirdette az evangéliumot Ábrahámnak: Tebenned fog áldást nyerni minden nép. Eszerint a hitből valók áldatnak meg a hívő Ábrahámmal”* (Gal 3:7-9, ÚRK).

Ábrahám elhívását 1Mózes 12. fejezete írja le először, a könyv további része pedig nagyrészt a pátriárka vér szerinti leszármazottainak a története: egyik tévelygő utód a másik után, akik egyre-másra zűrés családokat alapítanak, mégis végül rajtuk keresztül teljesedett az ígért és ért el egy fontos ponthoz, Mózes elhívásához.

Olvassuk el ApCsel 7:20-36 szakaszában azt, amit István vértanú mondott Mózesről és a kivonulásról! Hogyan illeszkedik ez Isten Ábrahámnak tett első ígérétéhez?

A tudatlanságba, eltévelyedésbe és az igazság ismeretének általános hiányába merült világban (nem sokat változtak a dolgok több mint három ezer év alatt, ugye?) Isten kihívott Egyiptomból egy népet, a saját népét, Ábrahám magvát. Nemcsak azt tervezte, hogy általuk majd megmarad az igazság ismerete, vagyis Isten, Jahve és a megváltási terv ismerete, hanem az egész világra el akarta terjeszteni ezt az ismeretet.

Hetednapi adventistaként hogyan tekintünk a többi emberrel való kapcsolatunkra, akik a világon élnek? Vagyis milyen párhuzamokat találunk mi magunk és az ókori Izrael között? Ami pedig még fontosabb: milyen személyes felelősséget helyez mindannyiunkra ez a párhuzam?

A SÍNAI SZÖVETSÉG

Lenyűgöző tapasztalat a kivonulás és mindaz, ami hozzá tartozik - az egyiptomi ajtófélfákra kent vértől a vörös-tengeri drámáig. Kétségtelenül hatott azokra, akik átélték. (Akik pedig odavesztek, az egyiptomi elsőszülött gyerekektől a tenger fenekére került katonáig, azokat Isten igazságosan ítéli majd meg.) „Láttátok, hogy mit tettem Egyiptommal, és hogy sas szárnyakon hordoztalak titeket, és magamhoz vontalak titeket” (2Móz 19:4, ÚRK) - mondta az Úr. Miért vitte végbe Isten ezt az elképesztő és drámai mentőakciót, amikor egy népet kiszabadított egy másik nép közül, vagy ahogyan Mózes fogalmazott: „Avagy próbálta-é azt Isten, hogy elmenjen és válasszon magának népet valamely nemzetség közül, kísértésekkel: jelekkel, csudákkal, haddal, hatalmas kézzel, kinyújtott karral, és nagy rettenetességek által, amiképpen cselekedte mindezeket tiérettetek az Úr, a ti Istenetek Egyiptomban, szemeitek láttára” (5Móz 4:34)?

Olvassuk el 2Móz 19:4-8 szakaszát! Miért hívta ki Isten a népet Egyiptomból?

Egész egyszerű. Isten kihívta őket, az atyák, Ábrahám, Izsák és Jákób leszármazottait, és szövetséget kötött velük. Kijelentette: „az összes népek között különleges tulajdonommá teszlek benneteket, hiszen az egész föld az enyém” (2Móz 19:5, SZIT). Ennek a kapcsolatnak a szerepe központi volt a szövetségben. A „különleges tulajdon” (segulláh) kifejezést azonban könnyen félre lehetett érteni (ahogy ténylegesen meg is történt). Nem a saját, tulajdon szentségükből, igazságükből fakadt a különlegességük, hanem abból, hogy Isten a kegyelmét árasztotta rájuk, csodálatos igazságokat közölt velük, amelyek szerint kellett járniuk, úgy, mint „papok birodalma”, mindazt elterjesztve az egész világon. Ezután Isten a szövetség feltételeit is megszabta (úgymond a megállapodás rájuk eső részét): ez a Tízparancsolat (2Mózes 20. fejezet), majd pedig megerősítette a szövetséget. Miután Mózes az újonnan felépített oltárra hintette az áldozati állatok véré, „vette a szövetség könyvét, és elolvasta a nép hallatára” (2Móz 24:7, ÚRK), a nép pedig újfent engedelmisséget fogadott.

„Mert amikor Mózes a törvény szerint minden parancsolatot elmondott az egész népnek, vette a borjúk és bakok véré... meghintette a könyvet és az egész népet, és ezt mondta: Ez a szövetség vére, amelyet Isten rendelt számotokra” (Zsid 9:19-20, ÚRK). Mit jelképez a vér, és miért olyan fontos számunkra még ma is?

HITEHAGYÁS ÉS BÜNTETÉS

„Valamit rendelt az Úr, mind megteesszük” (2Móz 19:8; lásd még 24:3, 7). A nép minden alkalommal kétségkívül komolyan gondolta ezt, azonban a szent történelemből kitűnik, hogy a tetteik sajnos ellentmondtak a szavaiknak. Kiválasztott népként önként léptek szövetségre az Úrral, de nem tettek eleget a megállapodás rájuk eső részének, ami valójában csak egy dologra szűkölt le.

A szövetség szempontjából mi volt Izrael számára a döntő elem? 2Móz 19:4-5

A felszólítás az Istennek való engedelmségre és törvénye betartására akkor sem volt törvényeskedés, mint ahogy most sem az (lásd Mt 7:24-27; Jn 14:15; Róm 6:11-12; Jak 2:20), de Izrael népe újból és újból elbukott, nem tudták betartani a szövetség rájuk vonatkozó részét.

Nagyon korán, már a Sínai-hegy lábánál rettenetes *hitehagyásba* estek (lásd 2Móz 32:1-6). Sajnálatos módon úgy tűnt, hogy a hitetlenség inkább norma volt, mint kivétel. Ezért ahelyett, hogy gyorsan bevonulhattak volna az ígéret földjére, negyven évig vándoroltak a pusztában.

4Móz 14:28-35 szerint milyen ítéletet szabott ki Isten a népre azért, mert nem bíztak abban, amit az Úr mondott nekik?

Az engedetlenség gyakran nem nyílt lázadásból fakadt, mint ahogy ma sem, inkább az Isten parancsa iránti bizalmatlanságból. Izrael bűne azért volt égbekiáltó, ahogyan Isten is elmondta, mert *„mindazok az emberek, akik látták dicsőségemet és csodáimat, amelyeket Egyiptomban és a pusztában cselekedtem, és megkísértettek engem immár tízszer is”* (4Móz 14:22, ÚRK). Továbbra is elutasították az engedelmséget, mindannak dacára, amit láttak és tapasztaltak. Nem foglalták el a földet még annak ellenére sem, hogy Isten megígérte: bevehetik azt (4Mózes 13-14. fejezet).

Gondoljunk bele az iménti kijelentésbe, miszerint az engedetlenség gyakran abból fakad, hogy az ember nem bízik Isten szavában! Miért igaz ez, és hogyan tanulhatunk meg jobban bízni Istenben?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Angolul tudóknak ajánlott a nagy küzdelem témájának mélyebb és nagyszerűen átgondolt tanulmánya, aminek az alaptétele, hogy az Isten szeretet: John Peckham: *Theodicy of Love: Cosmic Conflict and the Problem of Evil*. Grand Rapids, MI, 2018, Baker Academic. Az adventista író könyvét nem adventista kiadó jelentette meg, ami szintén jelzi, hogy milyen jól képes a biblikus teológia bemutatni a nagy küzdelem valóságát a Szentírás alapján. „Röviden, az érvelésem szerint Isten szeretete (annak helyes értelmezése) áll a kozmikus küzdelem középpontjában, és Isten elkötelezett szeretete erkölcsileg elegendő ok arra, hogy miért enged teret a gonoszsnak. Ebből sok minden következik arra vonatkozóan, hogy az isteni gondviselést úgy értelmezzük, mint ami – az én szóhasználatomban – a kötelezettségvállalás szövetségi szabályainak a keretein belül működik” (i. m. 4. o.). „Istennek az a határozata, amely szerint Izraelnek nem szabad belépnie Kánaán földjére negyven évig, keserű kiábrándulást jelentett Mózes, Áron, Káleb és Józsué számára. Mégis minden zúgolódás nélkül elfogadták ezt az isteni döntést. Azok azonban, akik elpanaszolták Isten velük való bánásmódját és kijelentették, hogy ők bizony inkább visszatérnek Egyiptomba, most sírtak és felettébb búsultak, amikor Isten elvette tőlük az előbb megvetett áldásokat. Előzőleg nem volt semmi okuk a panaszkodásra. Isten most okot adott nekik a sírásra. Ha bánkódtak volna bűnük miatt, amikor Isten őszintén eléjük tárta azt, akkor az ítéletet nem mondták volna ki felettük. Ők azonban csak az ítélet miatt bánkódtak. Szomorúságuk nem bűnbánat volt, és ezért Isten nem tudta számukra biztosítani ítéletük megváltoztatását” (Ellen G. White: *Patriárkák és próféták*. Budapest, 1993, Advent Kiadó, 355. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) Beszéljünk a szabad akarat és a szeretet kérdéséről! A szeretetnek miért kell önkéntesnek lennie ahhoz, hogy valóban szeretet legyen? A világ összes szenvedésére gondolva azt mondhatná valaki, hogy a szeretet nem ér ennyit. Mit felelnénk erre?
- 2) Az egész Bibliában központi az engedelmség szerepe, viszont mit mondhatunk a törvényeskedésről? Milyen tényezők miatt válhat az Isten, az Ige és a parancsolatok iránti hűség vágya a törvényeskedés csapdájává?
- 3) A csoportban beszéljünk a keddi rész végén található kérdésről, az ókori Izrael és a Hetednap Adventista Egyház közötti párhuzamokról! Milyen párhuzamokat találunk? Tehát miért kell nagyon vigyáznunk?

MÓZES JELLEME

„Mózes és Áron mindenben úgy cselekedett, ahogy az ÚR parancsolta nekik. Mózes nyolcvan, Áron pedig nyolcvanhárom esztendő volt, amikor a fáraóval beszéltek” (2Móz 7:6-7, ÚRK).

„Az isteni parancs pillanatában Mózesnek nem volt önbizalma, úgy érezte, hogy lassú beszédű és félénk. Erőt vett rajta a tehetetlenség érzése, amikor arra gondolt, hogy neki kell Isten szócsövének lennie Izraelhez. Miután azonban elfogadta a megbízást, egész szívvel belevetette magát a munkába, teljesen az Úrban bízott. Küldetésének nagysága megmozgatta értelmi képességeinek legjobb erőit. Isten megáldotta készséges engedelmességét és ékesszólóvá, reményteljessé és öntudatosá tette. Alkalmassá lett a legnagyobb szolgálatra, amelyet Isten valaha is emberre bízott. Tanulság számunkra, hogy Isten mit tehet azok jellemének megerősítése érdekében, akik teljesen bíznak benne és maradéktalanul alávetik magukat parancsainak.

Ha elfogadjuk az Isten által ránk helyezett felelősséget és teljes szívünkkel eleget teszünk, akkor elnyerjük az ahhoz szükséges erőt. Bármilyen szerény legyen is a tisztség, de ha Isten erejében bízva hűen törekszünk munkája végzésére, elérjük az igazi nagyságot. Ha Mózes csak a maga erejére és bölcsességére támaszkodott volna, és mohón fogadta volna a nagy megbízatást, ezzel bebizonyította volna alkalmatlanságát. Az a tény, hogy az ember saját gyengeségét érzi, bizonyítja, hogy tudatában van a rábízott munka nagyságának, és ezért Istenhez fordul tanácsért és erőért” (Ellen G. White: *Patriárkák és próféták*. Budapest, 1993, Advent Kiadó, 213. o.).

Mózes történelmi leckéje

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 1Mózes 15:1-16; 2Mózes 32:29-32;
4Mózes 14; 5Mózes 1-3; János 14:9; Efezus 3:10

„És mindnyájan egy lelki eledelt ettek; És mindnyájan egy lelki italt ittak, mert ittak a lelki kősziklából, amely követi vala őket, e kőszikla pedig a Krisztus volt” (1Kor 10:3-4).

„Ezeket a szavakat mondta Mózes” (5Móz 1:1, ÚRK) - így kezdődik Mózes ötödik könyve. Noha a könyvben valóban ő, a lényé dominál, a nyitó szavaitól kezdve egészen a Moáb földjén bekövetkezett haláláig (5Móz 34:5), Mózes ötödik könyve (mint az egész Biblia) valójában az Úr Jézusról szól, aki megteremtett (1Mózes 1-2. fejezet; Jn 1:1-3), életben tart (Kol 1:15-17; Zsid 1:3) és megvált bennünket (Ézs 41:14; Tit 2:14). Tágabb értelemben Mózes ötödik könyve azt mutatja be, hogyan folytatta az Úr teremtő, fenntartó és megváltó munkáját népe életében, az üdvösségtörténelem meghatározó idejében.

Közvetlenül mielőtt Izrael népe végül belépett Kánaán földjére, Mózes történelmi leckét adott nekik. Ennek a témája visszhangzik az egész Bibliában: *Emlékezz mindarra, amit az Úr tett érted a múltban!*

Tanítása számunkra is fontos, akik a még különb ígéret földjének a határán állunk: *„Visszatekintve a történelmünkre, amíg eljutottunk lépésről lépésre a mostani állomásra... csodálat és bizalom tölt el vezetőnk, Krisztus iránt. Nem kell félnünk a jövőtől, ha nem feledjük az utat, amelyen vezetett bennünket az Úr, sem azt, ahogyan a múltban tanított” (Ellen G. White: *Life Sketches*. 196. o.).*

MÓZES SZOLGÁLATA

Az egész Bibliában érezhető Mózes jelenléte. 2Móz 2:2 említi először, de ő írta *Mózes első könyvét* is, annak Istentől eredő, mérvadó, alapvető történetét, hogy kik vagyunk, hogyan kerültünk ide, miért ilyen rossz a világ és miért lehet mégis reménységünk. A teremtés, a bűnbeesés, a megváltás ígérete, az özönvíz, Ábrahám és az evangélium – mindnek a gyökere *Mózes első könyvében*, Mózes próféta írásában van. Nehéz volna pontosan felmérni ennek az embernek a hatását, aki távolról sem volt hibátlan, de Istenért munkálkodott, mert szerette és szolgálni akarta Őt.

Olvassuk el 2Móz 32:29-32 verseit, az Úr és Mózes párbeszédét az aranyborjúval kapcsolatos rettenetes bűn után! Mit tudhatunk meg ebből Mózes jelleméről? A hibái dacára miért tudta különlegesen felhasználni az Úr?

Mózesnek ugyan semmi köze nem volt a bűneikhez, de közben akart járni a népért, még az életét is feláldozta volna értük. 2Móz 32:32 versében azt kéri a próféta Istentől, hogy *„bocsásd meg bűnüket”* (ÚRK). Ez az ige érdekes módon azt jelenti még a héberben, hogy „elvisel”, „elhordoz”. Mivel Mózes felmérte a bűn fenyegető voltát és az engesztelés árát, kérte Istent, hogy „hordozza” a nép bűnét. Végeredményben ez az egyetlen módja a bűnbocsálatnak, bármely bűn esetében.

Tehát már a Biblia elején látjuk a helyettesítés erőteljes megjelenését. Jézus személyében maga Isten vette magára, hordozta el bűneink büntetésének oroslánrészét. Isten eleve ezt a módját rendelte el az emberiség megváltásának, így hű marad uralkodása, törvénye elveihez.

Évszázadokkal később Péter ezt írta Jézusról: *„Aki a mi bűneinket maga vitte fel testében a fára, hogy a bűnöknek meghalván, az igazságnak éljünk: akinek sebeivel gyógyultatok meg”* (1Pt 2:24).

Azt látjuk Mózesnek ebben a történetében, ahogy a nép bűnére reagált, hogy a bűnös nép érdekében közbenjáró szerepben járt el, Jézus előfutáraként (lásd Zsid 7:25).

Az életét is feláldozta volna a népéért? Gondoljunk bele, mi minden következik ebből! Mire tanít ez az őszinte emberi szeretetről?

BETELJESÜLT PRÓFÉCIA

A modern tudomány igazságként próbál terjeszteni bizonyos téves elképzeléseket (mint például azt, hogy a világegyetem a „semmitből” nőtt ki, vagy pedig minden földi élet véletlen folytán alakult ki, egyszerű kémiai vegyületekből). Ugyanakkor lélegzetelállító módon bepillantást is enged Isten teremtő hatalmának dolgaiba. A harmónia, az egyensúly, a természet világa oly sok vetületének finoman hangolt pontossága ámulatra készíti a vizsgálódókat, még a bűnös állapotok között is. Ha Isten ennyire pontos a fizikai dolgok tekintetében, akkor a lelki dolgokkal is bizonyosan az! *Mózes ötödik könyve* nyitó verseiben még többet láthatunk fantasztikus precizitásából.

Olvassuk el 5Móz 1:1-6 szakaszát! A prófécia szempontjából mi a jelentősége annak, hogy 5Móz 1:3 verse említést tesz a *negyvenedik esztendőről*?

Mózes kémeket küldött ki Kádes-Bárneából, hogy megnézzék a földet, aztán jött a kudarc: a nép ellenállt a parancsnak, hogy elfoglalják azt. Mi történt ezután? Isten közölte velük, hogy nem léphetnek be az ígért földjére. Mennyi ideig kellett várniuk, mielőtt végül bevonulhattak? *„A napok száma szerint, amelyeken megkémleltétek a földet, (tudniillik negyven napon, egy-egy napért egy-egy esztendő), negyven esztendeig hordozzátok a ti hamisságotoknak büntetését, és megismeritek az én elfordulásomat”* (4Móz 14:34). *Mózes ötödik könyve* a negyvenedik évben veszi fel az események fonalát, pontosan Isten kijelentése szerint. Más szóval, Isten prófétái Igéje éppen olyan megbízható, mint maga az Úr. *Mózes ötödik könyvének* nyitó versei túlmennek a hitelesség pusztá bizonyításán. Azt erősítik meg, hogy Isten megteszi, amit mond, még hozzá akkor, *amikorra* ígérte. Természetesen nem ez az egyetlen prófétai időszak, ami Isten kijelentése szerint történt. Visszatekintve Dán 9:24-27 verseire például azt látjuk, hogy a Jézusra vonatkozó időszak pontosan az Úr szava szerint teljesedett. Láthatjuk, hogy az *„ideig, időkig és fél időig”* (Dán 7:25; lásd még Jel 12:6, 14; 13:5) beteljesedett a történelemben, éppen úgy, mint Dán 8:14 kétezer-háromszáz napos próféciaja. A precíz időmeghatározások mellett Dániel 2., 7. és 8. fejezetei szintén igen pontosan megjövendölték a világtörténelmet, és mindez lehengerlő bizonyítékokkal szolgál számunkra Isten előre tudására, irányítására és hűségére nézve.

Láthatjuk, hogy az Úr hűségesen beteljesítette ezeket a próféciaikat, pontosan a jövendölés szerint. Miért bízhatunk tehát benne a jövőre ígért események tekintetében is?

EZERSZER TÖBBEN

A hosszú pusztai vándorlás után Mózes (aki próféta volt, sőt annál több is) az Úr nevében mondta: „Íme, elétek adtam ezt a földet. Menjetek be, és vegyétek birtokba azt a földet, amely felől megesküdtök az ÚR a ti atyáitoknak, Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak, hogy nekik és utánuk az ő utódaiknak adja” (5Móz 1:8, ÚRK). Figyeljük meg, hogy mi következik ezek után!

Mi a jelentősége 5Móz 1:9-11 szavainak, különösen annak fényében, hogy a Kádes-Bárneánál történt lázadás miatt valójában büntetést kaptak?

Ez újabb példája Isten kegyelmének. Még a pusztai vándorlás idején is áldásban részesült a nép: „Negyven esztendeig tápláltad őket a pusztában, nem szenvedtek hiányt, ruháikat nem nyútták el, és lábuk sem dagadt meg” (Neh 9:21, ÚRK).

Mózes ismét tanúságot tett népe iránti szeretetéről. Kérte Istent, hogy ezerszeresse meg az izraeliták számát.

Olvassuk el 5Móz 1:12-17 szakaszát! Mi történt Isten áldásának közvetlen következményeként? Milyen lépéseket tett Mózes az ügyek intézése érdekében?

Még az Úr látványos jelenlétének az idejében is szükség volt szervezetre, struktúrára, az elszámoltathatóság rendszerére. Izrael *qáhál*, szervezett közösség (lásd 5Móz 31:30) volt, az újszövetségi egyház, görögül *ekklészia* (lásd Mt 16:18) előfutára. Pál, aki ugyan más keretek között munkálkodott, soha nem távolodott el zsidó gyökereitől. 1Korinthus 12. fejezetében világosan összefoglalja, hogy a test megfelelő működése érdekében szükség van képesített emberekre a különböző szerepek ellátására, amint ezt Mózes *ötödik könyvében* a pusztai *qáhál* esetében látjuk. A mai egyháznak az egykori *qáhál* mintájára szintén egységes testületként kell működnie, amelyben az emberek az ajándékaik szerint töltik be a különböző szerepeket.

Ma időnként hallani, hogy egyesek kikelnek a „szervezett” vallás ellen – vajon jobban szeretnék a „szervezetlen” vallást? Isten Igéje, különösen az Újszövetség azonban nem ismer el mást, csak szervezett egyházat.

KÁDES-BÁRNEA

Kádes-Bárnea szelleme kísért *Mózes ötödik könyve* első felében. Amint már láttuk, ez a szomorú történet képezi a könyv háttérét, úgyhogy érdemes alaposabban megvizsgálni.

Olvassuk el 4Mózes 14. fejezetét! Hogyan fogadta a nép a kémek beszámolóját? Reakciójuknak mi lett a következménye (lásd még 5Móz 1:20-46)?

Számos fontos tanulságot leszűrhetünk ebből a történetből, és ezek közül az egyikkel ismét találkozunk 4Mózes 14. fejezetében.

4Móz 14:11-20 szakaszában újból közbenjáró szerepben látjuk Mózeszt. Mi az érdekessége az érvelésének? Miért ne pusztítsa el a népet az Úr?

Gondolkozzunk el azon, amit Mózes az Úrnak mondott! *Ha elveszejtet őket, gondold bele, milyenek tűnsz majd az egyiptomiak és a többi környékbeli nép szemében!* Ez igen fontos pont, mert végeredményben mindaz, amit Izrael népével tenni akart Isten, nemcsak az ő érdekükben történt, hanem az egész emberiségért is. Azt akarta az Úr, hogy Izrael népe a világ világossága legyen, bizonyosság az ókori világban az igaz Isten szeretetéről, hatalmáról és a benne található üdvösségről, ami nincs meg a többi nép által imádtott értéktelen bálványokban.

Mózes tehát feltette a kérdést: Mi lesz, ha eltörlöd a népet? A többiek ezt mondják majd: *„Mivelhogya nem vihette be az Úr e népet a földre, amely felől megesküdtök nekik, azért öldöste le őket a pusztában”* (4Móz 14:16).

Más szóval olyan témával találkozunk itt, ami az egész Bibliában jelen van: Istennek meg kell dicsőülnie a népe által, vagyis az egyházának Isten dicsőségét, jóságát, szeretetét és hatalmát kell bemutatnia mindazzal, amit az Úr értük tesz. Természetesen a nép nem mindig könnyíti meg ezt Isten számára, végül azonban Övé lesz a dicsőség mindazért, amit a földön tesz.

Mit mond Pál Ef 3:10 versében? Hogyan történik ez meg? Miként ismeri meg a világmindenség „Isten sokféle bölcsességét” (ÚRK)? Egyénileg van szerepünk ennek a teljesedésében? És mi az?

AZ EMOREUSOK GONOSZSÁGA

5Mózes 2. és 3. fejezetében Mózes tovább részletezi Izrael történelmét, hogy miként győzte le az ellenségeit Isten áldásával. Amikor hűségesegek voltak, Isten győzelemre segítette őket, még „óriásokkal” szemben is (5Móz 2:11, 20; 3:13). Ez természetesen felveti azt a nehéz témát, amit legalább érintenünk kell, vagyis ezeknek a népeknek a vesztét. Izrael először általában békével fordult más népek felé (5Móz 20:10-11), de ha ők nem fogadták el az ajánlatukat, akkor megesett, hogy bevonultak és elpusztították őket, még a nőket és a gyerekeket is. *„De az ÚR, a mi Istenünk kezünkbe adta, és leverte őt és fiait és egész népét. Elfoglaltuk minden városát abban az időben, és fegyverre hánytuk az egész várost: férfiakat, asszonyokat és gyermekeket. Nem hagyunk elmenekülni senkit”* (5Móz 2:33-34, ÚRK). Némelyek egyszerűen úgy próbálják megkerülni ezt a témát, hogy nem tekintik igaznak ezeket a történeteket. Mivel azonban hiszünk, hogy *„A teljes Írás Istentől ihletett és hasznos a tanításra, a feddésre, a megjobbításra, az igazságban való nevelésre”* (2Tim 3:16), hetednap Adventisták számára ez nem járható út, így megmaradnak a nehéz kérdések ezekkel az esetekkel kapcsolatban.

Olvassuk el 1Móz 15:1-16 szakaszát! Mit mondott Isten Ábrámnak a 16. versben? Hogyan vet ez némi fényt erre a nehéz kérdésre?

Vitathatatlan, hogy a pogány népek közül sok rendkívül brutális és kegyetlen volt, és már jóval korábban igazolhatóan kiváltották Isten haragját és ítéletét. Ez igaz, és Isten türelmesen várta, hogy megváltozzanak, ők azonban mégsem így tettek. Mindez semmit nem változtat azon a kemény valóságon, hogy mindenkit megöltek, még a gyerekeket is. (Bizonyára még több gyerek veszett oda az özönvíz idején, mint ahányat az izraeliták megöltek.) Tény, hogy egyelőre, az események teljes összefüggéséről csupán korlátozott információval rendelkezve egyszerűen csak el kell fogadnunk ezt a nehéz kérdést, bízva Isten jóságában, amit pedig annyiféle más módon bemutatott. A hit nem csak azt jelenti, hogy szeretjük Istent, amikor egy szép napon gyönyörű erdőben sétálunk, csodálatos látnivalók és hangok között. Akkor is fontos bízni benne, ha nem értünk mindent teljesen.

Hogyan segít Jn 14:9 és 1Kor 10:1-4, valamint még sok hasonló ige, hogy megtanuljunk bízni Isten szeretetében, igazságosságában és jóságában még akkor is, amikor olyasmit látunk, amit nehéz összeegyeztetni az Istenről alkotott képünkkel?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Egy teológus a következő módon igyekszik választ találni arra a nehéz kérdésre, hogy mit tettek az izraeliták más népekkel:

„Isten, aki minden dolog és minden ember Teremtője, a világmindenség Ura, bármit megtehet bárkivel, amit csak akar, és igazságos, amit tesz... Isten útjai titokzatosak. Mivel soha nem érthetjük meg teljes egészében, megnyugodhatunk a bennünk lévő kérdésekkel. Ézs 55:8-9 némi vigaszt nyújt ebben. A kanaániták bibliai képe alapján elmondható, hogy különösen gonoszak voltak, a megsemmisítésük pedig a bűneik miatti isteni ítélet volt. A kiirtásuk nem az első, de nem is az utolsó eset volt, amikor Isten ilyesmit tett. A kanaániták sorsa és 1Mózes 6-7. fejezetében az emberiség sorsa (Noé családjának a kivételével) arányaiban és a végrehajtás eszközeiben is eltér... Isten nem akarta, hogy az izraeliták általában a *herem* (teljes elpusztítás) szabályát kövessék a kívülállókkal szemben. 5Móz 7:1 kimondottan megnevezi, ezzel körül is határolja a célkeresztbe kerülő népeket. Az izraelitáknak nem kellett így eljárni az arameusokkal, az edomitákkal és az egyiptomiakkal vagy bárki mással szemben (vö. 5Móz 20:10-18). A kanaániták viszont arra a sorsra jutottak, mint ami végül minden bűnösre rászakad: elszenvedték Isten ítéletét... Az üdvösség történetében szükséges lépés volt az, hogy Isten eltörölte a kanaánitákat... A kanaánitákra egészében véve nehezedett rá Isten ítélete, de kaptak előzetes figyelmeztetést, legalább negyven éven át (lásd Ráháb szavait Józs 2:8-11 szakaszában)” (Daniel I. Block: *The NIV Application Commentary: Deuteronomy*. Grand Rapids, Mich., 2012, Zondervan, 98-99. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) Gondoljunk arra, ami a millenniumról tudható, vagyis arra, hogy ezer esztendőnk lesz választ kapni minden kérdésünkre! Hogyan késztet ez is Isten iránti bizalomra, bármilyen nehéz témákkal szembesülünk is?
- 2) Soroljunk fel néhány példát, hogyan vezetett Isten a múltban, ami segít, hogy a jövőre nézve is bizni tudjunk benne!
- 3) A csoportban térjünk vissza a vasárnapi rész utolsó kérdéséhez, hogy Mózes kész lett volna feláldozni az életét a népéért! Helyes hozzáállás ez? Gondolva a megváltásunk árára, miért érdemes az embernek feláldoznia az életét?

SZEGEDI KOVÁCS GYÖRGY: ELHASZNÁLT

Elhasznált éveim
mint levetett, kopott ruhák
tornyosulnak mögöttem.
Mennyire szégyellem
átlátszó, toldozott, foltozott
léha perceit...

A tükörből kivillan néha
valami fehér
vakítón, bársonyosan,
ahogyan Krisztus néz ránk
egy gyermek ártatlan szeméből,
ahogyan a remény utat vág
éles kardjával
hátra lévő
dzsungel-éveim előtt.

Örök szövetség

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 1Mózes 12:1-3; 2Mózes 2:24;
5Mózes 5:1-21; 8:5; 26:16-19; Máté 28:10; Róma 4:1-5

„Szövetséget kötök veled és a te utódaiddal, örök szövetséget minden nemzedékükkel, hogy Istened legyek neked és utódaidnak” (1Móz 17:7, ÚRK).

„És egy másik angyalt láttam az ég közepén repülni, akinél az örökkévaló evangélium volt, és azt hirdette a föld lakosainak, minden nemzetségnek, törzsnek, nyelvnek és népnek” (Jel 14:6, ÚRK). Figyeljük meg azt, hogy „örökkévaló evangélium”! Örökkévaló, mivel mindig létezett, mindig is volt, Isten megígérte nekünk Krisztus Jézusban „örök időknél előtte” (Tit 1:2).

Éppen ezért nem meglepő, hogy a Biblia másutt is említi az örök szövetséget (1Móz 17:7; Ézs 24:5; Ez 16:60; Zsid 13:20), ugyanis a szövetség lényege az evangélium: üdvözítő kegyelméből és szeretetéből Isten felajánlja neked az üdvösséget, amit nem érdemelsz meg, soha nem is tudnál biztosítani magadnak, te pedig válaszul viszonzod szeretetét „teljes szívedből, teljes lelkedből, és teljes elmédből és teljes erődből” (Mk 12:30). Ez a szeretet pedig a törvénye iránti engedelmisségben mutatkozik meg: „Mert az az Isten szeretete, hogy megtartjuk az ő parancsolatait” (1Jn 5:3).

Ezen a héten a szövetség gondolatával foglalkozunk, amint azt Mózes ötödik könyve taglalja, mert ez az írás foglalkozik a szövetséggel és a kapcsolódó témákkal.

A SZÖVETSÉG ÉS AZ EVANGÉLIUM

A szövetség és az evangélium az egész Bibliában együtt jelenik meg. A szövetség gondolata létezett már Izrael népe előtt is (pl. a Noéval kötött szövetség). Isten korábban is tett szövetségi ígéretet, ami azonban legfőképpen a népével való kapcsolata által mutatkozott meg, az atyáktól, a pátriárkák-tól kezdve.

A szövetségnek már kezdettől fogva központi igazsága volt az evangélium: az egyedül hit általi megváltás.

Olvassuk el 1Móz 12:1-3, 15:5-18 és Róm 4:1-5 verseit! Milyen szövetségi ígéretet tett Isten Ábrámnak (a későbbiekben Ábrahám)? Hogyan mutatott rá ez az evangéliumra?

Ábrahám hitt Istennek, elhitte a neki tett ígéretét, ezért Ő igaznak tekintette, ami egyáltalán nem olcsó kegyelem volt: az engedelmességével Ábrahám igyekezett megtartani a szövetség rá eső részét, amint látjuk 1Mózes 22. fejezetében, Mória hegyénél. Ezzel együtt „*az ő hite tulajdonítatik igazságnak*” (Róm 4:5). Évszázadokkal később ezért említette Pál annak példájaként, hogy mit jelent az Istennel kötött szövetség ígéreteinek a szellemében élni.

Ez a téma visszhangzik az egész Bibliában. Pál Gal 3:6 versében is megemlíti, ismét idézve 1Móz 15:6 szavait, miszerint Ábrahám hite „*tulajdonított neki igazságnak*”. Majd visszautal az először Ábrámnak tett ígéretre, hogy minden nép áldást nyer az ő magva által (Gal 3:8-9). A szövetségi ígérek mindenkinek szólnak, zsidóknak és pogányoknak egyaránt, „*akik hitből vannak*” (Gal 3:7) és hit által megigazulnak, a törvény cselekedete nélkül – noha a szövetség miatt kötelesek engedelmeskedni a törvénynek.

Jeremiás a törvény összefüggésében említi az új szövetséget: „*Hanem ez lesz a szövetség, amelyet e napok után az Izrael házával kötök, azt mondja az Úr: Törvényemet az ő belsejökbe helyezem, és az ő szívökbe írom be, és Istenökké lesznek, ők pedig népemmé lesznek*” (Jer 31:33). A szöveg nyelvezete visszautal Mózes harmadik könyvére: „*És közöttetek járok, és a ti Istenetek lesztek, ti pedig az én népem lesztek*” (3Móz 26:12).

Miért illeszkedik tökéletesen a törvényben és az evangéliumban egyaránt meglévő szövetség gondolatához Jelenések 14. fejezetében a hármas angyali üzenet, Isten utolsó figyelmeztető üzenete?

A SZÖVETSÉG ÉS IZRAEL

„Nem a te igazságodért mész be, hogy birtokba vedd a földjüket, sem a te szívednek igaz voltáért, hanem az ÚR, a te Istened e népeket istentelenségükért űzi ki előled, hogy megerősítse az ígéretet, amelyet esküvel fogadott az ÚR a te atyáidnak, Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak” (5Móz 9:5, ÚRK; lásd még 27. vers). Hogyan nyilvánul meg a szövetségi ígéretek valósága ebben az igében?

Itt is megjelenik a kegyelem szövetsége: Isten cselekedett értük, állandó botlásaik ellenére. (Az evangélium ma is bizonyosan így működik.) A következő nemzedékek az atyáknak tett ígéret miatt részesültek Isten kegyelmében.

Mózes gyakran utalt vissza a pátriárkáknak tett szövetségi ígéretekre, amikor megszólította a szövetségi ígéretek kapott nép egészét.

Mi hangzik el 2Móz 2:24, 6:8 és 3Móz 26:42 verseiben a szövetségi ígéretekre vonatkozóan?

Az Egyiptomból való kivonulás, Isten megmentő kegyelmének hatalmas szimbóluma szintén az Úrnak az atyákkal kötött szövetségén alapszik. Vagyis Isten már a szövetség kedvezményezettjeinek megszületése előtt ígéretet tett az érdekükben. Finoman szólva is egyáltalán nem a saját érdemeik miatt lett részük a megígért szabadításban, amit Isten a kivonulás csodái és eseményei által hajtott végre értük. A történet természetesen nem ér itt véget. Hová mentek Egyiptomból? Igen, a Sínai-félszigetre, ahol Isten „hivatalosan” megkötötte velük a szövetséget (lásd 2Mózes 20. fejezet). A szövetségben központi szerepe volt az evangéliumnak és a törvénynek, a Tízparancsolatnak. Erre vonatkozóan engedelmességre szólította őket az Úr, az üdvözítő kapcsolatuk kinyilvánításaként vele, aki megváltotta őket (evangélium). Ezért *Mózes ötödik könyvében* Isten a Sínai-hegynél megerősített szövetségben újra és újra a törvény betartására szólítja a népet, a szövetség rájuk eső részeként.

Milyen szerepe legyen Isten törvényének az életünkben ma, mivel kegyelem által üdvösséget nyerhetünk? Az Istennel való tapasztalásunk szempontjából miért különösen fontos a törvény?

A SZÖVETSÉG KÖNYVE

A szövetség (héberül *berit*) Istennek a népével való kapcsolatát írja körül, és noha ez a szó az egész Bibliában megtalálható, *Mózes ötödik könyvében* különösen gyakori, ezért is nevezik a szövetség könyvének.

Olvassuk el 5Móz 5:1-21 szakaszát! Valójában mennyire központi a szövetség (*berit*) gondolata *Mózes ötödik könyvében*? Mi mutat rá erre ebben a történetben?

Nem sokkal az Egyiptomból való szabadulás után Isten megkötötte a szövetséget Izrael népével a Sínai-hegynél, közvetlenül mielőtt be kellett volna vonulniuk az ígért földjére. Majd pedig a negyven évnyi kerülő után, amikor ismét az ígért földjére való belépés előtt álltak, ami központi része volt a szövetségi ígértnek (lásd 1Móz 12:7; 2Móz 12:25), Mózes közvetítésével az Úr újból kijelentette nekik a Tízparancsolatot, újfent hangsúlyozva szövetségi kötelezettségeik megújításának fontosságát.

Igen, az Úr hamarosan teljesítette szövetségi ígéreteit, de nekik is vállalniuk kellett a megállapodás rájuk eső részét: „Kijelentette nektek szövetségét, parancsot adván nektek a tíz ige teljesítésére, és fölírta azokat két kötéltáblára” (5Móz 4:13, ÚRK). Az Úr megtette ezt a Sínai-hegynél, most pedig újból megtette Moáb földjén, éppen mielőtt bevonultak az ígért földjére, amit évszázadokkal korábban megígért atyáiknak. Ezzel juttatta kifejezésre a már a világ teremtése előtt létező „örökkévaló szövetséget”.

„Mielőtt a világ alapjait lerakták, az Atya és a Fiú egyesült egy szövetségben, hogy megváltásuk az embert, abban az esetben, ha Sátán leigázná. Ünnepelesen elkötelezték magukat az emberi nemzetség megváltására és arra, hogy Krisztus legyen a kezesük” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, 740. o.).

Hogyan értsük 5Móz 5:3 versét?

Mit mondott Mózes a népnek? Valószínűleg azt akarta kiemelni, hogy az atyák már nincsenek köztük, így a nekik tett csodálatos ígértetek az utódoknak szólnak. Mózes talán ezzel is figyelmeztetni akarta őket, hogy ne rontsák el a dolgaikat, mint ahogy az előző generáció tette. Az ígértetek (és a kötelezettségek) esetében immár rajtuk a sor.

ISTEN TULAJDON NÉPE

Ma nehezen tudjuk igazán felmérni, hogy milyen is volt az ókori világ Izrael pusztai vándorlása idején. Hatalmas birodalmak emelkedtek fel, majd hanyatlottak alá, és utánuk csak romok maradtak (ha maradt egyáltalán valami), akkor ugyan mit tudhatunk sok pogány népről, amelyek ugyanazon a területen éltek, mint Izrael?

Nem túl sokat, egy dolgot viszont igen: ezek a népek a pogányság, a sokistenhit és az elképesztően szörnyű szokások mélységeibe süllyedtek, mint amilyenek például a gyermekáldozatok voltak. Csak próbáljuk meg elképzelni, mennyire lealacsonyító és gonosz világ és vallás volt az, amelyben emberek ezt tették a saját gyermekeikkel, ráadásul valamilyen isten nevében!

Nem is csoda, hogy az ókori Izrael történelme során az Úr újból és újból óvta a népét a környező népek gyakorlatának követésétől. *„Mikor te bemegy arra a földre, amelyet az Úr, a te Istened ad néked: ne tanulj cselekedni azoknak a népeknek útálatosságai szerint”* (5Móz 18:9).

Az Úr konkrét céllal hívta ki Izraelt. Szövetségre lépve Istennel különleges népként kellett élniük, mint akik az egész világ előtt az eget-földet megteremtő, egyetlen Isten tanúi.

Hogyan foglalják össze 5Móz 26:16-19 versei az Isten és Izrael közötti szövetséges kapcsolatot? Hogyan mutatkozik meg a szövetségi hűség abban, amilyenné lesz a nép? Milyen tanulságot szűrhetünk le ebből a magunk számára is?

Érdekes, hogy Mózes így kezdi ezt a négy verset: *„E mai napon...”* Vagyis Isten *most, újból* megparancsolja neked, hogy megcselekedd ezeket (megismétli a gondolatot a 17. versben). Mindvégig ezt parancsolta nekik az Úr. Mintha azt mondaná, hogy ebben a pillanatban újból fogadják meg: hűségesek, szentek, Isten tulajdon népe lesznek. A létezésük fő oka legyen az, hogy ők Isten szövetséges népe! Ők voltak az egyetlen nép, amelynek kollektív tudatában ott volt az igaz Isten, az igazság róla és az, hogy milyen életet vár el tőlük. Valójában nemcsak megvolt náluk „a jelenvaló igazság”, hanem a maguk módján nekik kellett megtestesíteni azt, egészen addig, amíg elérkezik Jézus, *„az igazság”* (Jn 14:6).

Miért igaz az, hogy most is „E mai napon” kell átadnunk magunkat Istennek, vállalva a mai korra vonatkozó szövetségi feltételeket?

MÁS KÉPEK

A biblikus teológusok már régen felismerték, hogy hasonlóságok vannak Istennek Izraellel kötött szövetsége és más királyságok szövetségi megállapodásai között. Nem szabad meglepődnünk a párhuzamokon, hiszen az Úr egyszerűen az emberek számára érthető módon akart a népéhez fordulni.

Ugyanakkor azonban hidegnek, túlságosan formálisnak tűnhet a szövetség fogalma, ami két fél törvényes megállapodása szabályokkal, kikötésekkel, előírásokkal. Noha valóban meg kell ennek az elemnek is lennie (Isten a törvényadó), de ez még nem elég ahhoz, hogy teljes körben felölelje annak a kapcsolatnak a mélységét és szélességét, amit Isten tervezett a népével. Ezért *Mózes ötödik könyvében* más képeket is látunk, amelyek az Isten és Izrael közötti szövetségi kapcsolatot kibővítve érzékeltetik.

Olvassuk el 5Móz 8:5, 14:1 és 32:6, 18-20 verseit! Milyen képekkel találkozunk ezekben a szakaszokban? Ezek szerint milyen kapcsolatra vágyott Isten a népével?

Milyen képekkel találkozunk 5Móz 4:20 és 32:9 verseiben? Hogyan mutat rá ez is az Isten szerinti kapcsolat minőségére?

Minden esetben ott van a család fogalma, ami ideális körülmények között a legközelebbi, legszorosabb és leginkább szeretettel teljes kötelék. Isten eleve ilyen kapcsolatra törekedett a népével. Jézus még azután is, hogy a kereszt idejében szégyenletesen megtagadták, a feltámadása után így szólt a két Máriához: „*mondjátok meg az én atyámfiainak, hogy menjenek Galiléába, és ott meglátnak engem*” (Mt 28:10). A feltámadott Krisztus „atyámfiaként” utalt a tanítványaira. Ez is az érdemtelenek felé áradó szeretetének és kegyelmének példája. Lényegében mindig ez volt az Isten és az emberek közötti kapcsolat alapja: a méltatlan kegyelmet és szeretetet kap.

Milyen a kapcsolatunk Istennel? Hogyan mélyíthetjük el, hogyan tanulhatjuk meg jobban szeretni Őt, miközben tisztában vagyunk szövetségi köteletségünkkel, azzal, hogy engedelmeskednünk kell törvényének? Miért mondhatjuk, hogy ez a két gondolat nem ellentétes egymással, hanem kiegészíti egymást?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

„Az váltja ki a szolgaság lelkületét, ha az ember a saját erejéből igyekszik a vallás törvényei szerint élni, úgy próbál eleget tenni a törvény követelményeinek. Csak akkor van számunkra remény, ha az ábrahámi szövetségbe lépünk, ami a kegyelem szövetsége a Jézus Krisztusba vetett hit által. Ábrahám a neki hirdetett evangéliumban talált reménységet, és ugyanezt az evangéliumot halljuk ma mi is, amely által reménységünk lehet. Ábrahám Jézusra tekintett, »a hitnek fejedelmére és bevégezőjére« (Zsid 12:2)” (Ellen G. White megjegyzése, *The SDA Bible Commentary*. 6. köt. 1077. o.).

„Mielőtt a világ alapjait lerakták, az Atya és a Fiú egyesült egy szövetségben, hogy megváltásuk az embert, abban az esetben, ha Sátán leigázná. Ünnepelesen elkötelezték magukat az emberi nemzetség megváltására és arra, hogy Krisztus legyen a kezesük. Ezt a fogadalmat Krisztus teljesítette. Mikor a kereszten így kiáltott fel: »Elvégeztetett!« (Jn 19:30), akkor az Atyához fordult, az Atyát szólította meg. Krisztus megállapodásuknak teljesen eleget tett. Most kijelenti: Atyám, elvégeztetett. Megcselekedtem akarodat, ó én Istenem! Befejeztem a megváltás munkáját. Ha életemmel és cselekedeteimmel eleget tettem igazságodnak, akkor »Atyám, akiket nékem adtál, akarom, hogy ahol én vagyok, azok is velem legyenek« (Jn 17:24)” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, 740. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) Gondolkozzunk el azon, hogy már a világ alapjának lerakása előtt „az Atya és a Fiú egyesült egy szövetségben”, az emberiség megmentéséért, amennyiben a faj elbukna! Miért különösen bátorító üzenet ez a számunkra? Ezek szerint mennyire akarja Isten, hogy megváltást nyerjünk az országában?
- 2) A Hetednap Adventista Egyházra mennyiben vonatkozik az a szerep, amit az ókorban Izraelnek kellett volna betölteni? Hogyan tanulhatjuk meg elkerülni az ő hibáikat?
- 3) Miért központi a szerepe az új szövetségben az evangéliumnak és az abban foglalt ígéreteknek? Milyen ígéretet találunk az Újtestamentumban arra vonatkozóan, hogy Isten nem törölte el a törvényt, sem az engedelmesség feltételét, még ha sok keresztyén úgy is tanítja? Vajon miért mondják azt keresztyének, hogy az evangélium alatt már nem kell betartani a Tízparancsolatot?

BAJOR IRMA: IMÁDSÁG

Én Uram, add, hogy jó lehessenek,
sohse gyűlöljek, csak szeressek!
Virágot lássak télben, hóban,
ne higgyek rosszban, csak a jóban!
A jóságot törvénynek lássam,
ha bántanak, azt megbocsássam!
Kenyér falatját megbecsüljem,
szenvedők könnyét letöröljem!
A holnaptól sohase féljek,
embernek jobb jövőt reméljek!
Atyám, ki fent vagy a mennyekben,
úgy tudjak hinni, rendületlen,
hogy mindig, mindig jó lehessenek,
sohse gyűlöljek, csak szeressek!

Szeresd az Urat, a te Istenedet!

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 5Mózes 4:37; 6:4-5; 10:12; 11:1;
Márk 12:28-30; Efezus 2:1-10; Jelenések 14:6-7

„Szeressed azért az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes erődből” (5Móz 6:5).

A zsidó nép egyik legfontosabb imádsága Mózes ötödik könyvének 6. fejezetében van. A héber szöveg első szava alapján úgy nevezik, hogy „Sema”. A szó a „sáma” igéből ered, ami azt jelenti, hogy *meghallgat, sőt engedelmeskedik*. Újból és újból előfordul, nemcsak Mózes ötödik könyvében, hanem az egész Ószövetségben.

Az imádság első sora így hangzik: *Sema Jiseráél Ádonáj Elóhenu Ádonáj ehád*. Ez azt jelenti, hogy *„Halld Izráel: az Úr, a mi Istenünk, egy Úr”* (5Móz 6:4)! Amikor a zsidók ezt imádkozzák, többnyire eltakarják a szemüket, hogy a gondolatukat semmi ne terelje el Istenről. Az imádság első sorát úgy értelmezik, mint ami az egyistenhitet erősíti meg: *Ádonáj Elóhenu* – *„az Úr, a mi Istenünk”*, Izrael egyedül neki tartozik hűséggel, más „istenek” nem.

Ez a sor része Mózes első beszédének, amit Izrael népének mondott az ígéret földjére való bevonulás előtt. Ezek után következik az igazság erőteljes kijelentése, ami ma is éppen annyira meghatározó, mint akkor volt.

SZERESD AZ ISTENT!

Miután Mózes felvázolta Izrael népének történelmét, arról tanította őket, mit kell tenniük, hogy elfoglalják az országot és gyarapodjanak is ott. Valójában azt is mondhatnánk, hogy *Mózes ötödik könyvének* ez a lényege: az Úr ismerteti népével, mit kell tenniük, hogy megtartsák a szövetség rájuk eső részét, amit Ő kegyelmesen megkötött velük, teljesítve az atyáiknak tett ígéretet.

Mózes ötödik könyve így kezdődik: *„Ezek azok a parancsolatok, rendelkezések és végzések, amelyekről azt parancsolta az ÚR, a ti Istenetek, hogy tanítsam meg nektek, hogy ezek szerint éljetez azon a földön, ahová most átkeltek, hogy birtokba vegyétek. Féld az Urat, a te Istenedet, és tartsd meg minden rendelkezését és parancsát, amelyeket én parancsolok neked, te magad, a fiad és az unokáid egész életetekben, hogy hosszú ideig élhessetek”* (5Móz 6:1-2, ÚRK).

Olvassuk el 5Móz 6:4-5 szakaszát! Mit parancsolt meg az Úr Isten Izrael népének az 5. versben? Mit jelent ez?

„Szeressed azért az Urat, a te Istenedet teljes szívedből...”. Milyen érdekes, az Ige arra szólít itt, a sok törvény, minden figyelmeztetés, szabály és előírás között, hogy szeresd Istent! És ne csak egyszerűen szeresd, hanem *„teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes erődből”* szeresd, ami szintén Isten szeretetének abszolút voltára mutat.

Azt jelenti teljes szívből, lélekből és erőből szeretni Istent, hogy az iránta való szeretetünknek felül kell múlnia mindenki más és minden más iránti szeretetünket, mert Ő az alapja egész lényünknek, valónknak, mindenünknek, benne gyökerezünk. Az iránta való szeretetnek kell megfelelő perspektívába helyeznie minden és mindenki más iránti szeretetünket.

Isten az egész népet szólította meg, mégis egyenként mindenkihez szól, hiszen a közösség egésze csak annyira erős, mint az egyes tagjai. Az Úr azt kívánja, hogy a test tagjaiként mindannyian hűségesegek legyünk hozzá egyénileg, hűségünk alapja pedig az iránta való szeretetünk legyen, még hozzá Őmiatta, azért, aki Ő és amit értünk tett.

Mit jelent számodra szeretni Istent teljes szívedből, lelkedből és erődből?

ISTENT FÉLNI

Mózes arra szólította Izrael népét, hogy egész lényükkel, mindenestől szeressék Istent, és ez parancs volt. Néhány verssel korábban viszont egy másik utasítást is adott: „*Féld az URat, a te Istenedet*” (5Móz 6:2, ÚRK).

Mit mond 5Móz 10:12 verse a szeretetről és a félelemről? Hogyan értsük ezt?

Bizonyos versekben az áll, hogy féljük Istent, míg mások a szeretetére szólítanak, ebben a versben pedig azt találjuk, hogy féljük és szeressük is Őt. A „félni” ige megszokott értelmezése szerint ez akár ellentmondásosnak is tűnhet, pedig nem az. Inkább félelemmel vegyes tiszteletet és megilletődést jelent a lénye, a tekintélye, a hatalma, az igazsága, az igazságossága miatt, kiváltképp a saját bűnösségünkkel, gyengeségünkkel és teljes ráutaltságunkkal szemben. Ennek kell a természetes reakciónknak lenni. Bűnösök vagyunk, áthágtuk Isten törvényét, ami miatt a kegyelme nélkül kárhozatot és örök halált érdemelnénk.

Hogyan lehet egyszerre félni és szeretni Istent? Miként világít rá erre Ef 2:1-10 szakasza?

Noha „*a haragnak fiai*” voltunk (ezért kell félnünk Istent), Krisztus meghalt értünk, ami által új életet nyertünk benne. Ennek része a bűntől való szabadság. Nem esünk kárhozatot alá a múltunk miatt (ezért szeressük Őt).

Igaz ez ma ránk nézve, de ugyanez az elv vonatkozott az ókori Izraelre is, akik foglyok voltak Egyiptomban, rabságban, elnyomás alatt éltek. Csodálatos szabadulásukat csak Isten szeretetének és kegyelmének köszönheték. „*És megemlékezzél róla, hogy szolga voltál Egyiptom földén, és kihozott onnan téged az Úr*” (5Móz 5:15). Nem is csoda, hogy egyszerre szerették és félték Istent. Ha pedig nekik ezt kellett tenni, mennyivel inkább vonatkozik ez ránk, akik ismerhetjük Jézus kereszthalálának hatalmas igazságát!?

Olvassuk el Jel 14:6-7 verseit! Miért az az Úr első parancsa a világnak szóló végidei üzenetében, hogy „*féljétek az Istent*”? Miért érthető ez a felszólítás, tekintettel arra, ami a világra következik?

Ő ELŐBB SZERETETT MINKET

A Mózes ötödik könyvében szereplő szabályok és rendelkezések, valamint a zsidó népet figyelmeztető intések, „a parancsolatok, a rendelések és a végzések” között az volt a legelső és legfontosabb, hogy teljes szívükből, lelkükből és erejükből szeressék Istent. Természetesen jó okuk volt erre.

Olvassuk el 5Móz 4:37, 7:7-8, 13, 10:15, 23:5 és 33:3 verseit! Mit tanítanak ezek az igék Istennek a népe iránti szeretetéről?

Mózes ötödik könyvében Mózes újból és újból beszélt a népnek Isten szeretetéről az atyáik iránt és irántuk is. Az Úr nemcsak szavakkal, hanem a tetteivel is bemutatta szeretetét, ami állandó maradt még a hiányosságai, a kudarcai, a bűneik ellenére is. Ez mutatkozott meg a népével való bánásmódjában.

„Mi szeressük őt; mert ő előbb szeretett minket” (1Jn 4:19). Tehát miért szeressük Istent?

Isten már a létezésünk előtt szeretett bennünket, ugyanis a megváltási terv készen volt „a világ teremtése előtt” (Ef 1:4).

Amint Ellen G. White írja: „Megváltásunk terve nem Ádám bukása után – mint utólagos megoldás – jött létre. A megváltás terve »ama titoknak kijelentése« volt, »mely örök időtől fogva el volt hallgatva« (Róm 16:25). A megváltás terve azokat az elveket tárta fel, amelyek Isten trónjának alappillérei voltak öröktől fogva” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, 13-14. o.).

Milyen szerencsések vagyunk mi mind, hogy Isten valóban a szeretet Istene! A szeretete olyan hatalmas, hogy a keresztet is vállalta értünk, önfeláldozó szeretet, ezért „megalázta magát, engedelmes lévén halálig, még pedig a keresztfának haláláig” (Fil 2:8). Ma úgy tárul fel előttünk Isten szeretete, mint amit Izrael népe valószínűleg el sem tudott volna képzelni.

Mi lenne, ha az Úr nem a szeretet Istene, hanem a gyűlölet vagy a közömbösség Istene volna? Milyen lenne akkor a világ? Miért kell tehát valóban örömmre készítenie a szeretetéről kapott kinyilatkoztatásnak?

„HA ENGEM SZERETTEK, AZ ÉN PARANCSOLATAIMAT MEGTARTSÁTOK!”

Izrael egész népének szólt az üzenet, hogy szeressék Istent. Ez viszont csak egyen-egyenként történhetett meg az emberekben. Szabad akarattal rendelkezve minden izraelitának saját döntést kellett meghoznia arról, hogy szereti Istent, amit aztán az engedelmesség mutatott meg.

Mi a közös az alábbi igékben? Mit fejez ki mindegyik?

5Móz 5:10 _____

5Móz 7:9 _____

5Móz 10:12-13 _____

5Móz 11:1 _____

5Móz 19:9 _____

Nemcsak mondta az Úr, hogy szeret bennünket, hanem bizonyítja is az iránunk való szeretetét az eddigi, folyamatos tetteivel. A népnek szintén a cselekedeteivel kell bemutatnia az Isten iránti szeretetét. Ezekben a versekben pedig azt látjuk, hogy az Isten iránti szeretet elválaszthatatlanul kapcsolódik a neki való engedelmességhez. Ezért is fogalmaz János például így: *„Mert az az Isten szeretete, hogy megtartjuk az ő parancsolatait”* (1Jn 5:3). Jézus pedig ezt mondja: *„Ha engem szerettek, az én parancsolataimat megtartsátok”* (Jn 14:15). Az idézett versek ezt az alapvető igazságot érzékeltetik. Az Isten iránti szeretet a neki való engedelmességgel fejezhető ki. Mindig ez volt a helyzet, és ez így is marad. Az Isten iránti engedelmesség a törvényének, a Tízparancsolatnak a betartását jelenti, beleértve a negyedik parancsolatot, a szombatot is. Egyáltalán nem mondható törvényeskedésnek a negyedik parancsolat komolyan vétele, mint ahogyan a többi kilencé sem. Persze *válhat* törvényeskedéssé bármelyik parancsolat megtartása, csakhogy az a fajta engedelmség valójában nem az Isten iránti szeretetből fakad. Amikor az ember igazán szereti Istent, legfőképpen azért, amit Krisztus Jézus által értünk tett, akkor természetesen engedelmeskedni akar neki, hiszen Ő ezt kéri. Mózes újból és újból Isten iránti szeretetre és engedelmességre szólította Izraelt, *miután* az Úr megszabadította őket Egyiptomból. Vagyis a nép szeretete és engedelmsége az Isten szabadító tetteire adott válaszuk volt. Az Úr mentette meg őket, nekik pedig feleletként hűségesen be kellett tartaniuk a parancsolatait. Vajon bármennyire is másként lenne ez ma?

AZ ELSŐ PARANCSOLAT

Még ha különböző okoktól vezéreltetve bizonyos keresztények próbálják is különválasztani az Ószövetséget az Újszövetségtől, ezt nem lehet megtenni, legalábbis anélkül nem, hogy az Újtestamentumot megfosztanánk valódi jelentésétől. Az Újszövetség kinyilatkoztatja Jézust, teológiai magyarázatot ad életére, halálára, feltámadására és főpapi szolgálatára, számtalan ószövetségi prófécia beteljesedéseként mutatva minderre. Az Ótestamentum a háttere, a kontextusa (szövegösszefüggése) és az alapja az Újszövetségnek, ezek egyaránt Isten jóságát, szeretetét nyilatkoztatják ki.

Ez az egyik oka annak, hogy az Újszövetség és benne Jézus is folyton idézi az Ószövetséget.

„Melyik az első minden parancsolatok között” (Mk 12:28)? Mit felelt az írástudó kérdésére Jézus a következő két versben?

Érdekes, hogy ezt a kérdést tette fel egy írástudó, aki egész életét a törvény megértésére, alkalmazására szentelte. A hitük szerint akárhány törvényt is kellett betartaniuk (a későbbi zsidó tradíció szerint 613 ilyen törvény volt), nem meglepő, hogy megpróbálták azokat visszavezetni egyetlen tételre.

Mit tett erre Jézus? Visszautalt közvetlenül 5Mózes 6. fejezetére: „Halld meg, Izráel: az ÚR, a mi Istenünk az egyetlen ÚR” (5Móz 6:4, ÚRK), majd pedig idézte a következő verset is arról, hogy teljes szívünkkel, lelkünkkel és erőnkkel szeressük Istent. Rámutatott a meghatározó állításra, miszerint az Úr az Isten, az egyetlen Isten, és ez az alapja annak, hogy mindenekfelett szeretniük kell Őt. Ugyan mi lehetne inkább „jelenvaló igazság”, mint ez a parancs? Az utolsó napokban, amikor a végső események kibontakoznak és a lehető legdrámaibb körülmények között mindenkinek döntenie kell, hogy melyik oldalra áll, kulcsfontosságú lesz Isten parancsolatainak a szerepe (Jel 14:12). Végső soron annak alapján döntjük el, hogy melyik oldalt választjuk, még ha üldözésre kerül is a sor, hogy valóban szeretjük-e Istent vagy nem. Ez a döntő kérdés. Istent pedig csak úgy szerethetjük teljes szívünkkel, lelkünkkel és erőnkkel, ha személyesen megismerjük Őt, saját magunk tapasztaljuk a jóságát, a szeretetét és a kegyelmét. Érte még meghalni is érdemes, ha úgy alakulna a helyzet!

Mit felelnél, ha valaki megkérdezné tőled, hogyan szerethetjük Istent, ha soha nem láttuk? Beszéljessünk erről a csoportban!

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

„Az egész örökkévalóságban Krisztus keresztyét tanulmányozzák a megváltottak, és erről énekelnek. A megdicsőült Krisztusban a megfeszített Krisztust fogják látni. Soha nem felejtik el, hogy Ő, aki hatalmával teremtette és fenntartotta a roppant tér megszámlálhatatlan világát, Isten szeretett Fia, a menny Felsege, akit kérubok és fénylő szeráfok gyönyörűséggel imádnak, megalázta magát, hogy felemelhesse az elbukott embert; hogy a bűn átkát és szégyenét, Atyja arcának elrejtőzését viselte, mígnem az elveszett világ szenvedése meghasította szívét, és kioltotta életét a Golgota keresztyén. A világegyetem örökké csodálni és imádni fogja Alkotóját, minden sors Biráját, aki az ember iránti szeretetből letette dicsőségét és megalázta magát. Amikor az üdvözültek Megváltójukra néznek, és arcán meglátják az Atya örök dicsőségét, amikor trónjára tekintenek, amely öröktől fogva mindörökké létezik, és felfogják, hogy országának soha nem lesz vége, lelkesen énekelni kezdenek: *»Méltó, méltó a Bárány, akit megölték, és aki megváltott minket Istennek a maga végtelenül drága vérén«*” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem*. Budapest, 2013, Advent Kiadó, 555. o.)!

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) Olvassuk el újból a fentebbi White-idézetet! Ennek fényében miért fontos, hogy az Isten iránti szeretetünk legyen a legnagyobb? Gondolkodjunk el annak jelentőségén, hogy Isten függött a keresztyén értünk, Ő, aki „fenntartotta a roppant tér megszámlálhatatlan világát”! Miért ez az alapja az Istennel való kapcsolatunknak?
- 2) Időzzünk még annál a gondolatnál, hogy egyszerre szeretjük és féljük Istent! Hogyan lehetséges ez, és miért van erre szükség?
- 3) Könnyű szeretni Istent, amikor az életünkben jól mennek a dolgok. Viszont mi történik, ha tragédia szakad ránk? Ilyenkor miért még fontosabb szeretni Istent, mint amikor minden rendben van?
- 4) Térjünk vissza a csütörtöki rész utolsó kérdéséhez! Milyen különböző úton-módon tudjuk elmagyarázni valakinek, aki nem hisz, hogy mit jelent szeretni Istent? Hogyan szerethetünk valakit, akit még soha nem láttunk? Valójában miért nem számít, hogy személyesen még nem láttuk az Urat?

ORSOVAI EMIL: CSAK AZ ÖNZÉS NE LENNE

Csak az önzés ne lenne, az vakít.
Nem látom tőle szükségem határait.
Nem látom tőle saját arcomat, pedig
a más mosolya rajtam nem segít.

Csak az önzés ne nézne egyre rám.
Szívem kirajzolódik bordán át, ruhán,
olyan vagyok, mint egy csupasz röntgenlelet.
Gyors lüktetés, tagadni nem lehet.

Csak az önzés ne várna mindenütt.
Átlépném magam. Mint a füst,
egész valóm úgy szerteoszlana,
egész valón úgy szertefoszlana.

Idegen a kapuidon belül

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 5Mózes 10:1-19; 27:19; Zsoltár 146:5-10;
Máté 7:12; Márk 12:29-31; Jakab 1:27-2:11

„Szeressétek tehát a jövevényt, mert ti is jövevények voltatok Egyiptom földjén” (5Móz 10:19, ÚRK).

A múlt héten olvasottak szerint egy írástudó megkérdezte Jézust: *„Melyik az első minden parancsolatok között”* (Mk 12:28)? Ő a válaszában megerősítette, hogy az Isten egy, majd hozzátette: *„Szeressed azért az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, és teljes elmédből és teljes erődből. Ez az első parancsolat”* (Mk 12:30).

„A második pedig hasonlatos ehhez” (Mk 12:31) - folytatta, még ha nem is kérdezte az írástudó. Jézus azonban jól tudta, hogy ez milyen fontos, ezért mondta: *„A második pedig hasonlatos ehhez: Szeresd felebarátodat, mint magadat. Nincs más ezeknél nagyobb parancsolat”* (Mk 12:31).

Nincs ezeknél nagyobb parancsolat? Jézus összekapcsolta Isten és a felebarát szeretetét, mint ami a legfőbb parancsolat.

Ekkor sem új dolgot mondott, amit korábban ne hallottak volna a zsidók. Mózes ötödik könyvéből származik a felszólítás, hogy Istent szeressük a legjobban, és a felebarátaink, a többi ember iránti szeretetünk pedig az Isten iránti szeretetünk kifejezésének egy módja.

A SZÍV KÖRÜLMETÉLÉSE

5Mózes 10. fejezete a 9. fejezet folytatása, amelyben Isten alapvetően újból megerősíti az Izraellel kötött szövetségét. A könyv nagy része valójában a szövetség megújításának számít. Vagyis még a Hóreb-hegynél elkövetett rettenetes bűnük után is, amikor alig ment el közülük Mózes egy kis időre, máris bálványimádásba estek, az Úr még mindig nem fordult el tőlük.

Olvassuk el 5Móz 10:1-11 szakaszát! Miért bocsátotta meg Isten a népe bűnét, miért erősítette meg a velük és atyáikkal kötött szövetségét? Hogyan érthetjük ezt meg ebből a részből is?

Mózes összetörte a Tízparancsolat kőtábláit (5Móz 9:17) - a megtört szövetség jeleként (5Móz 32:19). „Hogy kimutassa népe bűne iránt érzett irtózatát, földhöz vágta a kőtáblákat, amelyek széttörték az egész nép szeme láttára. Így fejezte ki azt, hogy mivel az izraeliták ezzel a tettükkel megszegték Istennel való szövetségüket, Isten is felbontotta velük kötött szövetségét” (Ellen G. White: *Patriárkák és próféták*. Budapest, 1993, Advent Kiadó, 278. o.).

Utána azonban Isten meghagyta Mózesnek, hogy faragjon ki új kőtáblákat, „az előbbiekhöz hasonlókat” (5Móz 10:1), majd írja rá ugyanazokat a szavakat, amelyek az elsők álltak. Ez mutatja, hogy megbocsátott a népnek, nem vetette el őket még akkor sem.

Mit mondott Isten az izraelitáknak 5Móz 10:14-16 verseiben? Mi a jelentősége az általa használt szimbólumoknak?

Több kép is szerepel az Úr szavaiban: az előbőr, a szív és a nyak. A vers üzenete világos. A körülmételés a szövetség jele volt, persze csak *külső* jel, Isten azonban a szívüket akarta, a gondolataikat, az érzéseiket, a szeretetüket. A keménynyakúsággal egyszerűen arra mutatott rá, hogy a nép makacsul kitartott az engedetlenségben. Az Úr alapvetően azt mondta nekik itt, mint ahogyan másutt is, hogy ne húzzanak többé kétfelé, hanem teljes szívből és lelkükből szolgálják Őt.

Gondoljunk bele, hányszor megbocsátott már nekünk az Úr a bűneinkért! Mit árul ez el a kegyelméről?

A JÖVEVÉNYEKET IS SZERETNI

Mózes a figyelmeztetések között kijelenti: „Ímé az Úréi, a te Istenedéi az egek, és az egeknek egei, a föld, és minden, ami rajta van” (5Móz 10:14)! Milyen nagy erővel ír ez a szakasz az Úr hatalmáról! Ezt a gondolatot a Biblia más részeiben is megtaláljuk: „Az Úré a föld s annak teljessége; a föld kerekége s annak lakosai” (Zsolt 24:1).

Még mit jelent ki Mózes az Úrról 5Móz 10:17-19 szakaszában? Ebből következően pedig mit kíván meg Isten a népétől?

Jahve nemcsak az ég és a föld mindenható Ura, hanem az „isteneknek Istene, és uraknak Ura” (5Móz 10:17) is. Ez nem jelenti azt, hogy volnának más istenek, kisebb istenségek, mint akiket az Izrael körül élő pogány népek imádtak. Ezzel Mózes nemcsak azt fejezte ki, hogy az Úr az egyetlen Isten („Most lássátok meg, hogy én vagyok, és nincs Isten kívülem!” [5Móz 32:39]), hanem azt is hangsúlyozta, hogy Ő abszolút hatalommal bír minden más, akár mennyei, akár földi erőnél – legyen az valós vagy képzeletbeli.

A szövegben az is benne foglaltatik, hogy „nagy, hatalmas és félelmes Isten, aki nem személyválogató, és akit nem lehet megvesztegetni” (5Móz 10:17, ÚRK). Ez is része az üzenet egészének, mégpedig annak, hogy Jahve a ti Istenetek, ti pedig mint népe engedelmisséggel tartoztok neki.

Éles ellentéttel találkozunk itt. Igen, Jahve az istenek Istene és az uraknak Ura, a teremtett világ teljhatalmú uralkodója és fenntartója (Kol 1:16-17), aki ugyanakkor törődik az árvákkal, az özvegyekkel, az idegenekkel. Gondoskodását kimutatja azzal, hogy megadja, amire fizikailag szükségük van. Isten számontartja a földre hullott verebecskét (Mt 10:29), odafigyel a társadalom peremén élők szorult helyzetére is. Azt mondja a népnek: *Igen, talán ti vagytok a kiválasztottak, különlegesek vagytok és szeretlek benneteket, de szeretek másokat is, a közöttetek élő rászorultakat és gyámoltalanokat is, és nektek is szeretnetek kell őket. Ez az egyik szövetségi kötelességetek, ráadásul igen fontos.*

Olvassuk el Zsolt 146:5-10 szakaszát! Hogyan tükröződik ebben a zsoltárban az, amit Mózes ötödik könyvének itt idézett szakaszában mondott Isten? Mit jelent ez ma, nekünk, keresztényeknek?

„MERT TI IS JÖVEVÉNYEK VOLTATOK EGYIPTOM FÖLDJÉN”

„Szeressétek tehát a jövevényt, mert ti is jövevények voltatok Egyiptom földjén” (5Móz 10:19, URK). Milyen üzenet hangzott az ókori Izraelnek itt? És mit jelentsen ez számunkra ma?

Évszázadokkal korábban az Úr így szólt Ábrámhoz: „Tudván tudjad, hogy a te magod jövevény lesz olyan földön, amely nem az övé, és szolgálatra szorítják és nyomorgatják őket négyszáz esztendeig” (1Móz 15:13; lásd még 17:8; ApCsel 13:17). Pontosan ez is történt, és Mózes az utódok kedvéért jegyezte le a megváltásuk (2Móz 15:13) és Egyiptomból való megszabadításuk (2Móz 14:13) drámai történetét annak a megváltásnak és szabadításnak szimbólumaként, előképeként, amit Krisztus Jézusban nyertünk. Ebben a versben az Úr arra akarta emlékeztetni népét, hogy hol voltak és mik voltak - idegen földön jövevények.

Más szóval, ne feledd el azt, amikor a társadalom peremén voltál, kivetett, sőt rabszolga, kiszolgáltatva a nálad erősebbek kényének-kedvének, akik bántalmazhattak és azt gyakran meg is tették! Izrael kiválasztott nép volt, az Úr elhívta, hogy „papok birodalma” (2Móz 19:6) legyen, és még ha voltak is bizonyos nézetkülönbségek köztük és a velük élő idegenek között, különösen a vallási szolgálatok tekintetében, az „emberi jogok” esetében ugyanolyan tisztességesen, igazságosan kellett eljárni az idegenekkel, az özvegyekkel és az árvákkal, mint amilyen bánásmódra az izraeliták számítottak.

Hogyan foglalja össze Mt 7:12 verse azt, amit az Úr az ókori Izraelnek mondott a védtelenebbekkel való bánásmódjukról?

Az ókori világban egyáltalán nem volt megszokott az, amit Isten megparancsolt Izraelnek a számkivetettekhez való viszonyulásukat illetően, másutt ugyanis bizonyos esetekben úgy bántak a hátrányos helyzetűekkel, mint az állatokkal vagy még rosszabbul.

Izraelnek azonban másként kellett élni, világosságként a népek között. A különbség oka pedig Istenben keresendő, akit imádtak, ahogyan imádták, illetve az Istentől kapott igazság egész vallási rendszerében. A társadalom peremére szorultak iránti jóságuk óriási bizonyágát adhatta volna a világnak Istenük hatalmáról és a hitükről, ami bizonyos értelemben a létezésük oka volt - hogy Istenük tanúi legyenek a világ előtt.

IGAZSÁGOSAN ÍTÉLJ!

Isten arra szólítja a hívőket, hogy az Ő jellemét tükrözzék. Pál ezt írta: „*gyermekeim, akiket ismét fájdalommal szülök, amíg kiábrázolódik bennetek Krisztus*” (Gal 4:19, ÚRK). Végtere is „*Isten képére*” (1Móz 1:27) teremtett bennünket az Úr, de azt a képet később eltorzította a bűn. Amikor Mózes Isten hatalmáról és fenségességéről beszélt, azt is elmondta, hogy „*ajándékot el nem fogad*” (5Móz 10:17), törődik a gyengékkel és a kirekesztettekkel. Isten ilyen, tehát nekünk is ezt kell tennünk!

Olvassuk el Mózes ötödik könyvéből az alábbi igéket! Mi a közös téma bennük?

5Móz 1:16 _____

5Móz 16:19 _____

5Móz 24:17 _____

5Móz 27:19 _____

Köztudott, hogy a legtöbb emberi törvényszéken a gyengéknek, a szegényeknek, a kirekesztetteknek általában nem úgy szolgálnak „igazságot”, mint azoknak, akiknek pénzük, hatalmuk és jó összeköttetésük van. Nem számít, melyik ország, körzet, kultúra, sem az, hogy mennyire magasak az igazság és az egyenlőség elvei, amelyeket az alkotmányba vagy a törvényekbe foglaltak, a valóság mindenütt ugyanaz: a szegényeknek, a gyengéknek és a számkivetetteknek szinte soha nem szolgálnak úgy igazságot, mint másoknak. Éppen ezért annyira fontos az, amit az Úr itt mondott. A mindenütt másutt tapasztalható igazságtalanságnak nincs helye Izraelben, Isten népe között, akiknek Urukot kell képviselni a világban! Mai kifejezéssel élve úgy is mondhatjuk, hogy Isten azt akarta: az ókori Izraelben bizonyos értelemben „törvény előtti egyenlőség” legyen. Ám a puszta joggyakorlatnál még mélyebbre hatolt: „*Szentek legyetek, mert én az Úr, a ti Istenetek szent vagyok*” (3Móz 19:2). Igen, ismerték az igaz Istent, megfelelő formában tartották az istentiszteleteiket, a kellő adományokat vitték, és ez mind rendben is van. Végeredményben azonban mi haszna mindennek, ha rosszul bántak a köztük élő gyengékkel, szegényekkel? A próféták írásaiban újból és újból szemükre hányta az Úr, hogy Izraelben elnyomták a szegényeket és a rászorulókat. Hogyan lehet az ember „szent”, miközben rosszul bánik másokkal? Sehogyan sem, bármennyire szigorúan gyakorolja is a helyes vallási szertartásokat!

ISTEN SZERINTI IGAZ VALLÁS

Milyen fontos elveket fejez ki 5Móz 24:10-15 szakasza? Hogyan kell bánunk tehát az irányításunk alatt lévőkkel?

Megint csak azt látjuk, hogy az Úr fontosnak tartja az alapvető emberi méltóságot. Amennyiben valaki tartozik neked, és már vissza kellene fizetnie az adósságát, tanúsíts iránta egy kis tiszteletet, hagyd meg az emberi méltóságát, jó? Ne törj rá, a visszafizetést követelve! Inkább várakozz kívül, amíg kijön és megadja neked! 5Móz 24:12-13 arra utal, hogy ha egy szegény ember a kabátját adja zálogul, vissza kell adni neki éjszakára, hogy abban aludhasson. Az idézett szakasz többi verse arra vonatkozik, hogyan kell bánni a szegény munkásokkal, akiket sokszor elnyomnak. Nem szabad nyomorgatni őket, mert az Isten szemében az bűn, méghozzá igen súlyos! Ha tehát Izrael bizonyosság, szent nép akar lenni, igazságban járva az eltévelyedett, bálványimádó, gonosz, bűnös világban, akkor valóban kedvesnek kell lenniük a leggyengébbekkel, a perifériára szorultakkal, máskülönben mit sem ér a bizonyágtételük!

Olvassuk el Jak 1:27-2:11 szakaszát! Hogyan tükrözik Jakab szavai azt, amit az Úr mondott népének Mózes ötödik könyvében? Mi a jelentősége annak, hogy a szegények elnyomását Jakab összefüggésbe hozza a Tízparancsolattal?

A Tízparancsolatban ugyan semmi nem hozható közvetlen kapcsolatba azal, ha valaki a szegények kárára kivételezik a gazdagokkal, viszont ha az ember rosszul bánik a szegényekkel, a rászorulókkal, megcsúfolja a saját hitvallását és az állítását, hogy megtartja a parancsolatokat, még ha szigorúan ragaszkodik is a törvény betűjéhez. Isten törvényének betartása abban nyilvánul meg leginkább, ha úgy szeretjük a felebarátainkat, mint önmagunkat. Ez ma is éppen annyira jelenvaló igazság, mint Jakab korában volt, vagy amikor Mózes szólt Izrael népéhez a Szentföld határán.

Hetednapi adventistaként fontosnak tartjuk a törvény megtartását. Miért kell nekünk különösen komolyan venni Jakab és Mózes ötödik könyvének szavait? A Jakab levelében olvasottak szerint hogyan kötődik a törvénytisztelethez a közöttünk lévő szegények és rászorulóok segítése?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Elképzelni is nehéz, hogy még a legjobb időkben is, mint amilyen Dávid és Salamon uralkodása volt, amikor Izrael népe Isten megannyi áldását élvezte, elnyomták a soraik között lévő szegényeket, gyámoltalanokat, kivetettek!

„Mivel eltíporjátok a szegényt, és gabonaadót szedtek tőle, ezért bár faragott kőből építetek házakat, nem laktok majd bennük; és bár gyönyörűséges szőlőket ültettek, de nem isztok annak a borából. Mert tudom, hogy sok a bűnötök, és nagyok a vétkeitek! Az igazak nyomorgatói és váltságdíjszedők vagytok, és elnyomjátok a szegényt a kapuban” (Ám 5:11-12, ÚRK).

„Az ÚR ítéletre hívja népe véneit és fejedelmeit: Hiszen ti lelegettétek a szőlőt, szegénytől rabolt holmi van házaitekban” (Ézs 3:15, ÚRK).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) Izraelnek emlékezni kellett arra, hogy „jövevények” voltak Egyiptomban. Ez volt az egyik oka annak, hogy úgy kellett bánniuk az idegenekkel és számkivetettekkel, mint amilyen bánásmódra ők vágytak nehéz helyzetükben. Hogyan kapcsolódik ez az evangéliumhoz, ahhoz a gondolathoz, hogy Jézus a vére árán szabadított meg bennünket a bűn szolgaságából? Hogyan bánjunk másokkal, különösen a közöttünk élő gyámoltalanokkal, ha gondolunk Jézus értünk vállalt tetteire?
- 2) Gondolkodjunk el a következőn: imádkozhatjuk Istent a megfelelő napon, ismerhetjük az igazságot a halálról, a poklóról, a fenevad bélyegéről stb., ami mind fontos. Viszont mi az értelme mindennek, ha durván bánunk az emberekkel, vagy elnyomjuk a gyengéket a soraink között, vagy nem szolgáltatunk igazságot, amikor meg kellene ítélnünk egy bizonyos helyzetet? Miért kell különösen vigyáznunk, ismervé a bibliai igazságot, nehogy azt gondoljuk: Isten csak az igazság ismeretét kívánja meg tőlünk? Miért válhat ez veszélyes csapdává a számunkra?
- 3) Mi a hitünk szerepe abban, hogy tiszteletben tartjuk-e az „emberi jogokat”?

VENYERCSÁN LÁSZLÓ: MINT FELGYÚJTOTT SZÉRÜSKERT

A bűn csak árnyként zuhant
az Isten Fiára,
de Őt a szeretet
vitte fel a Golgotára.
Halála is csoda volt,
kimondhatatlan,
mint felgyújtott szérűskert
égett az alkonyatban.

Melyik nagy nemzet az...?

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 4Mózes 25:1-15; 5Mózes 4:1-9, 32-35;
Máté 5:13-16; 15:1-9; 1Korinthus 10:13

„És melyik nagy nemzet az, amelynek olyan rendelései és igazságos végzései volnának, mint ez az egész törvény, amelyet én ma adok elétek” (5Móz 4:8)?!

Mózes ötödik könyvének első három fejezete alapvetően történelmi visszatekintés, arra emlékeztette a népet, amit addig átéltek. A 4. fejezet azonban jobbára prédikáló stílusú. Az események felsorolása nemcsak a történelem kedvelőinek szólt, hanem rámutatott Isten hatalmára és kegyelmére mindabban, amit a nép között elvégzett. Még a vétkeik ellenére is tiszteletben tartja a velük kötött szövetségét.

A 4. fejezet úgy kezdődik, hogy „*Most pedig*”. Az eddigiekben áttekintettük a közelmúlt történelmét, ami arra emlékeztette őket, hogy mit tett Isten értük, míg oda vezette őket, „*Most pedig*” válaszként azt kell megtenniük, amit Ő meghagy nekik (lásd még 5Móz 10:12).

A héberben az ezután szereplő első ige, méghozzá ugyanabban az alakban, mint ahogyan a *Sema* imádság kezdődik, azt jelenti, hogy „halld”, „hallgasd” vagy „engedelmeskedj”. Ez az ige újból és újból előfordul *Mózes ötödik könyve* egészében. A fejezet tehát így indul: *Most pedig, Izrael, mivel én mindezt megtettem érted, tartsd meg a következőket...*

NE ADJ HOZZÁ, EL SE VÉGY BELŐLE!

Konkrétan mire figyelmeztette az Úr a népet a rendelkezésekkel és végzésekkel kapcsolatban? Miért kötötte ezt azonnal a lelkükre (lásd még 5Móz 12:32)?

Az Úr meghagyta nekik, hogy tartsák meg a rendelkezéseket és végzéseket, semmit hozzá ne adjanak, de ne is vegyenek el azokból. Miért mondta ezt? Végtere is, miért akarná bárki megváltoztatni Isten törvényét?

A választ természetesen tudjuk. „Sátán kitartó és fáradhatatlan volt a törekvésében, hogy véghezvigye a mennyben megkezdett munkáját és megváltoztassa Isten törvényét. Sikeresen elhitette a világgal azt az elméletet, melyet bukása előtt a mennyben is közreadott, hogy Isten törvénye hibás és javításra szorul. A névleges keresztény egyház nagy része, ha nem is szavaival, de a hozzáállásával azt fejezi ki, hogy elfogadta ezt a hazugságot” (Szemelvények Ellen G. White írásaiból. 2. köt. Budapest, 2000, Advent Kiadó, 102. o.).

Az ókori Izrael történelmére visszatekintve látjuk, hogy mennyi bajt okozott nekik nemcsak bizonyos előírások figyelmen kívül hagyása, amivel gyakorlatilag elvettek a törvényből, hanem az is, hogy hozzátettek ahhoz, vagyis a törvényben elő nem írt dolgok gyakorlását vezették be, és ez aztán szintén törvényszegéshez vezetett.

Olvassuk el Mt 15:1-9 szakaszát! Hogyan mutatkozik meg ebben a részen is (csak más összefüggésben) éppen az az elv, amitől Mózes óvta Izrael népét?

A héberék végül elfoglalták a nekik ígért földet, de később gyakran figyelmen kívül hagyták például a bálványimádást tiltó, félreérthetetlen intéseket. Átvettek számos pogány gyakorlatot, amelyeket néha még Jahve tiszteletébe is belekevertek. Jézus korára pedig már mindenféle emberi hagyományt is hozzáadtak a törvényhez, amelyekről Jézus azt mondta, hogy „erőtlené” tették azokkal Isten parancsolatát.

Akár elvettek belőle, akár hozzáadtak, a törvényt megváltoztatták, aminek a következményeit a nép elszenvedte.

Hogyan vigyázhatunk arra, nehogy hozzátegyünk valamit Isten parancsához, vagy elvegyünk abból?

BAAL-PEÓR

5Móz 4:3-4 szakaszában Izrael népe további történelmi leckét kapott, hogy emlékezzenek a múltban történetekre, azokra a lelki és gyakorlati igazságokra, amelyeket meg kell tanulniuk azokból.

Milyen történetről számol be 4Móz 25:1-15 szakasza? Milyen lelki és gyakorlati tanulságokat vonhatott le a nép a bukásnak ebből az esetéből?

Még ha kényelmetlen is számunkra szembesülni olyan történetekkel, amelyekben az izraeliták kiirtottak környező pogány népeket, ez a beszámoló némi magyarázattal szolgál a parancs mögött meghúzódó logikára. Izraelnek az egyetlen igaz Isten tanúiként kellett élnie az őket körülvevő pogány népek között. Példájukkal azt kellett bemutatniuk, hogy milyen az igaz Isten imádata. Ők viszont a pogány „isteneket” követve gyakorta nyíltan lázadtak az Úr ellen, akit a világ előtt képviselniük kellett volna.

A „*paráználkodnak*” kifejezés sokszor lelki jelentést hordoz, abban az értelemben, hogy Izrael pogány istenek és szokások után ment (lásd Hós 4:12-14). Ebben az esetben azonban a nyelvezet, mint ahogy a történet további része is azt sejteti, hogy elkövettek szexuális bűnöket, legalábbis először. Sátán ekkor is kihasználta a bűnös emberi természetet, arra indította a pogány nőket, hogy rossz útra térítsék a férfiakat, akik nyilván engedtek a csábításnak.

A testi paráznaság kétségtelenül lelki romlásba is vezetett. Az eset résztvevői végül csatlakoztak a pogány bálványimádáshoz: „*Odaszegődött Izrael Baal-Peórhoz*” (4Móz 25:3, ÚRK). Vagyis a hamis istenhez fordultak, sőt még áldoztak is neki. Gerjedelmükben, a szenvedély hevében hajlandók voltak eldobni mindazt, amit tanultak és hallottak.

Hogyan történhetett ez meg? Könnyen! Az első, testi bűnnel megkeményítették a lelkiismeretüket, így megérett a helyzet arra, hogy később beleessenek a lelki bűnbe, ami bizonyára Sátán végső célja volt. Annyira lealacsonyodtak, hogy a szöveg szerint az egyik férfi Mózes és a szent sátor előtt síró nép szeme láttára bevitt a táborba egy midianita nőt.

A testünk és az elménk között szoros, mély a kapcsolat. Ami hat az egyikre, az a másikra is hat. Mennyire veszélyeztethet bennünket lelkileg az, ha belemerülünk bizonyos élvezetekbe? Mi a tanulsága ennek a történetnek?

november 2.

„AKIK RAGASZKODTATOK AZ ÚRHOZ, A TI ISTENETEKHEZ”

Ezrek haltak meg Baal-Peór bűne miatt, utolért a büntetés „minden embert, aki Baal-Peór után járt” (5Móz 4:3). Azonban sokan nem léptek rá a hitehagyás útjára. Ők kik voltak?

„Ti pedig, akik ragaszkodtatok az Úrhoz, a ti Istenetekhez, mindnyájan éltek e napig” (5Móz 4:4). Mi a különbség a szöveg szerint a bűnbeesők és azok között, akik ezt nem tették? Mi a lényeges üzenete ennek a történetnek a bűnnel, a kísértéssel és Istennek az életünkben megmutatkozó hatalmával kapcsolatban?

Figyeljük meg az ellentétet ebben a versben a „mindnyájan” és az előzőben a „minden” szavak között! Meghalt „minden ember... aki Baal-Peór után járt”, de ti, akik ragaszkodtatok az Úrhoz, „mindnyájan éltek e napig”. Nem volt köztes terület akkor, mint ahogyan ma sincs. Vagy Jézussal vagyunk, vagy ellene (Mt 12:30).

„Ragaszkodni” héberül *dbq*, ami általában valaki vagy valami más iránti komoly elköteleződést, következetes ragaszkodást jelent. 1Móz 2:24 versében ugyanez a héber szógyök fordul elő, és arra vonatkozik, hogy a férfi elhagyja a családját és „ragaszkodik” a feleségéhez (lásd még Ruth 1:14). Mózes ötödik könyvében még négy alkalommal tűnik fel ez a szó ilyen összefüggésben (5Móz 10:20; 11:22; 13:4; 30:20), és mindegyik esetben ugyanazt fejezi ki: a népnek ragaszkodni kell Istenhez. Át kellett adniuk magukat neki, hogy tőle kapjanak erőt.

Fontos emlékezni arra, hogy az ige alanya a nép: nekik kell ragaszkodni. Nekik kell meghozni a döntést, hogy „ragaszkodnak” Istenhez, és így az Ő hatalmával, erejével, elkerülik a bűnbeesést.

Olvassuk el 1Kor 10:13 és Júd 24 verseit! Mit fogalmaz meg az Újszövetség is 5Móz 13:4 verséhez hasonlóan?

Hű az Isten, Ő képes megőrizni a bűntől. Nekünk azonban tudatos döntést kell hozni, hogy ragaszkodunk hozzá, amint Baal-Peórnál tették a hűséges izraeliták. Abban az esetben biztosak lehetünk benne, hogy bármilyen kísértésben hűségesek maradhatunk.

Hogyan segít az ima, a bibliatanulmányozás, az istentisztelet és a közösség abban, hogy képesek legyünk ragaszkodni az Úrhoz?

„MELYIK NAGY NEMZET AZ...?”

Az egész Szentírás legmeghatározóbb és legszebb versei közé tartozik az 5Móz 4:4 után következő rész (a héberben lenyűgöző!). Azt is mondhatjuk, hogy ez a lényege Mózes ötödik könyve üzenetének, a többi csak magyarázat. A szakaszt olvasva gondolkozzunk el azon, hogy hányféleképpen alkalmazható ez az elv ma ránk!

Olvassuk el 5Móz 4:5-9 verseit! Miért mondta ezt Mózes által az Úr Izrael népének?

Az Úr azt akarta, hogy a nép megértse: konkrét okkal hívta el, választotta ki őket. „Nagy” nemzeté nőttek, amint Isten megmondta Ábrámnak, amikor először kihívta a kaldeusok közül: „Nagy nemzeté tésszlek” (1Móz 12:2; lásd még 18:18). Azzal a céllal akarta nagyvá tenni őket, hogy áldássá legyenek (1Móz 12:2) „a föld minden nemzetsége” (1Móz 12:3) számára. A legfőbb áldásként azt tervezte, hogy az ő vérvonalukból születik majd meg Jézus, a Messiás, de addig is a világ világosságául rendelte őket. „A népeknek is világosságul adlak, hogy szabadításom a föld végéig terjedjen” (Ézs 49:6, ÚRK)! Nem mintha bennük volna a szabadítás, de ők mutathatják be az egyedül üdvözíteni képes, igaz Istent.

Izrael Istent, az ég és a föld Urát imádta és szolgálta, aki megteremtette a kozmoszt, míg a pogányok sziklákat, köveket, fákat és démonokat imádtak (5Móz 32:17; Zsolt 106:37). Milyen éles ellentét!

Ezekben a versekben Mózes két dologra mutatott rá, amelyek különlegessé tették Izraelt. Először is az Úr közel volt hozzájuk, egészen egyedi módon, például a szent sátor által, másodszer pedig a „rendelkezései és igazságos végzései” révén, „mint ez az egész törvény” (5Móz 4:8, ÚRK).

Mit mondott még a népnek 5Móz 4:32-35 szakaszában az Úr, amiből szintén felmérhették volna a különleges feladatra szóló elhívásuk nagyságát?

Vitathatatlan, hogy Izrael rendkívül sokat kapott. Vajon hogyan válaszolnak erre?

„A TI BÖLCSESSÉGTEK ÉS ÉRTELMETEK”

Amint láttuk, 5Móz 4:1-9 szakasza nemcsak a nép különleges státuszáról, hanem missziós hivatásáról is szól. Ezeket a verseket átszövi a gondolat, hogy engedelmeskedniük kell mindannak, amit az Úr megparancsol nekik, követni azt és mindent megtenni.

Olvassuk el ismét 5Móz 4:6 versét! Az Úr szerint pontosan mi lesz Izrael „bölcseisége és értelme” a többi nép szemében?

Első pillantásra úgy tűnhet, mintha magukban a rendelésekben és végzésekben lenne a bölcseiség és értelem, de nem ezt mondja a szöveg. Az Úr valóban rendelésekre és végzésekre tanította őket, de abból jön a bölcseiségük és értelmük, ha *megtartják azokat, ha engedelmeskednek azoknak*. Az engedelmességük lesz a bölcseiségük és értelmük.

Izraelben lehetett a törvények, szabályok és rendelkezések legcsodálatosabb rendszere, amit a világ valaha látott (amint valójában az is volt), de mi haszna, ha a nép nem követi? A bölcseiségük, az értelmük abból ered, ha valóban megnyilvánulnak bennük Isten törvényei. Az éltükkel kellett bemutatniuk az Úrtól kapott igazságokat, és ezt csak úgy tehették meg, ha engedelmeskednek. A sok világosság és igazság mit sem használ nekik, sem a körülöttük élő pogányoknak, ha Izrael élete nem tükrözi azokat. Éppen ezért újból és újból engedelmességre szólította őket az Úr, mert a világban való bizonyágtételük szempontjából a rendelkezéseknek és végzéseknek való engedelmességük számított, nem pedig maguk a rendelkezések és végzések.

„Isten törvénye iránti engedelmességük nyomán fakadó jólétüket a világ népei csodálták volna. Aki minden mestermunkához bölcseiséget és ügyességet tudott nekik adni, továbbra is tanítani akarta őket, és törvénye iránti engedelmességük jellemüket nemessé és emelkedetté tette volna. Engedelmességük megóvta volna őket a más népeket sújtó betegségektől. Nagyszerű értelmi képességeket kaptak volna. Jólétükkel Isten dicsőségét és hatalmának magasztos voltát kellett volna megmutatniuk. Isten papok és fejedelmek birodalmává akarta Izraelt tenni. Mindent megadott nekik ahhoz, hogy a föld legnagyobb népévé legyenek” (Ellen G. White: *Krisztus példázatai*. Budapest, 1983, H. N. Adventista Egyház, 195. o.).

Mit mond Jézus Mt 5:13-16 szakaszában, ami ugyanazt a gondolatot tükrözi, mint amire az ókori Izraelt tanította? Hogyan alkalmazható ez ma ránk?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

„A mennyben elkezdődött nagy küzdelemnek már egészen az elején az volt Sátán célja, hogy Isten törvényét megdöntse, ezért lázadt fel a Teremtő ellen. A mennyet ugyan el kellett hagynia, de a harcot folytatta a földön. Szívósan igyekszik az embert elámítani, hogy rá tudja venni Isten törvényének áthágására. Az, hogy ez Isten egész törvényének félredobásával történik vagy csak egyetlen szabály elvetésével – az eredmény végtére is ugyanaz. Aki »egy ellen« vétkezik, az egész törvényt megsérti; befolyásával és példájával a törvényszegés oldalára áll, és az »egésznek megrontásában bűnös« (Jak 2:10)” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem*. Budapest, 2013, Advent Kiadó, 499. o.). Baal-Peóról ezt írja Ellen White: „Tiltott területre merészkedtek, és így Sátán hálójába kerültek. Zenétől és táncától mámorosan, a pogány papnők szépségétől elbűvölve megszegték Isten iránti hűségüket. Amint egyesültek a mulatságban és lakomában, a bor fogyasztása eltompította értelmüket. A szenedély lett úrrá felettük, és miután lelkiismeretüket ily módon beszennyezték, a moábiták rábeszéltek őket a bálványok előtti meghajlásra. Áldozatot vittek pogány oltárookra és részt vettek a szertartásokon” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*. Budapest, 1993, Advent Kiadó, 424. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) Hetednapi adventistaként hányféle szempontból találhatunk hasonlóságot az ókori Izrael helyzete és a miénk között? Gondoljuk végig, hogy mennyi mindent tudhatunk, szemben a világgal, sőt más egyházakkal is! Tehát a kérdés számunkra ez: Miként felelünk arra, amit kaptunk? Mennyire tudjuk bemutatni a világ előtt „a bölcsességünket és értelmünket”?
- 2) „*Ti pedig, akik ragaszkodtatok az Úrhoz, a ti Istenetekhez, mindnyájan éltek e napig*” (5Móz 4:4). Amint megállapítottuk, a „ragaszkodtatok” ige alanya a nép. Az Úr nem ragaszkodik hozzánk, legalábbis abban az értelemben nem, hogy magához láncoljon bennünket, így a szabad akarat szent ajándékával élve nekünk kell döntenünk a ragaszkodásunkról. Miután ezt megtettük, hogyan tarthatunk ki az Úr mellett?
- 3) Térjünk még vissza a vasárnapi rész utolsó kérdéséhez! Mit jelent az, hogy nem szabad sem elvenni Isten törvényéből, sem hozzátenni ahhoz? A nyilvánvaló válaszon, a szombat megváltoztatására irányuló törekvésen túl hogyan történhet meg ilyesmi annyira ravasz, burkolt módon, hogy fel sem figyelünk rá?

VENYERCSÁN LÁSZLÓ: AZ TART MEG MA IS

Amit én teszek, Uram,
bizony az semmi, semmi.
Te tudsz csak valóságos,
csodás dolgokat tenni.

Engem a földre sújt
bűneimnek terhe:
imáimnak is csak
Te vagy a Lelke.

Győzelmed volt a nagy -
ott a kereszten;
az tart meg ma is,
mit teszel érettem.

Törvény és kegyelem

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 5Mózes 4:44; 5:6-22; 9:1-6; 10:1-15;
Ezékiel 28:15-16; Róma 3:20

„Nem teszem érvénytelenné az Isten kegyelmét, mert ha törvény által van az igazság, akkor Krisztus hiába halt meg” (Gal 2:21, ÚRK).

A legtöbb felekezethez tartozó keresztény beszél a törvényről és a kegyelemről, látva a kettő kapcsolatát. A törvény Isten szentségének és igazságának a mércéje, áthágása pedig bűn. *„Valaki a bűnt cselekszi, az a törvénytelenéget is cselekszi; a bűn pedig törvénytelenég”* (1Jn 3:4). Mivel mindannyian megszegtek a törvényt – *„De az Írás mindent bűn alá rekesztett, hogy az ígéret Jézus Krisztusban való hitből adassék a hívőknek”* (Gal 3:22) –, csakis Isten kegyelme menthet meg bennünket. *„Mert kegyelemből tartattatok meg, hit által; és ez nem tőletek van: Isten ajándéka ez”* (Ef 2:8).

(A törvénnyel kapcsolatban természetesen ott van a hetedik nap, a szombat „apró részlete”. Különböző okokból sok keresztény – legalábbis egyelőre – határozottan elutasítja a szombatot, és ezt számos gyenge kifogással próbálják igazolni. Persze ez más téma.)

A törvény és a kegyelem kérdése különbözőképpen és eltérő helyzetekben, de megtalálható az egész Bibliában, így Mózes ötödik könyvében is. Igen, ez az irat is foglalkozik a törvény és a kegyelem kapcsolatával, méghozzá sajátos összefüggésben.

TÖRVÉNY A MENNYBEN

Isten a szeretet Istene, jellemének átfogó elve, kormányzatának alapja a szeretet. Mivel azt kívánja, hogy viszonszeressük, erkölcsi lényeknek teremtett bennünket, erkölcsi szabadsággal felruházva. A szabadság elválaszthatatlan a szeretettől. Az erkölcsi szabadság gondolatában központi szerepe van az erkölcsi törvénynek. Bizonyos mértékig követik ugyan a *természeti* törvényeket az atomnál kisebb részecskék, az óceán hullámai, a kenguruk, de nem követik az *erkölcsi* törvényt, és nincs is rá szükségük. Az csak az erkölcsi lényekre vonatkozik, ezért is van Istennek erkölcsi törvénye a mennyben, az angyalok számára is.

Ez 28:15-16 versei Lucifer mennybéli bukásáról szólnak: „gonoszság” találtatott benne és „vétkezett”. Mire mutat rá ezeknek a szavaknak a használata a menny erkölcsi törvénye vonatkozásában?

A „gonoszság” és a „vétkezik” szavakat emberi viszonylatban használjuk, de a Szentírásban a mennyei történésekkel, a teremtett világ másik részével kapcsolatban is megjelennek. Ebből következtethetünk arra, hogy mi az, ami a mennyben és a földön is létezik.

„Mit mondjunk tehát? A törvény bűn-é? Távol legyen: sőt inkább a bűnt nem ismertem, hanem csak a törvény által; mert a kívánságról sem tudtam volna, ha a törvény nem mondaná: Ne kívánjad” (Róm 7:7). Hogyan létezhet ugyanez a gondolat, legalábbis elvben a mennyben, a szintén erkölcsi lények, az angyalok között?

Ellen White így magyarázza: „Isten akarata szent törvényében jut kifejezésre. Törvényének alapelve egyúttal a menny alapelve is. Isten angyalai sem jutnak magasabb rendű ismeretre, minthogy Isten akaratát megismerjék; a legmagasabb szolgálat, amely foglalkoztatja őket, hogy az Ő akaratát teljesítsék” (Ellen G. White: *Krisztus követése*. [Gondolatok a Hegyibeszéd-ről.] Budapest, 1987, H. N. Adventista Egyház, 97. o.).

Isten erkölcsi lényeket teremtett és erkölcsi törvénnyel kormányozza őket, úgy a mennyben, mint a földön. A törvény áthágása bűn a mennyben és a földön is.

Miért elválaszthatatlan az erkölcsi lényektől az erkölcsi törvény gondolata? A törvény nélkül mi határozná meg, hogy mi erkölcsös és mi nem?

A TÖRVÉNY MÓZES ÖTÖDIK KÖNYVÉBEN

A héberek Kánaán határára értek. Isten kiválasztott népe végre örökösi lehet az Isten által nekik ígért földet. Amint eddig is láttuk, *Mózes ötödik könyve* tartalmazza Mózes végső tanításait, amelyeket a hébereknek mondott, mielőtt elfoglalták az országot. Ezek között szerepelt az engedelmes-ség parancsa.

Mit hangsúlyoznak újból és újból és újból a következő versek? Miért volt ez annyira fontos a nép számára? 5Móz 4:44; 17:19; 28:58; 30:10; 31:12; 32:46; 33:2

Mózes ötödik könyvének felületes olvasásából is kitűnik, hogy mennyire meghatározó volt Izrael népe számára a törvénynek való engedelmes-ség. Ez szövetségi kötelességük volt, a szó szoros értelmében. Isten oly sokat tett és továbbra is tesz értük, mindazt, amit ők nem tehettek volna meg és amit nem is érdemelték meg. Éppen ez a kegyelem lényege, hogy Isten azt adja nekünk, amit nem érdemlünk meg. Viszonzásul azt kérte, hogy engedelmeskedjenek törvényének. Nincs ez másként most sem. Isten kegyelme üdvözít, a törvény cselekedetei nélkül. *„Azt tartjuk tehát, hogy az ember hit által igazul meg, a törvény cselekedetei nélkül”* (Róm 3:28), a mi válaszuk pedig: engedelmes-ség a törvénynek. Nem az üdvösség elérését célzó hiábavaló próbálkozásból törekszünk engedelmeskedni a törvénynek – *„Mert a törvény cselekedeteiből senki sem igazul meg előtte, hiszen a törvény csak a bűn felismeréséért van”* (Róm 3:20, ÚRK) –, hanem az Isten nagy kegyelme által nyert üdvösségünk következtében. *„Ha engem szerettek, az én parancsolataimat megtartsátok”* (Jn 14:15). *Mózes ötödik könyvét* tekinthetjük a kegyelem és a törvény egy nagy példázatának. Kegyelmeből Isten megvált bennünket, megteszi értünk, amire mi képtelenek volnánk önmagunkért (mint ahogy Izrael sem menekülhetett volna meg Egyiptomból egyedül), erre pedig azzal felelünk, hogy hit által engedelmeskedünk neki és törvényének. A Biblia bemutat egy népet Ádám bűnesetétől kezdve egészen azokig, akik átélik a nyomorúságos időt és a fenevad bélyegének a korát, *„akik megtartják az Isten parancsolatait és a Jézus hitét”* (Jel 14:12). Istennek a szövetséges népével való kapcsolata a törvényen és a kegyelmen alapszik. Isten kegyelmesen megbocsátja törvényszegésünket, ugyanakkor képessé tesz az engedelmes-ségre is. Ez az engedelmes-ség pedig a vele való kapcsolatból fakad.

Hogyan kerülhetjük el a törvényeskedés csapdáját, miközben törek-szünk az engedelmes-ségre?

„HOGY JÓL LEGYEN DOLGOD”

Amikor szkeptikusok kifogást keresnek arra, hogy miért vetik el a Bibliát, gyakorta utalnak Istennek az Ószövetségben található erős kifejezéseire. Azt mondják, hogy az Ótestamentum Istene kíméletlen, bosszúálló, rosszindulatú, főleg Jézussal összehasonlítva. Ez nem új érv, de éppen annyira téves, mint évszázadokkal ezelőtt volt, amikor először felvetették.

Az Ószövetség újból és újból úgy állítja eléink az Urat, mint aki szereti ősi népét, Izraelt, és csak a legjobbat akarja nekik. Ez a szeretet erőteljesen megmutatkozik *Mózes ötödik könyvében*.

Olvassuk el 5Móz 10:1-15 szakaszát! Mi a közvetlen szövegösszefüggése ezeknek a verseknek? Milyen tanulság rejlik bennük Istennek a népe iránti érzéseivel kapcsolatban, még a bűnük után? Mit tanít ez a kegyelemről?

Árad ezekből a versekből Isten kegyelme és szeretete Izrael iránt. Figyeljük meg különösen a 12. és a 13. verset! Ez a szakasz valójában egy hosszú mondat, egy kérdés, ami egyszerű: *Mi mást kérek én, az Úr tőled, mint a következőt, hogy az én utaimon járj, szeress, szolgálj engem és tartsd meg a rendeleteimet - a saját érdekedben?*

A héberben ez a vers egyes számban mutat rá az emberekre. Isten a nép egészéhez szól, de mi haszna volna szavainak, ha ők nem engedelmeskednek neki egyen-egyenként? Az egész csak annyit ér, amennyit a részeinek az összessége. Az Úr egyéneként szólította meg Izrael nemzetét.

Nem feledkezhetünk meg a 13. vers végéről: *tartsd meg ezeket a dolgokat, hogy „jól legyen dolgod!”* Más szóval, Isten azért parancsolja meg nekik, hogy engedelmeskedjenek, mert az a saját érdekük. Isten teremtette és tartja fenn őket, Ő tudja, hogy mi a legjobb a számukra, és azt akarja nekik. A törvénye, a Tízparancsolat iránti engedelmisség csak az ő javukat szolgálhatja.

A törvényt sokszor hasonlítják kerítéshez, védőkorláthoz. Amennyiben Isten követői azon belül maradnak, védelmet élveznek a gonoszság áradatával szemben, ami máskülönben magával ragadná és tönkretenné őket. Röviden tehát: Isten a népe iránti szeretetből adta a törvényét, aminek betartása azt szolgálja, hogy *„jól legyen dolgod!”*

Mi mindenből láthatjuk, hogy valóban a saját javunkat szolgálja Isten törvényének betartása?

SZOLGAKÉNT EGYIPTOMBAN

Mózes ötödik könyvében egy téma újból és újból felbukkan: az Úr kiszabadította a népet, Izraelt Egyiptomból, és ez többszörös emlékeztető arra, amit értük tett. „*És kihozott minket az Úr Egyiptomból erős kézzel, kinyújtott karral, nagy rettentetéssel, jelekkel és csudákkal*” (5Móz 26:8; lásd még 16:1-6).

Valójában az egész Ószövetség Isten hatalmas szabadító tetteként utal a kivonulás történetére, amikor kegyelméből megszabadította a népet az egyiptomi szolgaságból és elnyomásból. „*Hiszen fölhoztalak Egyiptom földjéről, megváltottalak a szolgaság házából*” (Mik 6:4, ÚRK). Ez a gondolat megjelenik az Újszövetségben is: a Krisztusba vetett hit általi megváltás szimbóluma az Egyiptomból való kivonulás, ami Isten nagy hatalma révén történt meg. „*Hit által keltek át a Vörös-tengeren, mint valami szárazföldön, és amikor az egyiptomiak is megpróbálták ezt, elmerültek*” (Zsid 11:29, ÚRK; lásd még 1Kor 10:1-4).

Olvassuk el 5Móz 5:6-22 szakaszát, amelyben Mózes megismétli a törvényt, a Tízparancsolatot, a Jahvéval kötött szövetség alapvető feltételét! Figyeljük meg a negyedik parancsolatot és annak indoklását! Mit találunk abban, ami rámutat a törvény és a kegyelem valóságára?

Mózes elismétli az alapvető parancsolatot, hogy pihenjenek meg a hetedik napon, szombaton, ugyanakkor egy új elemet emel ki benne. Mózes második könyvében ez a parancsolat kőbe lett vésve, de Mózes az addig mondottakat még kibővíti: Ne csak a teremtés, hanem az Egyiptomból való szabadság emlékére is tartsátok meg a szombatot! Isten kegyelme mentette meg őket Egyiptomból és megnyugvást is kínált a munkájukból (Zsid 4:1-5). Az Istentől nyert kegyelemre válaszul nekik is kegyelmet kellett gyakorolniuk másokkal. Ebben az értelemben tehát a szombat nemcsak a teremtés erőteljes szimbóluma, hanem a megváltás és a kegyelemé is. Mindenki megnyugodhatott a ház kapuin belül, nemcsak a gyerekek, hanem a szolgák, az állatok, sőt még a köztük levő idegenek is. A szombat kiterjeszti a zsidóknak adott kegyelmet a szövetséges nép tagjain kívül másokra is. És ezt Isten törvényének a szívében találjuk. Amit Isten kegyelmesen megcselekedett velük, azt nekik is meg kellett tenni másokért. Ennyire egyszerű.

Olvassuk el Mt 18:21-35 szakaszát! Hogyan mutatkozik meg ennek a példázatnak az elve a szombat parancsolatában, különösen Mózes ötödik könyve kiemelése szerint?

NEM A TE IGAZSÁGODÉRT

A keresztény vallásban, sőt valójában minden bibliai vallásban központi az egyedül hit általi megváltás nagyszerű témája. „Mert mit mond az írás: Hitt pedig Ábrahám az Istennek, és tulajdonították az önéki igazságul” (Róm 4:3).

Jól ismert Ellen White-nak ez a megfogalmazása: „Mi a hit általi megigazulás? Isten műve, amely során az ember dicsőségét a porba ejti, és megteszi az emberért azt, amire önmagának nem lenne ereje. Saját semmiségét látva az ember felkészül arra, hogy Krisztus igazságába öltözzön” (Ellen G. White: *The Faith I Live By*. 111. o.).

Nem kérdéses, hogy amikor arra gondolunk, kicsoda az Isten, milyen szent, szemben velünk, mi pedig mennyire szentségtelenek vagyunk hozzá képest, akkor rácsodálkozunk a megváltó kegyelem hatalmas tetteire. A kegyelem legfőbb cselekedete a kereszten valósult meg, amikor az ártatlan Krisztus meghalt a bűnösök vétkeiért.

Az előbbi gondolatok fényében olvassuk el 5Móz 9:1-6 verseit! Mózes szavaiban mi mutat rá drámai módon Isten kegyelmének valóságára, amit az érdemteleneknek ad? Hogyan tükrözik a hit általi megváltás elvét az itt történtek?

Ha össze akarnánk foglalni Pál evangéliumi tanítását, erre talán 5Móz 9:5 verse a legalkalmasabb: „Nem a te igazságodért, sem a te szívednek igaz voltáért” fog megmenteni Isten, hanem „az örökkévaló evangélium” (Jel 14:6) ígéretei miatt, „nem a mi cselekedeteink alapján, hanem saját végzése és kegyelme szerint, amelyet még az idők kezdete előtt Krisztus Jézusban adott nekünk” (2Tim 1:9, RÚF; lásd még Tit 1:2). Isten már „az idők kezdete előtt” ezt megígérte, tehát bizonyosan nem a cselekedeteink következménye a megváltásunk, hiszen még nem is léteztünk „az idők kezdete előtt”, így tetteink sem lehettek akkor.

Röviden: a hibáid, fogyatkozásaid, kemény nyakad ellenére Isten csodálatos dolgot visz végbe érted és benned, és ebből következően megparancsolja, hogy engedelmeskedj neki és a törvényeinek. Isten már kijelentette az ígéretet: nem lehetnek az üdvösséged eszközei a cselekedeteid, az engedelmesseged, legyenek bármennyire jók (pedig nem azok), azok csak az üdvösséged következményei.

Kegyelméből megmentett az Úr. A szívedbe írta a törvényét, Lelke megerősít, tehát menj és tartsd be a törvényét!

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

„Krisztus ellensége, aki fellázadt Isten törvénye ellen a mennyben, mesteri, képzett hadvezérként minden erejét latba vetve az egyik megtévesztő fortélyát hozza elő a másik után, hogy közömbösítse a törvény hatását, pedig az mutat rá egyedül a bűnre és az igazság mércéjére” (Ellen G. White cikke, *Review and Herald*. 1890. november 18.).

Kétbillió galaxis ragyog a kozmoszban, minden egyes galaxisban százmilliárd csillag van – ez 100 000 000 000. Kétbillió galaxis, százmilliárd csillaggal: az annyi mint 200 000 000 000 000 000 000 000 csillag. Az élet törvénye, hogy ami megalkot, létrehoz valamit, annak nagyobbak kell lennie annál, felül kell múlnia azt. Picasso nagyobb a műalkotásánál, meghaladja azt. A kozmoszunkat megalkotó, létrehozó Istennek mindenképpen hatalmasabbnak kell lennie annál, azt felül kell múlnia. Ennek fényében gondolkodjunk el a következő ígéről! *„Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige. Ő kezdetben Istennél volt. Minden általa lett, és nélküle semmi sem lett, ami létrejött”* (Jn 1:1-3, ÚRK). Tehát mit tett Isten, aki megalkotta az egész teremtett világot, a 200 000 000 000 000 000 000 000 csillagot és minden egyebet? Kisbabává „zsugorodott”, aztán büntelen életet élt, majd meghalt a kereszten, felvállalva a bűneink és gonoszságunk büntetését, hogy mi megkaphassuk az örök élet ígését. Elénk tárul ez a hatalmas igazság: a kegyelem, amit Isten Krisztusban adott a kereszten. És mit kér Isten ezért? *„Mindezt hallva ez a dolgok summája: Féld Istent, és tartsd meg parancsolatait, mert ez az ember legfőbb dolga”* (Préd 12:15, ÚRK)!

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) A csoportban térjünk vissza a hétfői rész utolsó kérdéséhez! Hogyan kerülhetik el a legalizmus rejtett csapdáit azok, akik hisznek Isten törvénye, a Tízparancsolat (benne a negyedik parancsolat) megtartásának fontosságában? Miben különbözik a törvényeskedéstől az engedelmesség, még a szigorú, rendíthetetlen engedelmesség is? Hogyan határozhatjuk meg a kettő közötti különbséget?
- 2) Említsünk néhány történetet a saját tapasztalatunkból vagy másokéiból azzal kapcsolatban, hogy a Tízparancsolat megszegőinek súlyos következményeket kell elszenvedniük! Ezek szerint hogyan tükrözi Isten szeretetének valóságát a törvény?
- 3) Miért eleve hiábavaló, ha megpróbálunk megoldozni a mennybejutásunkért? Hogyan mutat rá erre a kereszt?

ZSOLDOS ANDOR: KÖLTŐ-KIRÁLY

Bicegő rímekkel dicsérlek én Téged,
Te gyönyörű Isten..., Adonáj!
Néked köszönöm meg, mikor boldog vagyok,
Néked panaszodom, ha a szívem fáj.

Nagy, zsoltáros Dávid suta mímelője,
dadogó dalnokod..., az vagyok.
Amit Tőled kaptam, vissza valamicskét,
verébcsipogásnyit csak abból adok.

Amikor hallgatlak, gyönyörködöm Benned.
Sokszor gondolom: ki vagy Te, Adonáj?!
Te vagy az Úristen..., vagy még annál is több...,
Te vagy a Világban a Költő-Király!

Hétszínű szivárványt, carrarai márványt,
erdőt, mezőt, embert... mind-mind Te költötted!
Csillagsugár-cérnát fűztél gyémánt tűdbe,
és ezt a sok csodát egymáshoz öltötted.

A patak csörgését, az ég mennydörgését,
villám villanását rímbe mind Te szedted!
A rózsát, ibolyát, csecsemő mosolyát,
illatot, harmatot, könnyet... honnan vetted?!

A Föld színes-boglyas, úszó felhő-leple,
kagyló szíven a gyöngy..., a gyöngyszárnyú lepke...
Mondd, Te Költő-Király, a katicabogár
hogy jutott eszedbe?!... Hogy jutott eszedbe?!

Válaszd az életet!

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 1Mózes 2:8-9; 5Mózes 4:19; 30:1-20;
Róma 6:23; 10:6-10; 1János 5:12; Jelenések 14:6-12

„Bizonyágul hívom ellenetek a mai napon a mennyet és a földet, hogy elétek adtam az életet és a halált, az áldást és az átkot. Válaszd hát az életet, hogy élhess, te is, és utódaid is” (5Móz 30:19, ÚRK).

Szomorú történet az ilyen: egy fiatalnál, ebben az esetben egy huszonkét éves nőnél halálos betegséget, agydaganatot diagnosztizáltak. A modern orvostudomány összes vívmányával együtt sem lehetett mit tenni, csak meghosszabbíthatták a szenvedését az elkerülhetetlen végig. Viszont ez a fiatal nő, „Sandy” nem akart meghalni.

Azt akarta, hogy a halála után a fejét egy folyékony nitrogénnel teli kádban lefagyasszák. Reménykedett benne, hogy így megmaradnak az agysejtjei, ötven, száz vagy ezer évig is várakoznak, míg valamikor a jövőben már olyan fejlett lesz a technológia, hogy az agyi idegpályáit összekötik egy komputerrel, és így ő tovább „élhet”, talán örökké.

Szomorú történet, nemcsak a haldokló fiatal miatt, hanem azért is, amiben reménykedett! Sandy élni akart, mint a legtöbb ember, de olyan utat választott, ami végül nem lesz járható.

Ezen a héten tovább folytatjuk *Mózes ötödik könyvének* tanulmányozását, miközben foglalkozunk az élet nagy választásával. Lehetőséget kaptunk rá, hogy az életet válasszuk, csakhogy Isten feltételei szerint. Az életadó és az élet fenntartója ezt kegyelmesen felkínálja nekünk.

AZ ÉLET FÁJA

Egyikünk sem kérte, hogy ide kerüljünk, nem igaz? Nem választottuk az életet, sem azt, hogy hol és mikor jöjjünk világra, kik legyenek a szüleink.

Ugyanígy volt ez Ádámmal és Évával is. Ők sem döntöttek arról, hogy Isten megteremtse őket, mint ahogyan a falevelek, a sziklák és a hegyek sem. Emberként nemcsak létezőnk (a szikla is létezik), nemcsak élünk (az amőbák is élnek), hanem Isten képére teremtett, értelmes, szabad lényekként élhetünk.

Azt sem mi döntöttük el, hogy Isten képére teremtett, értelmes, szabad emberként jövünk a világra. Az Úr azonban felajánlja nekünk, hogy életben maradhatunk, vagyis választhatjuk az életet, az örök életet az Úrban. Ez pedig Jézus és a kereszthalála miatt lehetséges.

Olvassuk el 1Móz 2:8-9, 15-17 és 3:22-23 verseit! Milyen két lehetőséget ajánlott fel Isten Ádámnak az élettel kapcsolatban?

„Az Éden közepén volt az élet fája, amely életadó gyümölcsöt termett. Az engedelmes Ádám előtt mindig nyitva állt volna az út ehhez a fához, és Ádám örökké élt volna. Amikor azonban vétkezett, halandó lett, és Isten elzárta az élet fájától. Isten ítélete: »Por vagy te, s ismét porrá leszel«, az élet teljes megsemmisülését jelenti” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem*. Budapest, 2013, Advent Kiadó, 458. o.).

A Biblia tehát a kezdet kezdetétől csupán két lehetőséget tár elénk: vagy örök élet, amit Isten eredetileg tervezett nekünk, vagy örök halál, ami bizonyos értelemben egyszerűen csak visszatérés a semmibe, ahonnan jöttünk.

Érdekes az is, hogy „*az élet fája*”, ami a Szentírás szerint halhatatlanságot biztosít, először a Biblia első könyvében jelenik meg, majd pedig az utolsó könyvben látjuk újra. Olvassuk el Jel 2:7 és 22:2, 14 verseit! Ennek feltehetőleg az az üzenete, hogy Isten eredeti terve szerint hozzáfértünk volna az élet fájához, de a bűn miatt elveszítettük ezt a lehetőséget. Majd pedig végül, amikor Isten egyszer és mindenkorra, teljesen lerendezi a bűn problémáját, Jézusnak és a megváltási tervnek köszönhetően odamehetnek az élet fájához a megváltottak, akik az életet választották, ahogyan Isten kezdetől fogva akarta.

Gondolkodjunk azon, hogyan választjuk a napi döntéseinkkel vagy az életet, vagy a halált!

NINCS KÖZTES TERÜLET!

Az egész Bibliában két dolog közül választhatunk. Itt találjuk a két lehetőséget.

Olvassuk el az alábbi igéket! Milyen két lehetőséget, választást kínálnak fel ezek a versek nyíltan, mire utalnak? Az idézett szövegek hogyan állítják ezt elénk?

1Móz 7:22-23 _____

Mt 7:24-27 _____

Jn 3:16 _____

Róm 6:23 _____

Róm 8:6 _____

1Jn 5:12 _____

Végeredményben az embereknek nincs köztes terület. Mielőtt a nagy küzdelem egyszer s mindenkorra véget ér, a bűn, Sátán, a gonoszság, az engedetlenség és a lázadás mind eltöröltetik. Ezek után minden embernek egyénileg vagy élete, örök élete lesz, amit Isten eredetileg tervezett mindannyiunk számára a világ teremtése előtt, vagy örök halálra jut, azaz „örök pusztulással bűnhődnek az Úrtól és az ő dicső hatalmától” (2Thessz 1:9, RÚF). Nem látszik, hogy a Biblia bármi más lehetőséget mutatna.

Mi lesz a sorsunk? A válasz végső soron rajtunk múlik. Előttünk áll a választás: élet vagy halál.

Az örök élet vagy örök halál kérdéskörében miért vigasztaló tulajdonképpen az a bibliai igazság, hogy nem égnek és gyötrődnek örökké az emberek a pokolban? Mit közvetítene Isten jelleméről az, ha valóban örökké tartó szenvedés volna a sorsa az elveszendőknek?

ÉLET ÉS JÓ, HALÁL ÉS GONOSZ - ÁLDÁSOK ÉS ÁTKOK

Mózes ötödik könyvének vége felé, a hosszú beszédet követően, hogy mi lesz a néppel, ha nem engedelmessé válnak az Úrnak és megszegik a szövetségi fogadalmaikat, a 30. fejezet egy ígérettel kezdődik: még ha engedetlenné is lesznek, ami miatt fogságba jutnak, Isten majd visszahozza őket arra a földre, abban az esetben, ha megtérnek és elfordulnak bűnös útjaikról.

Olvassuk el 5Móz 30:15-20 verseit! Milyen lehetőségeket kapott itt az ókori Izrael? Hogy tükröződik ebben is az, amit az egész Bibliában látunk?

Nagyon is világos, amit az Úr mond: Jahve két választási lehetőséget tárt eléjük, gyakorlatilag azt, amit Ádámnak és Évának mondott az Édenben. A héberben 5Móz 30:15 versében valójában ugyanazokat a szavakat - „jó” (*tób*) és „gonosz” (*ra'*) - találjuk, mint Mózes első könyvében a jó és a gonosz tudása fájára vonatkozóan. Nem létezik köztes, semleges terület itt sem, mint sehol a Bibliában. A nép vagy szolgálja Istent és él, vagy a halált választja. Ugyanez a helyzet ma, a mi esetünkben is. Élet, jóság, áldás szemben mivel? Halállal, gonosszággal és átkokkal. Végeredményben joggal mondható, hogy igazából Isten csak a jót, csak az életet, csak az áldásokat ajánlja fel, de ha az ember elfordul tőle, annak a rossz lesz a természetes következménye, mert nem marad tovább Isten különleges védelme alatt. A nép tehát két választási lehetőséget kapott. Egészen világos a szabad akaratuk, szabad választási lehetőségük valósága is. Ezek a versek a Biblia, az Ó- és az Újszövetség oly sok más részével együtt egyáltalán nem lennének érthetők a szabad akarat, a szabad választás szent ajándéka nélkül. A szó szoros értelmében az Úr ezt mondta: *Tehát a tőlem kapott szabad akaratoddal válaszd az életet, válaszd az áldást, válaszd a jót, ne a halált, a gonoszt és az átkokat!*

Nyilvánvaló, hogy mi a helyes döntés, nem igaz? Azonban tudjuk, hogy mi történt. A nagy küzdelem akkor is éppen olyan valóságos volt, mint most. Tanulnunk kellene Izrael példájából, hogy mi lesz, ha nem adjuk át magunkat teljesen az Úrnak, ha nem választjuk az életet és mindazt, ami azzal a döntéssel együtt jár!

Figyeljük meg 5Móz 30:20 versében a szeretet és az engedelmisség közötti kapcsolatot! Mit kellett Izraelnek tennie annak érdekében, hogy hűségesek maradjanak az Úrhoz? Hogyan vonatkoznak ugyan-ezek az elvek ma ránk?

NEM TÚL NEHÉZ

Mózes ötödik könyve elején az Úr elmondja, hogy mi lesz, ha a nép megtér és elfordul gonosz útjairól. Csodálatos ígéretetek hangzanak el.

Olvassuk el 5Móz 30:1-10 szakaszát! Milyen ígéreteket tett Isten még az engedetlenség következményeinek a felsorolása között is? Mit tanít ez a kegyelméről?

Ezt bizonyára vigasztaló lehetett hallani, persze nem az a lényege ennek a résznek, hogy nem számít, ha elfordulnak attól, amit Isten megparancsolt. Az Úr senkinek nem ajánl olcsó kegyelmet. Ebből mindenképpen megláthatták Isten szeretetét, amire ők szeretettel felelhettek, amit pedig az engedelmességükkel mutathattak ki.

Mit mondott az Úr a népnek 5Móz 30:11-14 szakaszában? Milyen alapvető ígéret hangzik el ezekben a versekben? Az Újszövetségben mely ígékben tükröződik ugyanez a gondolat?

Figyeljük meg ezt a gyönyörű szavakkal, megtámadhatatlan logikával kifejezett kérést! Az Úr nem kíván tőlük olyasmit, amit nehéz megtenni. Isten parancsolata nem „nehéz” vagy „titokzatos”, amit ne érthetnének meg, és nincs is elérhetetlen távolságban. Nem a mennyben van, amit csak valaki más szerezhetne meg nekik, a tenger túlsó partjára sem kell elmenni érte. *„Sőt nagyon közel van hozzád ez az íge. A szádban és a szívedben van, hogy teljesíthesd”* (5Móz 30:14, ÚRK) - mondja az Úr. Vagyis elég jól tudod, hogy elmondhasd, a szívedben van, tehát tudod, hogy azt kell tenned, nincs mentséged az engedetlenségre. *„Amikor parancsol, képességet is ad parancsa teljesítésére”* (Ellen G. White: *Krisztus példázatai*. Budapest, 1983, H. N. Adventista Egyház, 228. o.).

Pál apostol a Krisztusban való megváltás összefüggésében idézi éppen ezeket a verseket, a hit általi megigazulás példájaként (lásd Róm 10:6-10).

Mindezek után pedig Mózes ötödik könyvében az a felhívás hangzott Izrael népének, hogy válasszanak az élet és halál, az áldás és az átok között. Amennyiben kegyelemből és hit által az életet választják, meg is kapják azt.

Nincs ez másként ma sem, nem igaz?

ISTEN IMÁDATA

Az Úr és Izrael szövetségi kapcsolatában központi volt Isten imádatának a szerepe. Az különböztette meg az izraelitákat a környező világtól, hogy egyetlen népként imádták az igaz Istent, szemben a pogánysággal, akik valójában nem létező, hamis isteneket tiszteltek. *„Most lássátok meg, hogy én vagyok, és nincs Isten kívülem”* (5Móz 32:39)!

Milyen hasonló figyelmeztetést találunk 5Móz 4:19, 8:19, 11:16 és 30:17 verseiben? Miért volt ez az intés alapvetően fontos Izrael népe számára?

Isten népe évezredekkel ezelőtt többnyire a hitükkel ellentétes irányelveket, hagyományokat és fogalmakat közvetítő kultúrák és viszonyok között élt, és így van ez ma is. Ezért folyamatosan vigyázniuk kellett, nehogy ők is átvegyék a világi szokások, bálványok, „istenek” imádatát.

Istenünk *„félőn szerető Isten”* (5Móz 4:24; 5:9; 6:15), egyedül Ő, a Teremtő és a Megváltó méltó az imádatunkra. Itt sincs köztes terület: vagy imádjuk az Urat, aki életet, jót, áldásokat ad, vagy más istent imádunk, ami gonoszságot, átkot és halált hoz.

Olvassuk el Jel 13:1-15 szakaszát! Hogyan jelenik meg itt az imádat kérdése? Vö. Jel 14:6-12 szakaszával! Hogyan mutat rá *A jelenések könyve* a hamis istentisztelettel kapcsolatban éppen arra, amitől *Mózes ötödik könyve* óv?

Mások a körülmények, de a lényeg ugyanaz: Vajon az ember az igaz Istent fogja imádni és él, vagy a nyomásnak engedve, nyíltan, titokban vagy mindkét módon elfordul az Istennel való szövetségtől, ezért meghal? Végeredményben minden egyes ember a saját szívében dönt a válaszról. Isten nem kényszerítette az ókori Izraelt, hogy Őt kövessék, és bennünket sem fog kényszeríteni. Amint Jelenések 13. fejezetében látjuk, a fenevad és annak képe folyamodik majd erőszakhoz, ezzel szemben Isten szeretet által munkálkodik.

Hogyan bizonyosodhatunk meg róla, hogy még burkolt formában, lépésenként sem távolodunk el a Jézussal való szövetségünkől, nem térünk más istenhez?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Mint ahogy akkor, most is mindenki kap választási lehetőséget. A kulcsszó itt a választás. A Szentírás azt tanítja, hogy a saját szabad döntésünk az életről vagy halálról, az áldásról vagy átokról, a jóról vagy gonoszról határozza meg, hogy végül melyik három elé nézünk (élet, jó, áldás vagy halál, gonoszság, átok). Ez eltér egy bizonyos keresztény felfogástól, amely szerint némelyeket Isten már a születésük előtt nemcsak kárhozatra rendel el, hanem arra is, hogy örökké égjenek a pokolban. Milyen jó tudni, hogy még ha valaki rosszul is dönt, annak halál, örök halál lesz a következménye, nem pedig örökös gyötrelme a soha ki nem alvó tűz tavában!

„A bűn zsoldja halál; az Isten kegyelmi ajándéka pedig örök élet a mi Urunk Krisztus Jézusban» (Róm 6:23). Az élet az igazak öröksége, a halál pedig a gonoszok osztályrésze. Mózes ezt mondta Izraelnek: »Elődbe adtam ma néked az életet és a jót; a halált és gonoszt« (5Móz 30:15). E bibliaversben említett halál nem Ádám halála, mert Ádám törvényszegésének büntetését az egész emberiség szenvedti. Mózes »a második halált« állította szembe az örök élettel” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem*. Budapest, 2013, Advent Kiadó, 467. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) A csoportban beszéljünk még a keddi részben tárgyalt gondolatról: vajon közvetlenül Isten sújtja-e az engedetlenséget büntetéssel itt és most, vagy ez inkább az engedetlen cselekedetek törvényszerű következménye? Vagy esetleg mindkettő? Előfordulhat, hogy az egyik esetben ez történik, máskor pedig amaz? Hogyan értjük ezt a témát?
- 2) Az iménti White-idézetben szereplő bibliaszövegek tanítása szerint mit tudhatunk meg az isteni erőről, ami a rendelkezésünkre áll a bűn feletti győzelemhez?
- 3) Olvassuk el Róm 10:1-10 szakaszát, amelyben Pál 5Móz 30:11-14 verseit idézi! Ebben a részben Pál a Jézusba vetett hit általi megváltás gondolatát állítja szembe azzal, amikor az ember a törvény által próbál megváltást szerezni, megigazulni. Vajon miért idézte Pál ezt a részt Mózes ötödik könyvéből? Figyeljük meg különösen Róm 10:10 versét: „A szívbeli hit ugyanis megigazulásra, a szájjal való megvallás meg üdvösségre szolgál” (Róm 10:10, SZIT). Mire utalt itt Pál?
- 4) A saját kultúránk, társadalmunk, népcsoportunk nézetei hogyan vihetnek bele minket is hamis istentiszteletbe, ha nem vigyázunk?

HERJECZKI GÉZA: IMÁDSÁG GYÓGYULÁSÉRT

Egyetlen gondolatod elég volt, Uram,
úgy kétezer éve,
hogy járjon a holt,
hogy tánkra keljen a sánta,
hogy hadonásszon a szárazkezű,
s hogy lásson a vak:
kezed érintése elég volt.

Ám arcunkba
barázdát karmolt
az idő,
s szívünkben két évezred
hitetlensége összegyűlt.

Szólj ránk, Uram!

Talán, ha újból hallanánk szavad,
talán, ha újból éreznénk kezed,
talán megértenénk:
gyógyító hatalmad még ma is
töretlen fényben ég!

Gyűrött arcunkba nézz!
Szólj ránk, Uram!
Gyógyíts,
mint kétezer éve!
Kezed érintése
még ma is épp elég!

Szívből térjetek meg!

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 5Mózes 4:25-31; 5:22-29; 30:1-10;
Máté 3:1-8; Márk 1:15; Apostolok cselekedetei 2:37-38

„De ha onnan keresed meg az Urat, a te Istenedet, akkor is megtalálad, hogyha teljes szívedből és teljes lelkedből keresed őt” (5Móz 4:29).

Mindannyiunknak számolnunk kell bűnösségünk tényével. Alkalmanként hallani bizonyos „szakértőket”, akik siránkoznak az alapvető emberi romlottság keresztény nézete miatt, de nem kell mást tenni, csak végignézni egy-két nap híreit, vagy futólag átgondolni az emberiség történelmét, és máris nyilvánvaló lesz a keresztény tanítás igazsága.

Vagy még egyszerűbb, ha a tükörbe nézünk, nem is kell messze menni. Akinek van bátorsága hosszan, mélyen belenézni a saját szívébe (ami ijesztő lehet), az belátja az igazságot Róm 3:9-23 szakaszának, ami ezekkel a szavakkal végződik: *„mindenki vétkezett, és nélküli Isten dicsőségét”* (Róm 3:23, RÚF).

Természetesen a jó hírt a következő versben találjuk: *„és az ő kegyelméből ingyen igazulnak meg a Krisztus Jézusban való váltság által”* (Róm 3:24, ÚRK). Ehhez azonban elengedhetetlenül fontos a bűnbánat, az, hogy elismerjük a vétkünket, megbánjuk, Isten bocsánatát kérjük érte és végül el is forduljunk attól. Mivel bűnösök vagyunk, szükségszerű, hogy kereszténységünk központi eleme legyen a bűnbánat. Ezen a héten azt figyeljük meg, hogyan fejezi ki a bűnbánat gondolatát Mózes ötödik könyve.

BÁRCSAK...!

A bibliai héber a legtöbb nyelvhez hasonlóan tele van sajátos szófordulatokkal, amikor is bizonyos szavak valami egészen mást jelentenek. Az egyik ilyen héber idióma az Ószövetségben a „mi-yitten”. A „mi” egy kérdés, azt jelenti, hogy „ki?”, a „yitten” jelentése pedig: „fog adni?” Szó szerint ez a szókapcsolat tehát azt jelenti, hogy „Ki fog adni?”

Az Ószövetségben viszont ez kívánságot, vágyat fejez ki, azt, amikor valaki nagyon akar valamit. Például Izrael népe az Egyiptomból való szabadulás után, a pusztai nehézségek között zúgolódott: „*Bár meghaltunk volna az Úr keze által Egyiptom földjén*” (2Móz 16:3, ÚRK). A héberben a „bár” szó megfelelője az, hogy „mi-yitten”.

Zsolt 14:7 versében Dávid így szól: „*Bárcsak eljönne a Sionról Izrael szabadulása*” (ÚRK)! A héberben itt is az áll, hogy „mi-yitten”.

Amikor Jób felkiált: „*Ó, ha teljesülne a kérésem*” (Jób 6:8, ÚRK), itt is „mi-yitten” szerepel a héberben, ami magyarul „Ó”.

Olvassuk el 5Móz 5:22-29 szakaszát, és különösen figyeljük meg a 29. verset! Mi a jelentősége annak, hogy itt is „mi-yitten” („Vajha” [KAR], „Bárcsak” [ÚRK, RÚF]) van?

Az Úr, a Teremtő Isten, aki létrehozta a teret, az időt és az anyagot, aki szavával hívta életre a világot, aki életet lehelt Ádámba, Ő mond egy olyan kifejezést, amit általában az emberi korlátokkal, gyengeséggel szoktunk összefüggésbe hozni. Micsoda példa ez a szabad akarat valóságára! Itt azt látjuk, hogy a nagy küzdelemben korlátai vannak annak, amit Isten megtehet. A „mi-yitten” kifejezés használata arra mutat rá, hogy Isten sem tiporhatja le a szabad akaratunkat, mert abban a pillanatban, amikor megtenné, már nem lennénk szabadok.

Emberként szabadon elkövethetünk bűnt, de szabadon választhatjuk az Urat is, dönthetünk úgy, hogy nyitottan fogadjuk a vezetését. Elhatározhatjuk, hogy Szentlelke készítetésére megtérünk bűneinkből és Őt követjük. Végül miénk a választás, csak a miénk, és napról napra, percről percre döntenünk kell!

Milyen választások előtt állunk a következő néhány órában vagy napban? Hogyan tanulhatjuk meg elfogadni Isten akaratát, hogy az Ő erejével helyes döntéseket hozhassunk?

KERESSETEK ENGEM ÉS TALÁLJATOK MEG!

A Biblia egészében láthatjuk Isten előre tudásának bizonyítékait. Vagyis Ő már eleve tudja, hogy mi fog történni. Akár birodalmak felemelkedéséről és bukásáról legyen szó (Dániel 7. fejezet), akár egyes emberek tetteiről, közvetlenül azelőtt, hogy megtörténnének, az Úr kezdettől fogva ismeri a véget: „Bizony mondom néked, ezen az éjszakán, mielőtt megszólal a kakas, háromszor megtagadsz engem” (Mt 26:34). Egyáltalán nem hat a választási szabadságunkra, hogy Ő előre tudja, mit fogunk dönteni a szabad akaratunkkal.

Tehát mielőtt az Úr bevitte Izrael népét az ígéret földjére, már tudta, mit fognak ott tenni.

Mit mondott Isten 5Móz 4:25-28 szakaszában arról, amit a nép majd az ígéret földjén tesz?

Az előző versekben pontosan azt kötötte a lelkükre az Úr, hogy ne készítsenek bálványokat, ne imádják azokat (5Móz 4:15-20). A következő szakaszban pedig az áll, hogy a figyelmeztetések ellenére pontosan ezt fogják tenni, bálványokat készítenek és imádják azokat.

Figyeljük meg 5Móz 4:25 versében, Mózes világosan kifejti, hogy ez nem azonnal történik meg. Az átéltek után nem fognak azonnal bálványimáadásba esni, viszont idővel, egy-két nemzedék után hajlamosak lesznek *elfelejtezni* (5Móz 4:9) arról, amit az Úr tett értük, amitől óvni akarta őket, és megteszik azt, amitől előre óva intette őket.

5Móz 4:29-31 szerint mit tesz majd értük az Úr, ha ebbe a helyzetbe kerülnek?

Isten kegyelme csodálatos! Még azután is, hogy a bálványimáadás szörnyűsége bűnébe estek, miután megkapták bűneik méltó büntetését, ha megtérnek az Úrhoz, Ő megbocsát nekik és helyreállítja őket. Röviden: ha önként választják a bűnbánatot, elfogadja a megtérésüket.

5Móz 4:30 versében az a szó, amit általában úgy fordítanak, hogy „megtér”, valójában azt jelenti, hogy „visszatér”. Vagyis *visszamennek* az Úrhoz, ahol mindvégig lenniük kellett volna. A szintén a „visszatér” szó gyökéből származó *tesuvah* kifejezés jelentése: „megtérés”.

A bűnbánat lényegében azt jelenti, hogy visszatérünk Istenhez, miután a bűneink elválasztottak tőle.

VISSZATÉRÉS

Mózes ötödik könyve egészének meghatározó témája, hogy engedelmeskedj az Úrnak és légy áldott, de ha nem engedelmeskedsz, annak elszenveded a következményeit. Nincs ez másként az Újszövetségben sem. *„Ne tévelyegjetek, Isten nem csúfoltatik meg, mert amit vet az ember, azt aratja is. Mert aki a testének vet, az a testből arat pusztulást, aki pedig a Léleknek vet, a Lélekből arat örök életet”* (Gal 6:7-8, ÚRK).

Sajnos a bűneset után olyan könnyűnek és természetesnek tűnik a bűn, mint a levegővétel. Minden figyelmeztetés és ígélet ellenére – *„Mert e parancsolat, amelyet én e mai napon parancsolok néked, nem megfoghatatlan előtted; sem távol nincs tőled”* (5Móz 30:11) – sokan pontosan azokba a bűnökbe estek bele, amelyektől Isten óva intette őket.

Isten azonban még akkor is kész volt visszafogadni őket, ha szabad akaratukkal, szabadon eldöntik, hogy megbánják bűneiket és visszatérnek hozzá.

Olvassuk el ismét 5Móz 30:1-10 verseit! Mit ígért meg az Úr a népének, még ha annyi rosszat is tettek? Viszont milyen feltételei voltak ezeknek a nagyszerű ígéreteknek?

A gondolat egyszerű és világos: ha bajba kevered magad, rettenetes következményeket szenvedsz el te magad és a családod. Ezt okozza a bűn. Viszont még akkor is megtérhatsz, az Úr pedig visszafogad és megáld.

A héber *tesuvah* szó gyöke többször is előfordul ezekben a versekben. 5Móz 30:2 versében: *„megtérsz az Úrhoz, a te Istenedhez”*; a 8. versben: *„Térj meg azért, és hallgass az ÚR szavára”* (ÚRK); a 10. versben: *„ha teljes szívedből és teljes lelkedből megtérsz az Úrhoz, a te Istenedhez”*. Minden esetben a visszatérés gondolatát látjuk.

Más szóval, az Úr nem vetette el a népét a történetek ellenére sem, még ha teljes egészében megszegették, megtörték is a szövetséget. Ha nem akarják, hogy az Úr elvesse őket, ezt a vágyukat a megtérésükkel fejezhetik ki.

Ezeknek a verseknek az alapján tehát az őszinte megtérés mennyire legyen központi kérdés a hívők számára, akik időnként megtörik az Istennel kötött szövetségüket?

TELJES SZÍVEDBŐL

5Móz 30:1-10 szakaszából kiviláglik Isten kegyelme és jósága a visszaesők és bűnösök iránt, akik az Úr korábbi, különleges áldásai ellenére is elfordultak tőle: „Mert melyik nagy nemzet az, amelyhez olyan közel volna az ő Istene, mint mihozzánk az Úr, a mi Istenünk, valahányszor hozzá kiáltunk” (5Móz 4:7)? Mindannak ellenére, amit Isten értük tett, még ha nem is volt valódi mentségük a bűnükre, amivel igazolhatták volna, vétkeztek (mással is előfordult már?). És még akkor is mi történt?

Figyeljük meg 5Móz 30:1-10 szakaszában, hogy mi minden tartozott hozzá a megtérésükhöz, az Istenhez való visszatérésükhöz! Mit kért tőlük az Úr? Mi a tanulság ebből az igazi megtérés teljes körére nézve?

Végül meg kellett hozniuk a döntést, hogy visszatérnek hozzá és engedelmeskednek neki *teljes szívékből*. A valódi kérdés a szívük állapota, mert ha az Isten szerint való volt, akkor abból helyes tettek következtek, vagyis engedelmesek voltak. Ezért kapták a nagyszerű ígéretet, hogy ha „visszatérnek” az Úrhoz, őszintén hozzá fordulnak, akkor Ő cselekedni fog bennük, „körülmetéli” a szívüket. Meg kell hozniuk a döntést a fogságban, hogy visszatérnek Istenhez, Ő pedig visszavezeti őket önmagához és a földjükre, majd ott meg is áldja őket. Az áldás részeként még inkább visszafordítja az ő szívüket és az utódaikét is. Azt akarja, hogy „*szerezzed az Urat, a te Istenedet teljes szívedből és teljes lelkedből, hogy élj*” (5Móz 30:6).

Végül, Isten készítetésére válaszul (lásd ApCsel 5:31) igazán meg kell térniük a bűneikből. Más történelmi helyzettel kapcsolatban ezt írta Ellen White: „A nép siránkozott azért, mert bűnei szenvedést hoztak reá, s nem azért, mert Istent meggyalázták szent törvényének áthágásával. A bűnbánat több, mint a bűn miatti szomorodás. Határozott elfordulást jelent a bűntől” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*. Budapest, 1993, Advent Kiadó, 519. o.). Ezzel az igazsággal találkozunk 5Móz 30:1-10 szakaszában.

Mi a különbség a bűn következménye miatti szomorúság (amit bárki érezhet) és a bűn miatti szomorúság között? Miért olyan fontos különbséget tenni?

BŰNBÁNAT ÉS MEGTÉRÉS

Az Újszövetségben természetesen mindenütt találkozunk a bűnbánat gondolatával. Keresztelő János is azzal kezdte a szolgálatát, hogy megtérésre szólított.

Hogyan jelenik meg Mt 3:1-8 szakaszában is a „visszatérés” témája? Keresztelő János szavaiban hogyan tükröződik az, amit Mózes ötödik könyvében olvastunk? Miért volt ez az üzenet olyan fontos a farizeusok és a sadduceusok számára?

Jézus is megtérésre szólította az embereket már a szolgálata elején.

Olvassuk el Mk 1:15 versét! Mit mond itt Jézus? Miért kapcsolja össze a megtérést az evangéliummal?

Akár azt nézzük, amit Keresztelő János kifejezetten a vallási vezetőknek mondott, akár azt, amit Jézus az egész népnek tanított, a gondolat ugyanaz. Bűnösök vagyunk, Krisztus pedig azért jött, hogy megmentse a bűnösöket, nekünk azonban meg kell térni a bűneinkből. A bűnbánat része, hogy az ember elfordul régi, bűnös útjától, legyen akár egy visszeeső, akár megbotló hűséges keresztény, akár új hívő. Be kell ismernünk bűnösségünket, ki kell fejeznünk, hogy bánjuk a bűneinket (nem csak a következményeit), tudatos döntést kell hoznunk arról, hogy elszakadunk azoktól, és teljes egészében Jézus érdemeire hagyatkozva hallgatunk az Úrnak, a mi Istenünknek szavára (lásd 5Móz 15:5).

Némely teológus úgy látja, hogy a bűnbánatnak a *Mózes ötödik könyvében* kifejezett gondolata visszhangzik az Újszövetségben. Például amikor Péter a nép szemére hányja, hogy keresztre feszítették Jézust, „*mintha szíven találták volna őket, és ezt kérdezték Pétertől és a többi apostoltól: Mit tegyünk, testvéreim, férfiak*” (ApCsel 2:37, RÚF)? Vagyis elszomorodtak, rádöbbenve a bűnükre (szíven találták őket, „*szívükben megkeseredtek*” [KAR]), és tudni akarták, mit kell tenniük, hogy helyreálljon a kapcsolatuk Istennel, aki ellen vétettek.

Vajon nem ugyanez a helyzet mindannyiunkkal? Bűnösök vagyunk, vétettünk Isten ellen.

Mit válaszolt Péter a kérdésükre ApCsel 2:38 versében? Hogyan mutatkozik meg ebben a történetben is az igazi megtérés mögött meghúzódó elv?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

„Minél előrébb jutunk a keresztyéni életben, annál mélysegebben bánjuk bűneinket. Ezt mondja az Úr azoknak, akiknek megbocsátott, akiket gyermekeinek ismer el: *»És megemlékeztek a ti gonosz utaitokról és cselekedeteitekről, melyek nem voltak jók, és megutáljátok ti magatokat«* (Ez 36:31). Ezt is mondja: *»Megerősítem frigyemet veled, s megismered, hogy én vagyok az Úr. Hogy megemlékezzél és pirulj, és meg ne nyissad többé szádat szégyenletedben, mikor megkegyelmezek néked mindenekben, valamit cselekedjél, azt mondja az Úr Isten«* (Ez 16:62-63). Akkor ajkunk nem nyílik öndicsőítésre. Tudjuk, hogy Krisztus nélkül semmi jóra nem vagyunk képesek. Az apostol vallomását tesszük magunkévá: *»Tudom, hogy nem lakik énbennem, azaz a testemben jó«* (Róm 7:18). *»Ne legyen másban dicsekedésem, hanem a mi Urunk Jézus Krisztus keresztyében, aki által nékem megfeszítettett a világ, és én is a világnak«* (Gal 6:14)” (Ellen G. White: *Krisztus példázatai*. Budapest, 1983, H. N. Adventista Egyház, 107. o.).

„*»Az Istennek jósága téged megtérésre indít«* (Róm 2:4). Az aranyfonál – az Isten szeretetéből fakadó irgalom és szánalom – minden veszélyben levő lelkét körülölel. Az Úr kijelenti: *»Örökkévaló szeretettel szerettelek téged, azért terjesztettem reád az én irgalmasságomat«* (Jer 31:3)” (i. m. 135. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) Meg kell térnünk, de hogyan győződhetünk meg arról, hogy ebből nem próbálunk erényt kovácsolni magunknak, mintha a bűnbánatunk tenne bennünket igazzá Isten előtt? Mi az egyetlen útja annak, hogy rendeződjön a kapcsolatunk Istennel?
- 2) „*Amikor Júdás, aki őt elárulta, látta, hogy elítélték, megbánta dolgát, visszavitte a harminc ezüstpénzt a főpapoknak és a véneknek, és ezt mondta: Vétkeztem, hogy elárultam az ártatlan vért. Azok pedig így válaszoltak: Mi közünk hozzá? Ez a te dolgod. Ő pedig eldobva az ezüstpénzeket a templomban, eltávozott; elment, és felakasztotta magát»* (Mt 27:3-5, ÚRK). Kétségtelen, hogy Júdás sajnálta, amit Jézussal tett (hiszen öngyilkos lett). A tette miért nem nevezhető mégsem őszinte megbánásnak?
- 3) Miért kell emberek és Isten előtti alázatra készítenie az emberi bűnösség, sőt a saját bűnösségünk tudatának, hogy ne ítélkezzünk? Hogyan mutat rá a bűn szörnyűségére a keresztyén, Isten Fia halála, amire a megváltásunk érdekében volt szükség?

DÖMÖTÖR TIBOR: ÖRÖK KÉRDÉS

A kérdés mindig egy és ugyanaz:
„Embertestvér, kinek a fia vagy?”

Kit ismersz el, mint szerető atyát?
Kinek hordod földi ábrázatát?

Kinek szavát adja tovább hangod?
Kitől kaptad neved, címed rangod?

Ki tart számon minden érzést benned?
Kitől származik tested és lelked?

Kire hallgat gondolatod, agyad?
Kinél érzed biztonságban magad?

Kit szolgál az életed munkája?
Kinek van belőle haszna, kára?

Kitől nyerhetsz békességet, áldást?
Ki bocsát meg bűnöket és bántást?

Kihez száll fel sóhajod és imád?
Ki támaszt fel, ha majd halál vár rád?

Krisztusunkban van válaszunk adva:
„Isten minden hívőnek az Atyja!”

Emlékezz rá, ne feledd!

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 1Mózes 9:8-17; 5Mózes 4:9, 23, 32-39;
6:7; 8:7-18; Efezus 2:8-13; Jelenések 14:12

„Emlékezz rá, és el ne felejtőd, hogyan ingerelted haragra Istenedet, az URat a pusztában attól kezdve, hogy kijöttél Egyiptomból, míg csak el nem jutottatok erre a helyre: folytonosan lázadoztatok az ÚR ellen” (5Móz 9:7, RÚF).

A Biblia egészében megtaláljuk ezt a két szót: *emlékszik* és *felejt*. Mindkettő emberi dologra utal, ami a gondolatainkban történik. A két ige ellentétes értelmű: aki emlékszik, az nem felejt, aki pedig felejt, az nem emlékszik.

Isten gyakran mondja népének, hogy emlékezzenek mindarra, amit értük tett - a kegyelmére és az irántuk való jóságára. Az Ószövetség nagy részében a próféták azt hirdették a héber népnek, hogy ne feledjék az Úr tetteit. Az is igen fontos volt, hogy ne feledkezzenek meg arról, amire elhívta őket, és milyenné kell válniuk erre válaszul. *„Megemlékezem az Úrnak cselekedeteiről, sőt megemlékezem hajdani csodáiról” (Zsolt 77:12).*

Vajon bármennyire is másként volna ez velünk ma, akár közösségi szinten, akár egyénileg? Mennyire könnyű elfeledkezni arról, amit az Úr tett értünk!

A héten a *Mózes ötödik könyvében* kifejtett fontos elvvel foglalkozunk: emlékezzünk arra, ahogyan Isten munkálkodott az életünkben, ne felejtjük el!

EMLÉKEZNI A SZIVÁRVÁNYRA

Mózes első könyve 9. fejezetében tűnik fel először az *emlékszik* ige egyik alakja, amikor az egész világra kiterjedő özönvíz után az Úr azt mondta Noénak: a szivárványt az egész földdel kötött szövetsége jeleként helyezi az égre, hogy nem pusztítja el többé a földet özönvízzel.

Olvassuk el 1Móz 9:8-17 szakaszát! Milyen formában jelenik meg itt az „emlékszik” ige? Mi hogyan emlékezzünk arra, amit az Úr értünk tett?

Az Úrnak természetesen nincs szüksége a szivárványra ahhoz, hogy emlékezzen az ígéreterére és a szövetségére, csak olyan nyelvezetet használt, amit az emberek megértenek. A szivárvány nekünk, embereknek emlékeztető Isten ígéreterére és szövetségére, hogy nem pusztítja el többé a földet víz által. Más szóval, a szivárvány segít emlékezni Isten különleges szövetségére. Mindig, amikor az íve feltűnik, Isten népe nemcsak a világ bűnei miatti isteni ítéletre emlékszik, hanem arra is, hogy az Úr szereti a világot, és ígérete szerint nem pusztítja el újból áradással. Az emlékezés gondolata fontos: emlékezzünk Isten ígéreteire, emlékezzünk Isten figyelmeztetéseire, emlékezzünk Isten tetteire a világban! Az égen átívelő szivárvány ma még fontosabb, hiszen sok tudós a természet törvényeinek állandóságára alapozva elutasítja, hogy létezett volna egy világszéles özönvíz. Érdekes módon Ellen G. White leírta: az özönvíz előtt is sokan úgy tartották, hogy a természet törvényeinek állandósága eleve kizárja az egész világra kiterjedő áradás bekövetkeztét. Az akkori bölcsek érvelése szerint a természet „törvényei olyan szilárdak és megalapozottak, hogy még Isten sem tud változtatni rajtuk” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*. Budapest, 1993, Advent Kiadó, 67. o.). Vagyis a természeti törvényekre alapozva azzal érveltek az özönvíz előtti emberek, hogy nem következhet be az áradás, ma pedig szintén a természeti törvények alapján állítják, hogy ez soha nem is történt meg.

Az Igében viszont Isten beszélt az özönvízről, sőt még jelet is adott, ami nemcsak az özönvízre emlékeztet, hanem arra is, hogy az Úr ígérete szerint nem lesz újabb világszéles áradás. Ha tehát emlékszünk a szivárvány jelenésére, a színpompás égi jelenség arról biztosít bennünket, hogy Isten Igéje megbízható. Ha meg tudunk bízni Isten Szavának ebben az ígéreterében, miért ne bízánk minden kijelentésében?

Amikor legközelebb szivárványt látunk, gondoljunk Isten ígéreteire! Hogyan tanulhatunk meg bízni az Úr minden szavában?

A RÉGI IDŐKRŐL

Mózes ötödik könyvének 4. fejezetében olvashatjuk a gyönyörű tanítást, amit Mózes adott az Úr Izraelnek arról, hogy kiválasztott népként milyen hatalmas kiváltságokkal rendelkeznek. Megszabadította őket Egyiptomból „*próbatételekkel, jelekkel és csodákkal, harcok árán is, erős kézzel és kinyújtott karral, nagy és félelmetes tettekkel, ahogyan veletek megtette mindezt Istenetek, az Úr Egyiptomban, a szemetek láttára*” (5Móz 4:34, RÚF). Vagyis hatalmas dolgot vitt végbe értetek az Úr, ráadásul még emlékezni is segít, nehogy valaha elfeledjétek nagy tetteit.

Mire emlékeztette az Úr a népet 5Móz 4:32-39 szakaszában? Miért volt fontos, hogy ne feledjék el a tetteit?

Mózes visszamutatott a teremtéstől kezdve az egész történelemre, majd fel-tette a szónoki kérdést: a történelem során előfordult-e még olyasmi, mint amit értük vitt végbe az Úr? Tudakozzanak, saját maguk győződjenek meg róla, hogy történt-e már hasonló ahhoz, amit ők átéltek! A kérdéseivel akarta ráébreszteni őket, hogy mi mindent vitt végbe értük az Úr, és milyen hálával, köszönettel tartoznak neki az életükben megmutatkozó hatalmas tetteiért.

Isten tettei közül kimagaslík az Egyiptomból való szabadítás, de talán bizonyos szempontból még inkább csodálatra méltó az, hogy szólt hozzájuk a Sínai-hegynél, hallhatták „*a tűz közepéből szóló Istennek szavát*” (5Móz 4:33).

5Móz 4:40 versében milyen következtetésre akarta Mózes elvezetni a népet Isten tetteire utalva?

Nem céltalanok voltak az Úr tettei. Megszabadította a népét, eleget téve a velük kötött szövetség rá eső részének. Izrael kivonult Egyiptomból, már az ígélet földje határára értek. Isten megtette az Ő részét, és most arra szólította a népet, hogy tegyék meg azt, amit nekik kellett megtenni, vagyis egyszerűen engedelmesskedjenek.

Hogyan jelképezi ez az Újszövetségben kifejezett megváltási tervet? Mit tett értünk Jézus, és erre hogyan válaszoljunk mi (lásd Jel 14:12)?

VIGYÁZZ MAGADRA... EL NE FELEDD!

Mit hagyott meg az Úr a népnek 5Móz 4:9, 23 verseiben? Miért volt ez számukra annyira fontos?

Mindkét vers elején két ige dominál: „vigyáz” és „felejt”. Az Úr a lelkükre köti, hogy *vigyázzanak, nehogy elfelejtsék*. Ne feledjék az Úr tetteit, sem a velük kötött szövetségét!

A héber *smr* ige (ami más formában szerepel 5Móz 4:9 versében, és úgy fordítják, hogy „vigyázz magadra”) az egész Ószövetségben előfordul „őríz”, „vigyáz”, „megtart”, „védi magát” jelentést hordozva.

A Bibliában ezzel a szóval érdekes módon először a bűneset előtt találkozunk, amikor az Úr azt mondja Ádámnak, hogy „*őrizze*” a kertet, amit neki adott (1Móz 2:15).

Most pedig az Úr azt mondja népének, egyénenként megszólítva őket (az ige egyes számban szerepel), hogy *vigyázzanak magukra, különben elfelejtik*. Ez nem annyira emlékeztetésre (bár idővel és a következő generációkban ez is lehetséges), mint inkább a szövetségi kötelezettségeiket illető lazaságra utal. Vagyis tudatosítaniuk kellett magukban, hogy kik ők és ez mit jelent az életmódjukra nézve Isten előtt, a többi héber előtt, a köztük lévő idegenek és a környező népek szemében.

Olvassuk el újra 5Móz 4:9 versét (lásd még 6:7; 11:19), de összpontosítsunk az utolsó részre, a gyerekeik és unokáik tanítására! Hogyan segíthettek, hogy ők se feledjék el ezt?

Mózes nem véletlenül köti a lelkükre a következő nemzedékek tanítását, éppen miután arra szólította őket, hogy ne felejtssenek: „*el ne távozzanak szívedből*” ezek a dolgok. A gyerekeiknek is hallaniuk kellett mindenről, de az is fontos, hogy az Isten tetteiről szóló történetek állandó ismétlésével a nép nem feledkezik el azokról. Mi lenne ennél jobb módja annak, hogy megtartsák annak emlékezetét, amit az Úr tett kiválasztott népéért?

Hogyan vált már a mi javunkra is az, amikor másoknak beszéltünk az Úrral szerzett tapasztalatunkról? Ha újból számba vettük Isten tetteit, az hogyan segített, nehogy elfeledkezzünk róluk?

ETTEK ÉS JÓLLAKTAK

Egy korábbi egyházi vezető mesélte el, aki harmincnégy éven át dolgozott a Hetednapos Adventista Egyház Generál Konferenciájánál, hogy sok évvel korábban, amikor egy repülőtéren szállt le feleségével, elveszett az egyik bőröndjük. „Ott helyben, a csomagszállító futószalag előtt, mindenki szemé láttára letérdeltünk, kértük az Urat, hogy hadd kapjuk vissza az elvesztett csomagot” - mondta, majd hozzátette, hogy évek múlva ismét megérkeztek egy repülőterre, egy bőröndjük viszont nem ért oda. „Ne aggódj! - szólt a feleségéhez. - Fedezi a biztosítás.”

Erre a történetre gondolva olvassuk el 5Móz 8:7-18 verseit! Mire figyelmezteti itt az Úr a népet? Mit jelentsen ez ma nekünk?

Gondoljunk bele, mit nyertek az Úr iránti hűségükkel! Nemcsak csodálatos, gazdag földet kaptak, „*amelyen nem nyomorogva eszed kenyered, és ahol semmiben sem szűkölködöl*” (5Móz 8:9), hanem további különleges áldásokat is nyertek: nyájakat, csordákat, aranyat, ezüstöt és szép házakat. Minden jóval ellátta őket az Úr, amit az életben kaphattak.

És akkor mi lesz? Szembesülnek a gazdagsággal, a bőséggel mindig együtt járó veszéllyel, azzal, hogy elfelejtik: csak az Úr ad nekik erőt „*a gazdagságnak megszerzésére*” (5Móz 8:18).

Talán nem azonnal, de évek múltán, élvezve a nagy kényelmet megfélemeznek a múlttól, arról, ahogyan az Úr átvezette őket a „*nagy és rettenetes*” pusztán (5Móz 1:19), és úgy képzelik, hogy valójában a saját okosságuknak és talentumaiknak köszönhetik a sikereiket.

Éppen erre figyelmeztette őket az Úr, és sajnos a későbbi prófétákat olvasva látjuk, hogy pontosan ez is történt.

Mózes figyelmeztetett: A jólétben emlékezzenek arra, hogy egyedül az Úr adott nekik mindent, ne vigye tévútra őket az Istentől kapott anyagi áldás! Évszázadokkal később a magvető példázatában Jézus is utalt a gazdagság csalárdságára (Mk 4:19).

Mindegy, mennyi pénzünk és anyagi javunk van, hús-vér emberként mindannyiunkra a sírgödör vár. Hogyan viszonyuljunk tehát a gazdagsággal járó veszélyekhez? Hiszen a vagyon elfeledtetheti velünk, hogy szükségünk van arra, aki egyedül képes megszabadítani a sírgödörből.

december 2.

NE FELEDD, HOGY SZOLGA VOLTÁL!

Olvassuk el 5Móz 5:15, 6:12, 15:15, 16:3, 12 és 24:18, 22 verseit! Mire mondta az Úr, hogy soha ne felejtsek el? Miért?

Amint az egész Ótestamentumban látjuk, az Úr folyamatosan visszautalt a kivonulásra, amikor is csodák által kiszabadította a népet Egyiptomból. A hívő zsidók az Úr tetteire emlékezve még évezredekkel később, egészen a mai napig megtartják a páska ünnepét. *„És mikor bementek arra a földre, melyet az ÚR ad nektek, amint megígérte, akkor tartsátok meg ezt a szertartást. Mikor pedig a fiaitok kérdezni fogják tőletek: »Mi ez a szertartások?«, akkor ezt mondjátok: »Páskaáldozat ez az ÚRnak, aki elkerülte Izrael fiainak házait Egyiptomban, amikor megverte az egyiptomiakat, a mi házainkat pedig megkímélte» (2Móz 12:25-27, ÚRK).*

A mai egyház számára a páska a Krisztusban felkínált szabadulás szimbóluma: *„A mi húsvéti bárányunk, a Krisztus, megáldoztatott értünk” (1Kor 5:7).*

Mire kellett a pogányokból lett keresztényeknek emlékezni Ef 2:8-13 szakasza szerint? Mennyiben párhuzamos ez azzal, amire Mózes ötödik könyve figyelmeztette a hébereket?

Pál arra akarta emlékeztetni az új hívőket, amit Isten tett értük Krisztusban, hogy mitől mentette meg őket és mivé lettek Isten kegyelme által. Mint Izrael népének, nekik sem volt mivel dicsekedniük Isten előtt. Csak Isten kegyelméből válhattak azzá, amivé Krisztusban lettek, hiszen azelőtt *„az ígélet szövetségétől távolvalók” (Ef 2:12)* voltak.

A hetednap Adventistáknak világszerte – mint ahogy a zsidóknak a pusztában, a keresztényeknek Efezusban – mindig emlékezni kell arra, amit Isten tett értünk Krisztusban, nem szabad elfelejtenünk! Nem csoda, hogy ezt olvashatjuk: *„Jól tennénk, ha mindennap elmélkednénk Krisztus életéről. Vegyük át pontról pontra, képzeljünk el minden jelenetet, különösen a végsőket! Ha így időzünk értünk hozott nagy áldozatánál, benne való bizalmunk állandósul, szeretetünk elmélyül, Lelke mélyebben áthat bennünket” (Ellen G. White: Jézus élete. Budapest, 1989, Advent Kiadó, 61. o.).*

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

„Mennyire leereszkedik Isten, és milyen könyörületes tévedő teremtményeivel, hogy az emberekkel kötött szövetsége jeleként a felhőkbe helyezte a szép szivárványt! Az Úr kijelenti, hogy amikor az ívre néz, megemlékezik szövetségéről. Ez nem azt jelenti, hogy bármikor is elfeledkezne róla. De a mi nyelvünkön beszél hozzánk, hogy jobban megértsük Őt. Istennek az volt a szándéka, hogy ha a későbbi nemzedékek fiai megkérdezik, mit jelent az égen átívelő ragyogó szivárvány, szüleik mondják el az özönvíz történetét, és azt, hogy a Magasságos Isten hajlította meg az ívet és helyezte a felhőkbe annak biztosítékaként, hogy a víz soha többet nem fogja elárasztani a földet. Ez nemzedékről nemzedékre Isten szeretetéről tanúskodik, és erősíti az ember Isten iránti bizalmát” (Ellen G. White: *Patriárkák és próféták*. Budapest, 1993, Advent Kiadó, 76-77. o.).

A kereszténység megalapításától kezdve soha nem tapasztalt az egyház olyan gazdagságot és anyagi jólétet, mint amit ma a világ néhány országában élveznek. Viszont az a kérdés, hogy *Milyen áron?* A bőség *bizonyosan* hat a lelki életünkre, ráadásul nem jól. Hogyan is lehetne másként? Mégis mióta erősíti a gazdagság és az anyagiak terén tapasztalható bőség az önmeztagadás és az önfeláldozás keresztény értékeit? A legtöbb esetben éppen az ellenkezője történik: minél többel rendelkezik az ember, annál önállóbbá válik, hajlamosabb egyre kevésbé Istenre hagyatkozni. Jó a gazdagság és a bőség, de sok lelki csapda jár együtt vele.

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) Beszéljessünk még a gazdagság kérdéséről, ami viszonylag relatív, hiszen lehet, hogy valaki nem számít gazdagnak a saját országában, de másutt élők között szuper gazdagnak tűnhet! Miként hat a gazdagság a lelki életünkre? Akinek van „pénze”, hogyan óvhatja meg magát az azt esetlegesen kísérő lelki veszélyektől?
- 2) Beszéljessünk Krisztus életének záró jeleneteiről, amelyek Isten irántunk való szeretetéről tanúskodnak! Miért nem szabad soha elfeledkeznünk erről? Még mi minden mutatja Isten jóságát? Miért kell ezeket folyton észben tartanunk?
- 3) Vannak olyan tudósok, akik tagadják az egész világra kiterjedő özönvíz esetét, noha a Biblia állítja (és a szivárvány is arra mutat). Mások a hatnapos teremtést tagadják, a Biblia viszont erről ír (és ennek az emlékét idézi a hetedik nap, a szombat). Ezek szerint mennyire lehet erős és ártalmas a környezetünk hatása a hitünkre?

PÁSKULYNÉ KOVÁCS ERZSÉBET: TE ADJ FELELETET!

Mélységes titok az élet.
Egyszerre száz kérdésem van.
Megáll a lélek, töprengve vár;
talán jön felelet valahonnan...?
- Csöndes gyötrelemmel
fordulok magamba,
haldokló reménnyel
szívem belsején;
a menekülésnek csak egy útja van:
az Istenbe vetett hit, remény!

Megragadom hát
és kilépek magamból;
az érzések ne csatázzanak,
hiábavaló küzdelmek mezején
az imádságok ne hulljanak
porba, semmibe terméketlenül.
Mindent Uram lábához teszek.
- Én Istenem! Mindenség Ura!
Fogadd el küzdő életemet!
Te adj mindenre feleletet!

Mózes ötödik könyve a későbbi írásokban

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 2Királyok 22; Nehémiás 9:6; Zsoltár 148:4; Jeremiás 7:1-7; 29:13; Dániel 9:1-19; Mikeás 6:1-8

„De egyedül a ti atyáitokat kedvelte meg az ÚR, hogy szeresse őket és utódait. Titeket választott ki valamennyi nép közül, ahogy ezt mindmáig láthatjátok” (5Móz 10:15, ÚRK).

A Bibliával, de különösen az Ószövetséggel kapcsolatban az is igen érdekes, hogy milyen gyakran utal vagy céloz önmagára. Vagyis az Ótestamentum későbbi írói a korábbiakra utalnak, azokat az írásokat felhasználva fejtik ki a mondandójukat.

A 81. zsoltár például Mózes második könyvéig megy vissza, és szinte szó szerint idézi a Tízparancsolat bevezető részét: „Én, az Úr vagyok a te Istened, aki kihoztalak téged Egyiptom földéről” (Zsolt 81:11).

Az egész Ószövetség idézi Mózes első könyvét, különösen a teremtés történetét, mint például itt: „Nézek a földre, de ímé kietlen és puszta; és az ég, de nincsen világossága” (Jer 4:23; vö. 1Móz 1:2).

Az Ótestamentum későbbi írói, így a próféták is visszautaltak Mózes ötödik könyvére, aminek központi szerepe volt az ősi Izrael szövetséges életében. Ezen a héten arra összpontosítunk, hogyan jelenik meg Mózes ötödik könyvének tartalma a későbbi írásokban, mely részeiből vettek át és milyen gondolatokra irányították a figyelmet, amelyek ma is fontosak a számunkra.

A TÖRVÉNYKÖNYV

Jósiás mindössze nyolcéves volt, amikor Júdában trónra lépett és harmincegy évig uralkodott (Kr. e. 640-609), amíg meg nem halt a csatatéren. Uralma tizennyolcadik évében történt valami, ami megváltoztatta Isten népének történelmét, legalábbis egy időre.

Olvassuk el 2Királyok 22. fejezetét! Mi a tanulsága ennek az esetnek?

A teológusok már régen arra a következtetésre jutottak, hogy „a törvénykönyv” (2Kir 22:8) nem más, mint *Mózes ötödik könyve*, ami azelőtt hosszú időre elveszett.

„Jósiás mélyen megrendült, amikor első ízben hallotta az ősi iratban foglalt intéseket és figyelmeztetéseket. Eddig nem volt igazán tudatában, hogy Isten ilyen világosan tárta Izráel elé »az életet és a halált, az áldást és az átkot« (5Móz 30:19)... Isten a könyvben sokszorosan igéri, hogy kész mindent megtenni azok megmentésére, akik bizalmukat teljesen belé vetik. Amiként munkálta az egyiptomi szolgaságból való megszabadításukat, oly hatalmasan munkálja majd letelepedésüket az ígélet földjén, s a föld népeinek fejévé teszi őket” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*. Budapest, 1995, Advent Kiadó, 247-248. o.).

A következő fejezet egészében azt látjuk, hogy Jósiás király milyen komolyan igyekezett „az ő parancsolatait, bizonyágtételeit és rendelkezéseit teljes szívből és lélekből megőrizni” (2Kir 23:3). A reformáció kiterjedt arra is, hogy megtisztította az országot minden utálatosságtól, „amelyek meg vannak írva a könyvben, amelyet Hilkiájá pap talált meg az ÚR házában” (2Kir 23:24, ÚRK).

Mózes ötödik könyve tele van intésekkel és figyelmeztetésekkel, hogy a zsidók ne kövessék a környező népek szokásait. Azt mutatják Jósiás rendelkezései és tettei, köztük a samáriai, bizonyára bálványimádó papok kivégeztetése (2Kir 23:20), hogy milyen messze eltért Isten népe a rájuk bízott igazságtól. Ahelyett, hogy megmaradtak volna szent népnek, amilyennek lenniük kellett volna, a világhoz hasonultak, miközben gyakran úgy képzeltek: *Rendben van az Úrral való kapcsolatunk*. Milyen veszélyes önbecsapás!

Mi mindentől kellene alaposan megtisztítanunk az otthonunkat vagy akár egyházi intézményeinket, hogy valóban teljes szívünkkel-lelkünkkel szolgáljuk az Urat?

AZ EGEKNEK EGEI

Mózes ötödik könyve világossá teszi, hogy központi jelentősége volt a törvénynek és a szövetségnek, nemcsak Izraelnek az Istennel való kapcsolata szempontjából, hanem azért is, hogy be tudják tölteni a „kiválasztott nép” szerepét (5Móz 7:6; 14:2; 18:5).

Olvassuk el 5Móz 10:12-15 szakaszát, amelyben kiemelkedik a törvény és Izrael kiválasztottságának szerepe. Mit jelenthet „az egeknek egei” kifejezés? Mire utalt ezzel Mózes?

Nem teljesen világos „*az egeknek egei*” jelentése, legalábbis a vers közvetlen környezetében nem, de Mózes minden bizonnyal Isten fenséges voltára, hatalmára, nagyságára utalt. Vagyis nemcsak az ég az Úré, hanem „*az egeknek egei*” is. Ez valószínűleg olyan szólás, ami rámutat Istennek az egész teremtett világ feletti kizárólagos uralmára.

Olvassuk el az alábbi igehelyeket, amelyekben az először a Mózes ötödik könyvében található kifejezés tűnik fel! Minden esetben mire kerül a hangsúly? Hogyan látszik ezekben a versekben Mózes ötödik könyvének hatása?

1Kir 8:27 _____

Neh 9:6 _____

Zsolt 148:4 _____

Főleg Nehémiás 9. fejezetében hangzik világosan, hogy Isten a Teremtő, egyedül Ő méltó az imádatra. Ő teremtette meg „*az eget, az egeknek egeit és minden seregöket*” (Neh 9:6). A fejezet 3. verséből még azt is megtudjuk, hogy „*olvastak az ÚRnak, az ő istenüknek törvénykönyvéből*” (ÚRK), valószínűleg mint Jósias korában, ekkor is Mózes ötödik könyvéből. Ezért is használhatták néhány verssel később a léviták Isten dicsőítése és imádata közben a közvetlenül Mózes ötödik könyvéből származó „*egeknek egei*” kifejezést.

Isten nemcsak a föld, hanem „*az egeknek egei*” Teremtője is, és gondoljunk bele, hogy Ő vállalta a keresztet! Tehát miért méltó az imádatunkra Isten ezért a tettéért is?

MÓZES ÖTÖDIK KÖNYVE JEREMIÁS PRÓFÉTA KÖNYVÉBEN

Évekkel ezelőtt egy fiatal agnosztikus férfi szenvedélyesen kereste az igazságot, bárhol legyen is, bárhová is vezesse. Végül hitre jutott az Atya Istenben és Jézusban, és a hetednapi adventista üzenetet is elfogadta. A kedvenc bibliaverse Jer 29:13 volt, ami így hangzik: „*És kerestek engem és megtaláltak, mert teljes szívetekből kerestek engem.*” Évekkel később a Bibliát tanulmányozva ismét rátalált erre a versre, akkor *Mózes ötödik könyvében*. Jeremiás ezt tehát Mózesztől vette.

Milyen összefüggésben hangzik Izraelnek 5Móz 4:23-29 ígérete? Hogyan vonatkozik ez ma ránk?

Amint láttuk, *Mózes ötödik könyvét* megtalálták Jósias király uralkodása idején. Akkoriban kezdte el a szolgálatát Jeremiás. Nem csoda tehát, hogy ennek a könyvnek a hatása érezhető az írásában.

Mit mondott Jeremiás a népnek Jer 7:1-7 szakaszában? Hogyan kapcsolódik ez a *Mózes ötödik könyvében* leírtakhoz?

Mózes ötödik könyve újból és újból hangsúlyozza, hogy a nép csak bizonyos feltételekkel élhet Kánaán földjén. Ha nem engedelmeskednek, nem maradhatnak abban az országban, amit Isten kiválasztott nekik. Figyeljük meg Jer 7:4 intő szavait, amelyek arra utalnak, hogy igen, ott van Isten temploma és valóban ők a kiválasztott nép, de mindez mit sem számít, ha nem engedelmeskednek.

Az engedelmességükhöz hozzátartozott az is, hogy miként bánnak az idegenekkel, az árvákkal, az özvegyekkel. Ez a gondolat közvetlenül visszavezet *Mózes ötödik könyvéhez*, a szövetségi feltételekhez, amelyeket követniük kellett: „*A jövevénynek és az árvának igazságát el ne csavard; és az özvegynek ruháját el ne vedd zálogba*” (5Móz 24:17; lásd még 10:18-19; 24:21; 27:19).

Olvassuk el Jer 4:4 versét, majd vessük össze 5Móz 30:6 versével! Milyen üzenetet kapott itt a nép? Hogyan vonatkozik ez az elv éppen úgy ránk is?

MIT KIVÁN AZ ÚR?

Írásaik nagy részében a próféták hűsre szólítottak, és nemcsak általánosságban, hanem konkrétan azzal kapcsolatban, ami az izraeliták része volt annak a szövetségnek az értelmében, amit az ígélet földjére való belépésük előtt erősített meg velük az Úr. *Mózes ötödik könyve* ír Isten és Izrael szövetségének a megerősítéséről. A negyven évnyi kitérő után az Úr elkezdte teljesíteni további szövetségi ígéréteit – ez a megállapodás rá eső része. Mózes tehát arra figyelmeztette a népet, hogy ők is tegyék meg a saját részüket. A próféták írásainak jelentős része alapvetően ugyanez volt: a nép lelkére beszéltek, hogy tartsanak ki a szövetség mellett.

Mit mondott népének az Úr Mik 6:1-8 szakaszában? Hogyan kapcsolódik ez *Mózes ötödik könyvéhez* (lásd még *Hós 6:6; Ám 5:24*)?

Teológusok a „szövetség perét” látják Mikeásnak ezekben a verseiben. Az Úr „perli” a népet, mivel megtörték a szövetséget. Mikeás úgy fogalmaz, hogy „*pere van az Úrnak az ő népével*” (Mik 6:2). A héber szó (*rib*) a fordításban „per”, jelentheti azt, hogy „peres ügy”, „vita”. Az Úr perbe fogja népet. Ez a jelképes kifejezés arra utal, hogy a szövetségnek a kapcsolati vonatkozása mellett van egy törvényi oldala is, ami nem meglepő, hiszen a szövetségben központi szerepe van a törvénynek.

Figyeljük meg azt is, hogy Mikeás *Mózes ötödik könyvének* a szavaiból kölcsönöz: „*Most pedig, ó, Izráel, mit kíván az ÚR, a te Istened tóled? Csak azt, hogy féljed az URat, a te Istenedet, hogy mindenben az ő útjain jársz, és szeresd őt, és tiszteld az URat, a te Istenedet teljes szívedből és teljes lelkedből. Tartsd meg az ÚR parancsolatait és rendelkezéseit, amelyeket ma parancsolok neked, hogy jó dolgod legyen*” (5Móz 10:12-13, ÚRK)! Mikeás nem szó szerint idéz, a „törvény betűje” helyett a „törvény lelkületére” teszi a hangsúlyt, azaz az igazságra és a könyörületre. Itt arról van szó, hogy bármilyen legyen is a látszata a vallásosságuknak, a kegyességüknek (rengeteg állat feláldozása, pl. „*ezernyi kosok*” [Mik 6:7]), nem az az Isten és Izrael közötti szövetséges kapcsolat lényege. Mi haszna ugyanis a látványos kegyességnek, ha pl. „*Megkivánják a mezőket, és elrabolják; a házakat is elveszik. Nyomorgatják a gazdát és háza népét, az embert és birtokát*” (Mik 2:2, ÚRK)? Isten azt akarta, hogy Izrael a világ világossága legyen, csodálattal mondja róluk a többi nép: „*Bizony bölcs és értelmes nép ez a nagy nemzet*” (5Móz 4:6)! Ezért kell bölcsen és értelmesen élniük, aminek része az is, hogy igazságosan és kegyelmesen bánnak az emberekkel.

DÁNIEL IMÁJA

Az egész Ószövetség egyik legismertebb imáját *Dániel próféta könyvének* 9. fejezetében találjuk. *Jeremiás próféta könyvét* olvasva Dániel megtudta, hogy hetven évnek kell eltelnie „*a rommá lett Jeruzsálem fölött*” (Dán 9:2, ÚRK). Ez az idő hamarosan letelt, ezért Dániel komoly imába kezdett.

És micsoda imádság ez! Szívbemarkoló, könnyes fohász, amelyben megvallja a saját és népe bűneit, ugyanakkor elismeri, hogy Isten igazságos a rájuk szakadó nehézségek között is.

Olvassuk el Dán 9:1-19 szakaszát! Melyik téma kapcsolódik közvetlenül Mózes ötödik könyvéhez?

Dániel imája pontosan azt foglalja össze, amitől Isten óvta a népet *Mózes ötödik könyvében*, hogy mi lesz, ha nem teljesítik a szövetség rájuk eső részét. Dániel kétszer is visszautal Mózes törvényére (Dán 9:11, 13), aminek bizonyosan része *Mózes ötödik könyve*, itt konkrétan utal is rá: Elűzik őket a földjükről, ahogy *Mózes ötödik könyve* mondta (lásd 5Móz 4:27-31; 28. fejezet), mivel nem engedelmeskedtek. Mózes is éppen ezt vetítette előre (5Móz 31:29).

Tragikus módon, ahelyett, hogy a környező népek ezt mondták volna: „*Bizony bölcs és értelmes nép ez a nagy nemzet!*” (5Móz 4:6), Izrael inkább „*gyalázattá*” lett közöttük (Dán 9:16).

Dániel a könnyei és a könyörgései között sem kérdezte, hogy „*Miért?*”, amit pedig sokan mondanak, ha nagy bajba kerülnek. Nem kérdezte, mert *Mózes ötödik könyvéből* pontosan tudta az okát. Dániel (és a többi fogoly) ebből az iratból megértette az összefüggéseket, hogy nem a vak sors, a balserencse miatt szakadt rájuk a sok rossz, hanem az engedetlenség következményeként, amire Isten figyelmeztette is a népet.

Viszont Dániel kifejezte az imádságában, hogy még az események dacára is van remény! Isten nem hagyta el őket, még ha úgy is tűnhetett. *Mózes ötödik könyvéből* nemcsak a helyzetük összefüggéseit érthették meg, hanem megtalálhatták a helyreállítás ígérését is.

Olvassuk el Dán 9:24-27 szakaszát, a Jézusra és kereszthalálára vonatkozó próféciát! Vajon Dániel (és mindenki más) miért éppen Izrael fogságával és a visszatérés ígérétével összefüggésben kapta ezt az üzenetet?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

„Ez [Mik 6:1-8] az ÓT egyik legfontosabb szakasza. Ám 5:24 és Hós 6:6 verseihez hasonlóan tömörített összefoglalója a Kr. e. 8. századi próféták üzenetének. A törvényes szövetségi megállapodás gyönyörű példájával kezdődik ez a rész, amelyben a próféta felszólítja a népet, hogy hallgassák meg, Jahvének mi a panasza ellenük. A hegyeket és a halmokat hívja ítélnőkül, mivel már hosszú ideje tanúi lehetnek annak, ahogyan Isten Izraellel bánt. Isten nem vádolja Izraelt direkt módon a szövetség megtörésével, inkább azt kérdezi tőlük, hogy van-e valami panaszuk ellene. »Mit tettem? Mivel fárasztottalak titeket?« Az igazságtalanságok hatására a szegények között akadhatnak olyanok, akik »belefáradnak a jó cselekedetekbe«. A gyors meggazdagodás lehetőségével szembesülve voltak olyan gazdák, akik talán belefáradtak a szövetségi törvény betartásába” (Ralph L. Smith: *Word Biblical Commentary. Micah-Malachi*. Grand Rapids, MI, 1984, Word Books, 32. köt. 50. o.). „Az ezután következő reformációban a király figyelme a bálványimádás maradványainak felszámolására irányult. Az ország lakossága olyan régóta követte a környező népek szokásait, a fa- és kőszobrok imádatát, hogy szinte emberfölöttinek látszott a gonoszság minden nyomának eltávolítása. Jósias azonban rendületlenül tisztogatta az országot” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*. Budapest, 1995, Advent Kiadó, 252-253. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) Hetednapi adventistaként bizonyos szempontból hasonló a helyzetünk az ókori Izraeléhez: olyan igazságot ismerhetünk, amiről tudnia kell a környező világnak. Ez hatalmas kiváltság. Vajon mennyire tudunk eleget tenni a kiváltsággal járó felelősségnek?
- 2) Képzeljük magunkat Dániel helyzetébe, aki átélte, hogy bálványimádó pogányok megszállták, legyőzték az országát, az egész vallási rendszer középpontjának számító templomot lerombolták! Miért volt akkor különösen hiterősítő számára (és a többi zsidó számára is) *Mózes ötödik könyvének* ismerete? Hogyan segített nekik ez az irat megérteni a történeteket és az okokat? Hasonlóképpen nekünk is hogyan segít a Szentírás egészének ismerete, hogy el tudjuk viselni a nehéz időket és eseményeket, amelyek máskülönben kétségbe ejthetnének bennünket? Mennyire fontos tehát a hitünk szempontjából a Biblia?
- 3) A csoportban nézzük át Dán 9:24-27 hetven hetes próféciját! Mi ebben a szerepe a szövetségnek? Miért olyan fontos a szövetség gondolata a próféciaiban és a saját életünkben?

BÉKÉSI MÁRIA: „...ÉS KICSODA AZ AZ ISTEN?”

*„...és kicsoda az az Isten, aki
kiszabadítson titeket az én kezeimből?”
Dániel 3:15/b*

Hogy kicsoda az én Istenem?
Aki talpra állít, ha elesem,
Aki kivont engem a halálból,
és megszabadít minden gonosztól.
Aki megerősít a képmutatók ellen,
hogy végképp el ne keseredjem,
hogy tudjam és érezzem:
Övé a bölcsesség és erő,
a titkok titka.
És a szívem,
ha elé viszem,
átélhetem a hétköznapi
csodáját,
beteljesült evangéliumát:
„Veled vagyok minden napon”,
és azon túl, a sötét,
majd megvilágosult hajnalon.
„Minden verebecskénél
drágább vagy nekem”,
és nem engedem,
„hogy egyetlen hajsza
a fejedről tudtom nélkül leessen”!

Ő az én Istenem!
A csodálatos, kihez hasonló,
felfoghatatlan nem létezik,
Aki igazgat, és kegyelmet ad
ennek a lángoló világnak.
Kinek keze fel van emelve
ítéletre.
De még tart a ma, s minden
nap kegyelem!
Számomra – számodra –
szüntelen!

Ő az én Istenem!

Mózes ötödik könyve az Újtestamentumban

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 5Mózes 8:3; Máté 4:1-11;
Apostolok cselekedetei 7:37; 10:34; Galata 3:1-14;
Zsidók 10:28-31

„Meg van írva: Nemcsak kenyérrel él az ember, hanem minden igével, amely Istennek szájából származik” (Mt 4:4).

Az egész Újszövetséget áthatja az Ószövetség, vagyis az ihletett újszövetségi írók tekintélyes forrásként idézték az ószövetségi ihletett írókat. „Meg van írva” (Mt 4:4) – mondta Jézus, ami alatt azt értette, hogy „Meg van írva az Ótestamentumban”. Arról is beszélt, hogy „az Írásoknak be kell teljesedniük” (Mk 14:49, ÚRK), azaz az ószövetségi Szentírásnak. Amikor pedig az Emmaus felé vezető úton találkozott két tanítvánnyal, nem valamilyen csodatétel által fedte fel magát előttük, hanem „Mózesről és valamennyi prófétáról kezdve elmagyarázta nekik mindazt, amelyek felőle megíratk az Írásokban” (Lk 24:27, ÚRK).

Az újszövetségi írók folytonosan visszatértek az Ószövetséghez, akár közvetlenül idézve belőle, akár utalva rá, akár hivatkozva bizonyos történetekre, próféciákra, hogy állításait megerősítsék vagy igazolják.

A gyakran idézett, hivatkozott könyvek közé tartozik Mózes ötödik könyve (A zsoltárok könyve és Ézsaiás próféta könyve mellett). Máté, Márk, Lukács és Az apostolok cselekedetei, János, Róma, 1-2Korinthus, Galata, Zsidók, a pásztori levelek és a Jelenések egyaránt visszanyúlnak Mózes ötödik könyvéhez.

Ezen a héten megvizsgálunk néhány példát ezek közül, és megnézzük, hogy milyen igazságot, jelenvaló igazságot találunk bennük.

„MEG VAN ÍRVA”

Mt 4:1-11 szakaszában hogyan felelt Jézus a pusztában Sátán megkísértő szavaira? Milyen fontos tanulságot találunk a válaszában?

Jézus nem bocsátkozott vitába Sátánnal, hanem egyszerűen a Szentírást idézte, mert Isten Igéje *„élő és ható, és élesebb minden kétélű kardnál”* (Zsid 4:12, ÚRK). Az idézett szövegek minden esetben Mózes ötödik könyvéből származnak. Milyen érdekes, hogy a pusztában Jézus olyan írásból idézett, amit Izrael népe is a pusztában kapott!

Az első kísértés alkalmával Jézus 5Móz 8:3 versét idézte, amelyben Mózes számba vette, annyi éven át hányféleképpen gondoskodott az Úr az ókori Izraelről a pusztában, mannáat is adott nekik. Mindez részét képezte annak a folyamatnak, amely által meg akarta tisztítani, lelki tanulságokra elvezetve őket. Ezek közé tartozott az is, hogy *„az ember nemcsak kenyérral él, hanem mindazzal, ami az ÚR szájából származik”* (5Móz 8:3, ÚRK). Isten étellel táplált benneteket, de a lelki táplálékot is biztosította. Nem vehetitek el csak az elsőt, a második nélkül! Jézus a kenyér hasonlatával élve fordult Mózes ötödik könyvéhez, úgy dorgálta meg Sátánt, aki kételyt akart ébreszteni benne. A második kísértéskor Jézus 5Móz 6:16 verséhez fordult, ahol Mózes a Masszánál történt lázadás esetét idézte fel a nép előtt (lásd 2Móz 17:1-7). *„Meg ne kísértésétek az Urat, a ti Isteneteket, miképpen megkísértettétek Masszában!”* A „kísértés” szó még jelentheti azt is, hogy „próbára tesz”. Az Úr már többszörösen is megmutatta nekik hatalmát és készségét arra, hogy ellássa őket, de abban a pillanatban, amint valami nehézség támadt, így kesergett a nép: *„Vajon közöttünk van-e az ÚR, vagy sem”* (2Móz 17:7, ÚRK)? Isten Igéjének ebből a történetéből merített Jézus, amikor megdorgálta Sátánt. A harmadik kísértéssel Sátán azt akarta elérni, hogy Krisztus leboruljon előtte és imádja őt. Leplezetlen, vérlázító módon mutatta ki, hogy ki is ő valójában és pontosan mit akar. Jézus minden vita nélkül megdorgálta Sátánt, megint csak Isten Igéjét, *Mózes ötödik könyvét* idézve, ahol az Úr arra figyelmeztette népét, hogy mi történik, ha elhajolnak és más isteneket kezdenek imádni. *„Féljed az Urat, a te Istenedet, őnéki szolgálj”* (5Móz 6:13), vagyis csak Őt, egyedül Őt szolgálják!

Hogyan tanulhatunk meg mindinkább erőt meríteni az Ige tanulmányozásából, hogy az életünkben jobban tükröződjön Jézus jelleme, és mi is ellen tudjunk állni Sátán kísértéseinek?

ISTEN NEM SZEMÉLYVÁLOGATÓ

5Mózes 10. fejezetében ismét Izrael történelmére utalva tanítja hűségre a népet Mózes, azonban még mást is mondott a figyelmeztető szavai között.

Mi a lényege 5Móz 10:17-19 verseinek? Miért időszerű ez az üzenet Isten népe számára ma?

A „személyválogató” kifejezés egy héber szókép fordítása, ami szó szerint azt jelenti, hogy nem „emel fel arcokat”. Az eredete bizonyos elképzelések szerint olyan jogi helyzetre vezethető vissza, amelyben a bíró vagy a király a perbe fogott ember arcába néz, és a státusza alapján (hogy fontos vagy jelentéktelen személy-e) hoz ítéletet. *Mózes ötödik könyve* itt arra utal, hogy nagy ereje és hatalma ellenére az Úr nem így bánik az emberekkel. Státuszától függetlenül mindenkivel igazságos. Ez természetesen Jézus életében is megmutatkozott, abban, ahogyan viszonyult még a társadalom által leginkább megvetettekhez is.

Olvassuk el ApCsel 10:34, Róm 2:11, Gal 2:6, Ef 6:9, Kol 3:25 és 1Pt 1:17 verseit! Hogyan jelenik meg 5Móz 10:17 gondolata ezekben az igékben?

Mindegyik utalás esetében más volt az adott helyzet (Efezusban Pál figyelmezteti az urakat: gondolják meg, hogyan bánnak a szolgálkkkal; a Római levélben azt tárgyalja, hogy az üdvösség vagy kárhozat kérdésében nincs különbség zsidók és pogányok között), viszont mindegyik igehely *Mózes ötödik könyvére* vezethető vissza, arra a gondolatra, hogy Isten nem személyválogató. És ha az „isteneknek istene, és uraknak Ura; nagy, hatalmas és rettenetes Isten” (5Móz 10:17) nem kivételez, akkor mi sem járhatunk el úgy!

Különösen abban mutatkozik meg az evangélium, ahogyan Pál a Római levélben alkalmazza ezt a gondolatot: mindegy, milyen a társadalmi állásunk, *egy cipőben járunk*. Bűnösök vagyunk mindannyian, szükségünk van Isten megmentő kegyelmére. A jó hír pedig az, hogy Jézus Krisztus mindannyiunknak felkínálja a megváltást, bármi legyen is a státuszunk!

Milyen gyakran esik meg, hogy talán nem nyíltan, de mi is „felemelünk arcokat”? Hogyan mutat rá a kereszt ennek a magatartásnak a bűnös voltára?

„ÁTKOZOTT, AKI FÁN FÜGG”

Mit ír Pál Gal 3:1-14 szakaszában, ami ma nekünk is sokat mond? Hogyan használja fel 5Móz 21:22-23 és 27:26 verseit?

Keresztény körökben sajnos általában azt próbálják igazolni ezzel a páli levéllel, hogy nem kell megtartani a törvényt, a Tízparancsolatot. Erre az évrre hivatkozva vetik el a negyedik parancsolatot, mintha annak az egynek a megtartása - szemben a többi kilencével - törvényeskedés volna - az, amivel itt foglalkozik Pál. Pál azonban nem a törvény ellen beszél, és a szakaszban semmi nincs, ami igazolná a szombat parancsolatának megszegését. A kulcs Gal 3:10 versében található: „*a törvény cselekedeteiben bízók átok alatt vannak*” (ÚRK), majd következik 5Móz 27:26 versének idézete. Nem a törvény betartása a kérdés, hanem az, ha valaki „*a törvény cselekedeteiben*” bízik, ami bűnös emberek számára igencsak problémás, sőt egyenesen lehetetlen dolog. Pál itt azt mondja, hogy nem a törvény cselekedetei révén üdvözülünk, hanem Krisztus értünk vállalt halála által, ami hit által tulajdoníttatik nekünk. Azt emeli ki, amit Krisztus tett értünk a kereszten. Érvelésében ismét visszautal Mózes *ötödik könyvére*, ekkor 5Móz 21:23 versére. Jézushoz hasonlóan Pál is kijelenti: „*meg van írva*”, ezzel az Ószövetség tekintélyére utal. Ezek után idéz egy olyan szövegből, amely szerint kivégezték azt, aki főbenjáró bűnt követett el, majd talán mások elrettentésül felakasztották egy fára. Ezt viszont Pál annak szimbólumaként idézi, amit Krisztus értünk vállalt helyettes halálával: „*átokká*” lett értünk, a törvény átka, a halál nehezedett rá. Minden embernek ez lenne a sorsa a törvényszegés miatt. Az evangélium jó híre viszont az, hogy az átkot, ami bennünket sújtana, Ő vette magára a kereszten, „*hogy a Lélek ígését elnyerjük hit által*” (Gal 3:14).

Vagy ahogy Ellen White írja: „Senki más, csakis Krisztus menthette meg az elbukott embert a törvény átkától és hozhatta ismét összhangba a mennyel. Krisztus kész volt magára venni a bűn terhét és szégyenét - a bűnét, amely annyira sérti a szent Istent, hogy miatta az Atyának és a Fiúnak el kellett válnia egymástól” (Ellen G. White: *Patriárkák és próféták*. Budapest, 1993, Advent Kiadó, 37. o.).

Gondoljunk bele, mi várna ránk, ha az általunk elkövetett rossz dolgok jogos büntetése sújtana! Krisztus azonban magára vállalta vétkeink büntetését, hogy nekünk ne kelljen elszenvedni azt. Milyen reakciót váltson ki belőlünk tehát az áldozata?

„PRÓFÉTÁT TÁMASZT NÉKTEK AZ ÚR”

Az Úr újból és újból figyelmeztette Izraelt, hogy ne kövessék a környező népek szokásait, hanem inkább Isten bizonyságaiaként éljenek közöttük (5Móz 4:6-8). 5Móz 18:9-14 szakaszában Mózes ismét óva intette a népet. Konkrét dolgokat említett: „Mert mindazt útálja az ÚR” (5Móz 18:12, ÚRK). Ebben az összefüggésben mondta, hogy „Légy feddhetetlen az ÚR, a te Istened előtt” (5Móz 18:13, ÚRK).

Miről szól 5Móz 18:15-19 szakasza? Vessük ezt össze ApCsel 3:22 és 7:37 verseivel! Hogyan idézi Péter és István 5Móz 18:18 versét?

Mózes azt eleveníti fel, hogy amikor Isten kinyilatkoztatta a törvényét (2Móz 20:18-21), Izrael népe kérte őt, hogy közbenjáró legyen Isten és öközöttük. Ekkor ígérte meg Mózes kétszer is (5Móz 18:15, 18), hogy az Úr majd egy prófétát támaszt, olyat, mint ő. Ez azt jelenti ebben az összefüggésben, hogy Mózeshez hasonlóan az a próféta is közbenjár majd a népért az Úrnál.

Évszázadokkal később Péter és István szintén Jézusra utalva idézte ezt a verset. Péter szerint Jézusban teljesedett mindaz, amiről „Isten... szól *szent prófétái által*” (ApCsel 3:21, RÚF), tehát a vezetőknek engedelmesséniük kell neki, a szavainak. Péter a zsidók által jól ismert verset közvetlenül Jézusra vonatkoztatta, azt fejezve ki ezzel, hogy meg kell bánniuk, amit vele tettek (ApCsel 3:19).

Azután pedig ApCsel 7:37 versében, amikor István más összefüggésben ugyan, de szintén Jézusról prédikált, ő is visszautalt erre a híres ígéretre, ismét hangsúlyozva, hogy rá mutat ez az ígélet. Kifejtette, hogy Mózes a történelmi szerepében, a zsidók vezetőjeként Jézus előképe volt. Péterhez hasonlóan István is azt igyekezett bemutatni a népnek, hogy Jézusban teljesedett a prófécia, ezért hallgatniuk kell rá. Szemben az ellene felhozott vádakkal, miszerint István „Mózeset és az Istent” (ApCsel 6:11, RÚF) káromolta volna, ő arról beszélt, hogy Jézus a Messiás, benne teljesedett mindaz, amit Mózes által Isten megígért.

Hogyan világítanak rá ezek a versek is Jézus központi szerepére az egész Bibliában? Miért Krisztus áll minden bibliai tanítás középpontjában?

RETTENETES DOLOG

A zsidókhöz írt levél a maga mélységes és fenséges stílusában valójában a Jézusban hívő zsidóknak szóló hosszú, buzdító beszéd. *Maradjatok hűségek az Úrhoz!* - erre intette őket. A hűségnek természetesen az Isten iránti szeretetből kell fakadnia, méghozzá a lényé, a jelleme, a jósága miatt, amit a legjobban Krisztus keresztje nyilatkoztatott ki. Alkalmanként az embereknek szüksége van némi emlékeztetőre azzal kapcsolatban, hogy milyen rettenetes következményei lesznek a hűtlenségnek. Vagyis tudatában kell lennünk, hogy ha végül nem fogadjuk el, amit Jézus értünk tett, megfizetve bűneink büntetését, nekünk kell fizetnünk azokért, és „*ott lesz majd sírás és fogcsikorgatás*” (Mt 22:13, ÚRK), azt pedig az örök pusztulás követi.

Olvassuk el Zsid 10:28-31 verseit! Pál szavai szerint ez hogyan vonatkozik ránk is?

A zsidó hívőket az Isten iránti hűségre biztatva Pál érdekes módon *Mózes ötödik könyvét* idézi, ami egy korábbi időben szintén a zsidó hívőknek szóló felhívás volt az Isten iránti hűségre! 5Móz 17:6 versét említette, miszerint aki halálos bünt követett el, azt legalább két tanúnak a bizonyoságtétele után ítélték el. Ezzel azt akarta érzékeltetni, hogy ha az Ószövetség idején a hűtlenség következménye halál volt, „*Gondoljátok meg, mennyivel súlyosabb büntetésre méltó az, aki az Isten Fiát megtapossa, és a szövetség vévérét, amellyel megszenteltetett, tisztátalannak tartja, és a kegyelem Lelkét megcsúfolja*” (Zsid 10:29, ÚRK)? Vagyis ti már több világosságot és igazságot ismertek, mint ők, tudtok arról az áldozatról, amit Isten Fia a ti bűnökötökért meghozott, tehát ha hűtlenné letetek, sokkal nagyobb kárhoztatás alá esetek, mint ők! Ezek után Pál ismét visszatér *Mózes ötödik könyvéhez*, ezúttal 5Móz 32:35 verséhez, hogy érvelését alátámassza. Tekintettel mindarra, amit Krisztusban kaptak, mivel tudatában vannak annak, hogy az Úr milyen hatalmas dolgot tett értük, Isten, aki korábban kijelentette: „*Enyém a bosszúállás*”, majd „*megítéli az ő népét*” (Zsid 10:30) a hűtlenségükért és hitehagyásukért. Végére is Ő ítélte meg az atyáikat, akik még nem láthatták Isten szeretetének a kereszten történt teljesebb kinyilatkoztatását, amit viszont az újszövetségi korban élő zsidók már ismerhettek. Alapjában véve azt mondta tehát Pál, hogy *Hallgassatok a fitymeltetésre!*

„*Mert megítéli az Úr az ő népét*” (5Móz 32:36). Egyedül miben reménykedhetünk az ítélettel kapcsolatban (Róm 8:1)?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Az Ószövetség idézi önmagát (vagyis próféták idéznek például Mózes öt könyvének verseiből vagy utalnak azokra), de az Újszövetség is tele van ószövetségi idézetekkel, utalásokkal és hivatkozásokkal. A *zsoltárok könyve*, *Ézsaiás próféta könyve* és *Mózes ötödik könyve* a leggyakrabban idézett iratok közé tartozik. Az újszövetségi írók gyakran idéznek a Septuagintából (LXX), amit görög Ótestamentumnak is szoktak nevezni. Ez a héber Biblia legrégebbi ismert, görög fordítása. A Biblia első öt könyvét, a Tórát, más néven a Pentateukhoszt a Kr. e. 3. században fordították le, az Ótestamentum többi részét pedig a Kr. e. 2. században.

Sokat tanulhatunk a bibliamagyarázat módjáról abból, ahogyan az ihletett újszövetségi írók viszonyultak az Ószövetséghez. Az egyik első tanulság pedig az lehet, hogy sok mai bibliakutatótól eltérően ők soha nem kérdőjelezték meg az Ótestamentum könyveinek a hitelességét vagy tekintélyét. Az írásaikban semmi nem jelzi például azt, hogy kételyeik lettek volna az ószövetségi történetek történelmi valóságát illetően, Ádám és Éva létezésétől kezdve a bűneseten, majd az özönvízen át Ábrahám elhívásáig és így tovább. Az ezeket kérdésesként beállító „tudományos kutatás” csupán emberi szkepticizmus (kétkedés), aminek nem lehet helye hetednap adventisták szívében és gondolataiban.

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) Tekintettel a sok világosságra, amit hetednap adventistaként ismerhetünk, mekkora a felelősségünk, hogy hűségesek maradjunk ahhoz, amit kaptunk?
- 2) Olvassuk el újból 5Móz 18:9-14 szakaszát! Milyen mai megnyilvánulási formái vannak ezeknek az „utálatosságoknak”? Hogyan győzdhetünk meg arról, hogy biztosan elkerüljük ezeket?
- 3) A Krisztus kereszthalálának egyetemes érvényét ismerő keresztényeknek miért kell tartózkodni a személyválogatástól (lásd a hétfői tanulmányt)? Hogyan ismerhetjük fel magunkban ezt a hajlamot? Vajon nem becsapni próbáljuk magunkat, ha tagadjuk, hogy legalábbis hajlamosak vagyunk erre? Ebből a helytelen hozzáállásból hogyan gyógyíthat ki bennünket a kereszt – ha mindig gondolunk rá?

TAMASKA GYULA: A KEVESET IS ÁLDD MEG, JÉZUSOM!

Amit én tudok Rólad, még nagyon kevés:
terített asztalodon csak morzsa-szededegetés,
szabad szemmel a déli napba nézés,
s titkaid erdőjében ösvénykeresés.

Amit én tudok Terólad, nagyon kevés.
Még nem hit-alap... Hajszált eresztő gyökér,
ami, ha majd megszentelt talajodba ér,
akaratod szerint nő, lombosodik, él.

És akkor..., ha megértem, élem igédet,
rügybe fakasztod gyermeki hitemet,
s harmatként szórod rá békességedet.
Mindezt - kegyelemből... Mert szeretsz engemet.

Hajolj le hát hozzám, nyisd ki szirmaimat,
hogy be tudjam fogadni áldásaidat;
ne csak kérjem, értsem is meg csodáidat,
s a legnagyobbat, hogy hallod imáimat!

Mózes feltámadása

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 4Mózes 20:1-13; 5Mózes 31:2; 34:1-12;
1Korinthus 15:13-22; Júdás 9

„Jöllehet még Mihály főangyal sem mert káromló ítéletet kimondani, amikor Mózes holtteste miatt heves vitába szállt a sáttánnal, csak ennyit mondott: »Büntessen meg az Úr!«” (Júd 9, SZIT).

Amint az egész negyedévben láttuk, *Mózes ötödik könyvében* a halandók között Mózes a központi személy. Az élete, a jelleme és az üzenetei áthatják az egész könyvet. Igen, *Mózes ötödik könyve* elsősorban Istenről és a szeretetéről szól 'am yisra'el, „Izrael népe” iránt, de az Úr gyakran Mózeszt használta fel arra, hogy kinyilatkoztassa szeretetét és szóljon népéhez, Izraelhez.

Most, a negyedév végére érve, *Mózes ötödik könyvének* tanulmányozása befejeztével Mózes életének a végéhez is elérünk, legalábbis a földi életét tekintve.

Ellen White így ír erről: „Mózes tudta, hogy magányosan kell meghalnia; egyetlen földi barátjának sem volt megengedve, hogy utolsó óráiban vele legyen. Az előtte álló eseményt titok és félelmetes ünnepélyesség vette körül, melytől szíve visszariadt. Legnagyobb küzdelmet a gondoskodásának és szeretetének középpontjában álló néptől való eltávozás jelentette – attól a néptől, amellyel élete oly sokáig összekapcsolódott. De megtanult bízni Istenben és feltétlen hittel ajánlotta magát és népét az Ő szeretetébe és kegyelmébe” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*. Budapest, 1993, Advent Kiadó, 440-441. o.).

Mózes élete és szolgálata oly sok mindenre rámutatott Isten jellemében, mint ahogy a halála és a feltámadása is.

MÓZES BŰNE, 2. RÉSZ

Olvassuk el újból 4Móz 20:12-13 verseit! Mivel indokolta az Úr, hogy Mózes nem mehet be az ígéret földjére? Lásd még 5Móz 31:2; 34:4!

Az idézett szöveg szerint többről is volt szó annál, hogy Mózes magának tulajdonította Isten tettét, ami azért önmagában is elég rossz. Ráadásul még hitetlennek is mutatkozott, és erre az ő esetében nem lehet mentség. Végére is ő volt az, aki az égő csipkebokortól kezdve (2Móz 3:2-16) olyan tapasztalatokat szerzett Istennel, mint szinte senki más, mégis ezt mondta neki az Úr: „nem hittetek nekem” (4Móz 20:12, ÚRK), vagyis Mózes az Úr szava iránti hitelenségéről tett bizonyosságot, és ebből következett, hogy „nem dicsőítettetek meg Izrael fiainak szeme láttára” (SZIT). Vagyis ha Mózes megőrzi a nyugalmát és helyesen cselekszik, Isten iránti hitét és bizalmát bemutatva a nép hitehagyása idején, a nép előtt megdicsőítette volna az Urat, és ismét például szolgálhatott volna nekik arra, hogy milyen az igazi hit és engedelmesség.

Figyeljük meg azt is, hogy mi volt az, amivel Mózes engedetlennek bizonyult az Úr kifejezett szava iránt!

Mit kellett volna Mózesnek tennie az Úr szava szerint? És mit tett helyette (lásd 4Móz 20:9-11)?

A 9. versben Mózes megfogta a botját, „ahogy parancsolta neki” (ÚRK) az Úr. Eddig minden rendben is volt, de a 10. versben, ahelyett, hogy szólt volna a sziklához, amelyből Isten hatalmának lélegzetelállító megnyilatkozásaként víz fakadt volna, Mózes rásújtott a sziklára, még hozzá kétszer. Igen, csoda volt az is, hogy amikor a sziklára ütött, abból feltört a víz, de korántsem akkora csoda, mintha csak szólt volna a sziklához és ugyanaz történik.

Felszínesen nézve úgy tűnhet, hogy Isten különösen szigorúan ítélte meg Mózeset: mindaz után, amit a próféta átélt, mégsem engedte meg neki, hogy belépjen az ígéret földjére. Mióta csak elhangzik ez a történet, az emberek azon tűnődnek, hogy *miért*? Egyetlen hirtelen tett miatt nem lehetett része annak, amire olyan sokat várt?

Vajon milyen tanulságot szűrhetett le Izrael népe abból, ami Mózesrel történt?

MÓZES HALÁLA

Szegény Mózes! Ilyen nagy utat megtett, annyi mindenen átment, mégis kimaradt abból, amikor Isten beteljesítette az évszázadokkal korábban, Ábrámnak tett ígérését: „*A te utódaidnak adom ezt a földet*” (1Móz 12:7, ÚRK).

Olvassuk el 5Móz 34:1-12 szakaszát! Mi történt Mózesrel? Mit mondott róla az Úr, amiből kitűnik, hogy milyen különleges ember volt?

„E magányban Mózes áttekintette küzdelmes, nehéz életét, amióta udvari méltóságától és Egyiptom jövődi királyságától elfordult, hogy Isten választott népével sorsközösséget vállaljon. Emlékezetébe idézte Jethró nyájával a pusztában eltöltött hosszú éveket; az Angyal megjelenését az égő bokorban, és elhívását Izrael megszabadítására. Ismét szemlélte Isten erejének hatalmas csodáit, amelyeket Isten az Ő népének érdekében tett; csodálta az Ő hosszútűrését és irgalmát, melyet a vándorlás és zúgolódás hosszú évei alatt irántuk tanúsított. Mindezek mellett, amit Isten értük tett, saját imái és munkái ellenére az Egyiptomot elhagyó nagy seregben levő felnőttek közül csak ketten találtak oly hűségeseknek, hogy beléphessenek a megígért földre. Amikor Mózes áttekintette munkájának eredményét, küzdelmes és áldozatos élete majdnem hiábavalónak látszott” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*. Budapest, 1993, Advent Kiadó, 441-442. o.).

5Móz 34:4 versében érdekes dologgal találkozunk: „*Ez az a föld, amelyet esküvel ígértem meg Ábrahámnak, Izsáknak, Jákóbnak, és azt mondtam: utódaidnak adom*” (ÚRK). Az Úr szinte szóról szóra azt mondta itt, amit újból és újból kijelentett a pátriárkáknak és a gyermekeiknek arról, hogy nekik adja azt a földet, most pedig ezt Mózesnek is elismételte. Majd hozzátette: „*Megengedtem neked, hogy szemeddel lásd, de nem mész be oda*” (ÚRK). Teljességgel lehetetlen, hogy Mózes valóságosan láthatta volna az egész földet onnan, ahol állt, mindazt, amire az Úr rámutatott Moábtól Dánig, Naftali földjéig és így tovább. Ellen White világossá teszi, hogy Mózes természetfeletti látomást kapott, nemcsak magáról az országról, hanem arról is, hogy milyen lesz, miután elfoglalják. Úgy tűnhetne, hogy az Úr szinte ingerelte Mózesrel: *Te is ott lehetnél, ha engedelmeskedsz, mint ahogy kellett volna tenned!* Valójában azonban azt mutatta meg neki, hogy mindennek ellenére, még Mózes hibái dacára is Ő hűséges marad szövetségi ígéreteihez, amit az atyáknak és Izrael népének tett. Amint látni fogjuk, Isten még ennél is különlegesebbet tartogatott hűséges, de megbotlott szolgájának.

MÓZES FELTÁMADÁSA

„Ott, a Móáb földjén halt meg Mózes, az ÚR szolgálója az ÚR szava szerint. Majd eltemette őt a völgyben, a Móáb földjén, Bét-Peórral szemben, de senki sem tudja temetésének helyét máig sem” (5Móz 34:5-6, ÚRK). Ez a néhány vers számol be Mózes haláláról, aki központi szerepet töltött be Izrael életében, akinek az írásai tovább élnek, nemcsak Izraelben, hanem ma a gyülekezetben és a zsinagógában.

Mózes meghalt, eltemették és az emberek meggyászolták. A jelenések könyvének elve nagyon is illik rá: „Boldogok a halottak, akik az Úrban halnak meg mostantól fogva. Bizony, azt mondja a Lélek, mert megnyugosznak az ő fáradságuktól, és az ő cselekedeteik követik őket” (Jel 14:13).

Csakhogy Mózes életében nem a halál jelentette az utolsó fejezetet.

Miről számol be Júd 9 verse? Hogyan magyarázza ez a vers, hogy Mózes később megjelenik az Újszövetségben?

Csak egy felvillanásnyit látunk, de ennek alapján is milyen fantasztikus jelenet lehetett! Mihály, aki nem más, mint Krisztus, Mózes teste miatt vitázott az ördöggel. Hogyan vitatkozott miatta? Kétségtelen, hogy Mózes bűnös volt. Az volt az utolsó ismert bűne, hogy Isten dicsőségét tulajdonította magának, ami éppen az a fajta bűn, ami miatt Lucifert kivetették a mennyből: „A magas felhők fölé megyek föl, és hasonló leszek a Magasságozhoz” (Ézs 14:14, ÚRK). Azért alakulhatott ki a vita a teste fölött, mert Krisztus igényt tartott Mózes számára a megígért feltámadásra. Viszont hogyan igényelhetett ezt Krisztus egy bűnös ember, Mózes számára, aki megszegte Isten törvényét? A válasz természetesen csak a kereszt lehet. Az állatáldozatok előre mutattak Krisztus halálára, így az Úr nyilván a keresztre előre tekintve tartott igényt Mózes feltámadására. „Mózes a bűn következtében jutott Sátán hatalmába. Saját érdeme szerint jogos foglya volt a halálnak, de mégis feltámadt halhatatlan életre, mert ehhez joga volt a Megváltó nevében. Megdicsőülve jött elő a sírjából és Szabadítójával Isten városába emelkedett” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*. Budapest, 1993, Advent Kiadó, 447. o.).

Hogyan segít ez a beszámoló is felmérni a megváltási terv mélységét, hogy Isten már a kereszt előtt feltámasztotta Mózes a halálból?

MINDANNYIUNK FELTÁMADÁSA

Az Újszövetség által nyert további kinyilatkoztatás fényében valójában nem is tűnik túl nagy büntetésnek az, hogy Mózes nem léphetett be az ígért földjére. A földi Kánaán, majd később a földi Jeruzsálem (ami egész ismert történelmében háborúk, hódítások és szenvedés színtere volt) helyett már most „*a mennyei Jeruzsálem*” (Zsid 12:22) az otthona, ami összehasonlíthatatlanul jobb lakóhely!

Mózes volt az első ismert bibliai példa a halálból való feltámadására. Énókot, aki nem látott halált, Isten a mennybe vitte (1Móz 5:24), majd később Illéssel is ez történt (2Kir 2:11), de az írott feljegyzés szerint Mózes volt az első, akit Isten örök életre támasztott fel. Nem tudjuk, mennyit pihent Mózes a sírban, de ez neki nem is számított. Lecsukódott a szeme, amikor meghalt, és akár három óra, akár háromszáz év telt el, neki mindegy volt. Ugyanez a helyzet minden halottal a világtörténelem során, nem különbözik a halállal kapcsolatos tapasztalatuk Mózesétől. Amikor meghalunk, lecsukjuk a szemünket, és a következő, amiről tudunk vagy Jézus második adventje, vagy rossz esetben a végső ítélet lesz (lásd Jel 20:7-15).

Milyen nagyszerű ígéretet találunk 1Kor 15:13-22 szakaszában? Miért csak akkor van értelme Pál szavainak, ha a halottak valóban alszanak Krisztusban a feltámadásig?

A feltámadás reménysége nélkül egyáltalán semmi reményünk nem lenne. Krisztus feltámadása a garancia a számunkra. Ő, aki mint áldozati Bárányunk, a „*bűneinktől minket megtisztított*” (Zsid 1:3, ÚRK), meghalt a kereszten, majd feltámadt a halálból. A feltámadása révén a kezességünk lett. Mózes az első példa arra, hogy egy bűnös ember feltámadt a halálból. Annak köszönhetően támadhatott fel, amit Krisztus később megtett, és az Ő tette miatt majd mi is feltámadunk. Mózesben láthatjuk tehát a hit általi megváltás példáját. Hűség és Istenben bízó életében mutatkozott meg a hite, még ha pályája vége felé meg is botlott. *Mózes ötödik könyvében* végig azt látjuk, hogy Mózes hasonló hűségre hívta Isten népét. Arra szólította őket, hogy fogadják el a felajánlott kegyelmet – amit Isten felkínál nekünk is, akik közeledünk az ígért földjének határához.

Vajon nem ugyanaz az Isten szólít bennünket is hűségre? Mit tehetünk, nehogy olyan hibákat kövessünk el, amelyektől óv *Mózes ötödik könyve*?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

„Mikor dühösen kiáltották: »Avagy e kősziklából fakasszunk-e néktek vizet?« (4Móz 20:10), akkor tulajdonképpen Isten helyébe képzelték és Isten hatalmával ruházták fel magukat, holott mint embereknek csak emberi gyarlóságaik és szenvedélyeik voltak. Belefáradva a nép folytonos zúgolódásába és lázadásába, Mózes szem elől tévesztette mindenható Segítőjét, és mivel az isteni erő nélkül cselekedett, ezért élettörténetét beárnyékolta az emberi gyöngeség. Az a férfi, aki munkájának befejezéséig tiszta, szilárd és önzetlen maradhatott volna, végül legyőzetett. Istent az egész gyülekezet előtt meggyalázta akkor, amikor fel kellett volna magasztalnia” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*. Budapest, 1993, Advent Kiadó, 384. o.).

„A megdicsőülés hegyén ott volt Mózes Illéssel. Az Atya küldte őket a Fiúhoz, a világosság és dicsőség hordozóiként. Így teljesedett be végül Mózes imája, amelyet évszázadokkal azelőtt mondott. Ott állt a »jó hegyen«, népe örökségén belül, bizonysgot tévén róla, akiben Izraelnek minden ígéretei összpontosultak. Az emberi szemnek kinyilatkoztatott utolsó jelenet ilyen a menny által nagyrabecsült ember történetében” (i. m. 447. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) Mózes Istent feltámasztotta és nem sokkal a halála után a mennybe vitte, ami csodálatos. Ugyanakkor azonban (feltételezéseink szerint) szegény Mózes láthatja a rettenetes zűrzavart itt lent. Milyen jó, hogy a legtöbben azután támadunk majd fel, miután véget érnek a földi küzdelmek a második adventkor! Milyen szempontból mondható ez nagyobb áldásnak, mint amit Mózes tapasztalt?
- 2) Mózes halálának és későbbi feltámadásának története hogyan mutatja be, hogy noha az Újszövetség az Ószövetségen alapszik, de valóban továbbvezet annál, sok új világosságot ad?
- 3) Hogyan láthatjuk Mózes történetében nem a törvény cselekedetéből, hanem a hitből való megváltás és élet példáját? Természetesen ebben benne van az az epizód is, amikor haragjában rávágott a sziklára.
- 4) A csoportban beszéljünk a végidei feltámadás ígéretéről! Miért foglal ez el központi helyet minden reménységünkben? Ha megbízunk Istenben, hogy képes feltámasztani a halálból, vajon nem bízhatnánk meg minden más téren is benne? Hiszen ha ezt képes megtenni, mi az, amit ne tehetne meg?

MÓZES AZ ÍGÉRET FÖLDJE ELŐTT

„Ezután fölment Mózes Móáb síkságáról a Nebó-hegyre, a Piszgá tetejére, amely Jerikóval szemben van, és az ÚR megmutatta neki az egész földet...” (5Móz 34:1, ÚRK).

„Mózes a bűn következtében jutott Sátán hatalmába. Jogos foglya volt a halálnak, de mégis feltámadt halhatatlan életre, mert ehhez joga volt a Megváltó nevében. Megdicsőülve jött elő sírjából és Szabadítójával Isten városába emelkedett.

Krisztus áldozatának bemutatásáig Isten igazságosságát és szeretetét a legvilágosabban Mózessel való bánásmódja szemlélteti. Isten kizárta Mózeset Kánaánból, ami által felejtethetetlen tanítást adott: Ő tökéletes engedelmességet kíván, és azt, hogy az ember ne akarja magának tulajdonítani a Teremtőtől való dicsőséget. Mózes buzgó könnyörgését, hogy részese legyen Izrael örökségének, nem hallgathatta meg, de nem felejtette el és nem hagyta el szolgáját! A menny Istene megértette azokat a szenvedéseket, amelyeket Mózes eltűrt. A küzdelem és a próbák hosszú évei alatt hűséges szolgálatának minden tettét feljegyezte. A Piszga tetején Isten hívta el Mózeset a földi Kánaánnál dicsőbb örökségbe...

Mózes Krisztus előképe volt... Isten jónak látta a szenvedés és a megaláztatás iskolájában nevelni Mózeset, mielőtt felkészült volna arra, hogy Izrael seregét a földi Kánaánba vezesse... *»Mózes is hű volt ugyan az ő egész házában, mint szolga, a hirdetendőknek bizonyosságára, Krisztus ellenben mint Fiú a maga háza felett, akinek háza mi vagyunk, ha a bizodalmat és reménységnek dicsekedését mindvégig erősen megtartjuk« (Zsid 3:5-6)*” (Ellen G. White: Pátriárkák és próféták. Budapest, 1993, Advent Kiadó, 447-448. o.).

„Kegyelem néktek és békesség Istentől...” (Filem 1:3)

1.	P.	Péld 16:18-19	Kevélység vagy alázat
2.	Sz.	Péld 18:9-10	Gyengeség vagy erő
		Naplemente: Budapest: 18:23 Debrecen: 18:13	
3.	V.	Mk 9:22-23	Légy segítségül!
4.	H.	Ézs 44:22	Bűnök eltörlése
5.	K.	Ézs 44:24	Isten az Úr
6.	Sz.	Gal 1:10	Kinek akarok megfelelni?
7.	Cs.	2Kor 5:21	Megváltásunk
8.	P.	Mik 5:7	Jákób maradéka
9.	Sz.	Róm 6:18-19	Bűntől szabadon
		Naplemente: Budapest: 18:09 Debrecen: 17:59	
10.	V.	Róm 6:16	Tudatos engedelmesség
11.	H.	1Pt 3:10-12	Elfordulni a rossztól
12.	K.	1Móz 32:9-12	Jákób imája
13.	Sz.	2Móz 17:11-12	Mózes, Áron és Húr
14.	Cs.	5Móz 31:12-13	Hitre taníts!
15.	P.	1Jn 2:2	Krisztus engesztelő áldozata
16.	Sz.	5Móz 32:3-4	Hűség Isten
		Naplemente: Budapest: 17:55 Debrecen: 17:45	
17.	V.	Jn 14:12	A hívők tettei
18.	H.	1Kir 3:9	Értelmes szívet adj!
19.	K.	1Kir 17:13-16	Liszt és olaj
20.	Sz.	1Kir 18:37	Illés imája
21.	Cs.	Júd 20-23	Vigyázzni magunkra és másokra
22.	P.	Róm 8:14	Az Isten fiai
23.	Sz.	Neh 5:9-12	Isten félelmében élni
		Naplemente: Budapest: 17:43 Debrecen: 17:33	
24.	V.	Fil 4:7	Isten békessége
25.	H.	Fil 4:8	Jó dolgokra gondolva
26.	K.	Kol 3:23-24	Isten jutalmaz
27.	Sz.	1Thessz 4:14-18	A feltámadásról
28.	Cs.	Ez 34:15-16	Megkeres, visszahoz az Úr
29.	P.	Ez 36:26-27	Új szívvel, új lélekkel
30.	Sz.	Zsid 11:6	Hit nélkül lehetetlen
		Naplemente: Budapest: 17:31 Debrecen: 17:21	
31.	V.	Dán 6:26	Isten országa örök

„És szolgáljátok az Urat a ti Isteneteket...” (2Móz 23:25)

1.	H.	Jak 1:19-21	Figyelmesen, szelídséggel
2.	K.	Ám 5:14-15	Keressétek a jót!
3.	Sz.	Mik 7:7-8	Az Úrra nézek
4.	Cs.	Jak 4:7-8	Ellenállás és közeledés
5.	P.	Mik 7:18-19	Megbocsátó Istenünk
6.	Sz.	Ézs 48:17-18	A békeség feltétele
■ <i>Naplemente: Budapest: 16:20 Debrecen: 16:10</i>			
7.	V.	Péld 11:27	Törekedni a jóra
8.	H.	Róm 8:26	A Lélek esedezik értünk
9.	K.	Jer 29:11-13	Az Úr terve
10.	Sz.	Préd 8:12	Az istenfélők sorsa
11.	Cs.	2Móz 3:7-8	A szabadítás ígérete
12.	P.	2Móz 4:11-12	Isten bátorító üzenete
13.	Sz.	5Móz 20:4	Az Úr védelme
■ <i>Naplemente: Budapest: 16:11 Debrecen: 16:01</i>			
14.	V.	Bír 13:8	Taníts meg minket!
15.	H.	1Sám 15:22	Mi kedvesebb az Úr előtt?
16.	K.	1Kor 10:31	Isten dicsőségére élni
17.	Sz.	1Sám 18:14	Dávid bölcsessége
18.	Cs.	Jn 8:36	Igazán szabadon
19.	P.	Zsolt 10:17	A szegények kívánsága
20.	Sz.	1Kor 9:24-27	A versenyzők kitartó önuralma
■ <i>Naplemente: Budapest: 16:03 Debrecen: 15:53</i>			
21.	V.	1Kor 12:4-6	Lelki ajándékok
22.	H.	Hós 14:10	Az Úr igaz útjai
23.	K.	Péld 20:22	Az Úr szabadítására várj!
24.	Sz.	Zsolt 103:1-4	Áldjad az Urat!
25.	Cs.	Mt 10:27	Bátor üzenethirdetés
26.	P.	Ez 3:17-19	Őrálló vagy
27.	Sz.	Péld 3:5-7	Az Urat kövesd!
■ <i>Naplemente: Budapest: 15:57 Debrecen: 15:47</i>			
28.	V.	Ez 11:19	Kőszív helyett hússzív
29.	H.	Hab 2:14	Az Úr dicsőségének ismerete
30.	K.	Jer 12:5	Készülj fel!

„Én a te igédet nékik adtam...” (Jn 17:14)

1.	Sz.	Jak 2:12	A szabadság törvénye
2.	Cs.	Fil 3:12	Igyekezettel
3.	P.	Zak 4:6	Nem erővel, sem hatalommal
4.	Sz.	Jel 2:11	Nem árt a második halál
■ <i>Naplemente: Budapest: 15:53 Debrecen: 15:43</i>			
5.	V.	Péld 21:2	Isten a szíveket vizsgálja
6.	H.	1Móz 9:13-16	A szivárvány Isten által adott jele
7.	K.	2Kor 7:10	Isten szerint való szomorúság
8.	Sz.	1Jn 4:16-18	Szeretet, félelem nélkül
9.	Cs.	Gal 5:24	Indulatok és kívánságok
10.	P.	Ézs 58:11-12	Öntözött kert, vízforrás
11.	Sz.	Mt 16:24-26	Jézus követése
■ <i>Naplemente: Budapest: 15:52 Debrecen: 15:42</i>			
12.	V.	Jn 17:20-21	Egyek legyenek!
13.	H.	Ézs 57:18-19	A hála gyümölcse
14.	K.	Neh 1:8-9	Isten megbocsátást ígért
15.	Sz.	2Tim 2:15	Szégyent ne vallj!
16.	Cs.	Péld 3:21-24	Ragaszkodj a bölcsességhez!
17.	P.	2Kron 33:12-13	Manassé megtérése
18.	Sz.	Zsolt 80:8	Állíts helyre minket!
■ <i>Naplemente: Budapest: 15:53 Debrecen: 15:43</i>			
19.	V.	Ézs 11:1-2	Vesszőszál Isai törzsökéből
20.	H.	2Kir 23:3	Jósiás fogadalma
21.	K.	Jób 28:28	Értelem, bölcsesség
22.	Sz.	Zsolt 56:11-12	Istent dicsérni, benne bízni
23.	Cs.	Zsolt 105:1-5	Magasztaljátok az Urat!
24.	P.	Ez 18:21-23	A megtérés jutalma
25.	Sz.	2Móz 15:2	Szabadító Istenem
■ <i>Naplemente: Budapest: 15:56 Debrecen: 15:46</i>			
26.	V.	1Jn 1:7	Világosságban járni
27.	H.	Tit 2:11-14	Boldog reménységet várva
28.	K.	Kol 3:1-4	Az odafelvalókkal törődjetelek!
29.	Sz.	Zsolt 37:25	Nem lett elhagyott az igaz
30.	Cs.	Zsolt 90:12	Napjainkat jól számolni
31.	P.	Zsolt 18:2-3	Szeretlek Uram!
■ <i>Naplemente: Budapest: 16:02 Debrecen: 15:51</i>			